

COI Focus

LIBANON

Veiligheidssituatie

9 mei 2023 (update)

Cedoca

Oorspronkelijke taal: Nederlands

DISCLAIMER:

Dit COI-product is geschreven door de documentatie- en researchdienst Cedoca van het CGVS en geeft informatie voor de behandeling van individuele verzoeken om internationale bescherming. Het document bevat geen beleidsrichtlijnen of opinies en oordeelt niet over de waarde van het verzoek om internationale bescherming. Het volgt de richtlijnen van de Europese Unie voor de behandeling van informatie over herkomstlanden van april 2008 en is opgesteld conform de van kracht zijnde wettelijke bepalingen. De auteur heeft de tekst gebaseerd op een zo ruim mogelijk aanbod aan zorgvuldig geselecteerde publieke informatie en heeft de bronnen aan elkaar getoetst. Het document probeert alle relevante aspecten van het onderwerp te behandelen, maar is niet noodzakelijk exhaustief. Als bepaalde gebeurtenissen, personen of organisaties niet vermeld worden, betekent dit niet dat ze niet bestaan hebben. Alle gebruikte bronnen staan kort vermeld in een voetnoot en uitgebreid beschreven in een bibliografie achteraan het document. Bronnen die geconsulteerd maar niet gebruikt werden, staan in een lijst van geraadpleegde bronnen. In uitzonderlijke gevallen worden bronnen niet bij naam genoemd. Wie specifieke informatie uit dit document gebruikt, moet de bronverwijzing uit de bibliografie vermelden. Publicatie of verspreiding van dit document is alleen mogelijk na schriftelijke toestemming van het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen.

This COI-product has been written by Cedoca, the Documentation and Research Department of the CGRS, and it provides information for the processing of individual applications for international protection. The document does not contain policy guidelines or opinions and does not pass judgment on the merits of the application for international protection. It follows the Common EU Guidelines for processing country of origin information (April 2008) and is written in accordance with the statutory legal provisions.

The author has based the text on a wide range of public information selected with care and with a permanent concern for crosschecking sources. Even though the document tries to cover all the relevant aspects of the subject, the text is not necessarily exhaustive. If certain events, people or organisations are not mentioned, this does not mean that they did not exist.

All the sources used are briefly mentioned in a footnote and described in detail in a bibliography at the end of the document. Sources which have been consulted but which were not used are listed as consulted sources. In exceptional cases, sources are not mentioned by name. When specific information from this document is used, the user is asked to quote the source mentioned in the bibliography.

This document can only be published or distributed with the written consent of the Office of the Commissioner General for Refugees and Stateless Persons.

Inhoud

Lijst van afkortingen	3
Inleiding.....	5
1. Korte achtergrond	6
2. Huidige toestand	10
3. Actoren.....	14
3.1. IS en Hayat Tahrir al-Sham.....	14
3.2. Libanese soennitische en salafistische milities	14
3.3. Hezbollah	15
3.4. Libanese Resistance Brigades	17
3.5. Palestijnse gewapende groeperingen.....	17
3.6. Het Israëlische leger	18
3.7. Het Libanese leger	18
4. Typologie van het geweld.....	20
5. Geografische verdeling.....	23
5.1. Bekavallei en Akkar.....	23
5.1.1. Grensgeweld in de Bekavallei en Akkar	23
5.1.2. Sektarisch en crimineel geweld in de regio Baalbek-Hermel en Akkar.....	23
5.2. Tripoli	25
5.2.1. Sociale onrust	25
5.2.2. Sektarisch en crimineel geweld in de stad.....	25
5.3. Beiroet	26
5.3.1. Sociale onrust	26
5.3.2. De zuidelijke buitenwijken	28
5.4. Sidon	28
5.5. Zuid-Libanon.....	29
5.6. Palestijnse vluchtelingenkampen.....	32
5.6.1. Algemeen	32
5.6.2. Ayn al-Helwe	34
5.6.3. Nahr al-Bared	39
6. Doelwitten van het geweld.....	40
Samenvatting	44
Bijlagen	45
1. Kaarten Libanon	45
2. Kaart Palestijnse kampen	47
Bibliografie.....	48

Lijst van afkortingen

ACAPS	Assessment Capacities Project
ACLED	Armed Conflict Location & Event Data Project
AI	Amnesty International
AOAV	Action on Armed Violence
AP	Associated Press
CFC	Civil-Military Fusion Centre
COAR	Center for Operational Analysis and Research
CRS	Congressional Research Service
CSIS	Center for Strategic and International Studies
CSKC	Civil Society Knowledge Centre
DFLP	Democratic Front for the Liberation of Palestine
ECFR	European Council on Foreign Relations
ESCWA	United Nations Economic and Social Commission for Western Asia
EU	Europese Unie
OHCHR	Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights
HTS	Hayat Tahrir al-Sham
HRW	Human Rights Watch
IDP	Internally Displaced Person
IRC	International Rescue Committee
IS	Islamitische Staat
JFS	Jabhat Fatah al-Sham
IDF	Israeli Defence Forces
ICG	International Crisis Group
IRIN	Integrated Regional Information Networks
ISW	Institute for the Study of War
MAP	Medical Aid for Palestinians
MERIP	Middle East Research and Information Project
PNSF	Palestinian National Security Forces
UNOCHA	UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs

OSAC	Overseas Security Advisory Council
PFLP-GC	Popular Front for the Liberation of Palestine-General Command
PHRO	Palestinian Human Rights Organization
PLO	Palestine Liberation Organization
RFE/RL	Radio Free Europe/Radio Liberty
RPG	Rocket Propelled Grenades (raketwerpers)
TDS	The Daily Star
UN	United Nations
UNDP	United Nations Development Program
UNHCR	United Nations High Commissioner for Refugees
UNIFIL	United Nations Interim Force in Lebanon
UNRWA	UN Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East
USDOS	United States Department of State
VBIED	Vehicle Borne Improvised Explosive Device

Inleiding

Het doel van dit onderzoek is een stand van zaken op te maken over de veiligheidssituatie in Libanon. Deze COI Focus is een update van de COI Focus *Libanon - De veiligheidssituatie* van 17 februari 2022. Het onderzoek richt zich in het bijzonder op de periode januari 2022 – april 2023.

De analyse bestaat uit zes delen. Een eerste en tweede deel beschrijven de achtergrond en huidige toestand van het geweld in Libanon. Een derde deel geeft de actoren weer die de veiligheidssituatie in Libanon bepalen. Een vierde en vijfde deel gaan in op de aard van het geweld in de verschillende regio's. Een zesde deel bespreekt de doelwitten van het geweld en het hiermee gepaard gaande risico voor burgers.

Deze analyse beoogt een globaal beeld te geven van de veiligheidssituatie in Libanon. Het rapport bevat geen exhaustief overzicht van de veiligheidsincidenten die zich in Libanon hebben voorgedaan. De vermelde incidenten dienen voornamelijk om de algemene trend in Libanon of in een bepaalde Libanese regio te duiden.

De COI Focus is gebaseerd op informatie uit openbare bronnen. Zo werd gebruik gemaakt van informatie van verschillende internationale gouvernementele organisaties, niet-gouvernementele organisaties, vakliteratuur en berichtgeving uit de internationale en Libanese media.

Deze COI Focus maakt tevens gebruik van cijfergegevens met betrekking tot veiligheidsincidenten uit de databank van het Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), een Amerikaanse non-profitorganisatie die informatie over conflicten verzamelt, analyseert en in kaart brengt. Ervaren onderzoekers verzamelen de data door gebruik te maken van informatie afkomstig van een brede waaier van lokale, regionale en internationale nieuwsbronnen en organisaties. Voor Libanon zijn dat onder meer An Nahar, Al Nour, Civil Society Knowledge Centre, Naharnet, Daily Star (Lebanon), Murr TV, National News Agency Lebanon, BBC News, Jerusalem Post, Arutz Sheva, Xinhua en Al Ghad (Jordan). De databank is publiek beschikbaar op de website van ACLED en wordt voortdurend aangevuld en bijgewerkt wanneer nieuwe informatie (al dan niet over een reeds ingevoerd incident) aan het licht komt.¹ De cijfers van ACLED die Cedoca in deze COI Focus gebruikt zijn opgevraagd op 8 maart 2023. De inventaris van ACLED geeft het type van geweld, de actoren van geweld, een beschrijving van de incidenten, de locatie en het aantal dodelijke slachtoffers weer.² ACLED wijst erop dat de verzamelde gegevens in zekere mate de prioriteiten van de verslaggeving door media en organisaties weerspiegelen en dat een onderschatting van het geweld zodoende mogelijk is.³ In zijn *Codebook* licht ACLED de toegepaste methodologie voor de invoering en voortdurende controle van de data uitgebreid toe.⁴ Gelet op de methodologie, codering en invoering van gegevens kunnen de cijfers van ACLED volgens Cedoca slechts beschouwd worden als een schatting en indicatie van de tendensen met betrekking tot geweld in een bepaalde periode.

Cedoca volgt de veiligheidsomstandigheden in Libanon voortdurend op. Als er zich fundamentele wijzigingen of ontwikkelingen zouden voordoen die de situatie ter plaatse aanzienlijk veranderen, dan zal Cedoca deze COI Focus zo snel mogelijk bijwerken.

¹ ACLED, *Coding review Process*, 10/04/2019, [url](#)

² ACLED, *Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) Codebook*, 10/04/2019, [url](#)

³ ACLED, *Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED). Guide for Media Users*, 10/04/2019, [url](#)

⁴ ACLED, *Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) Codebook*, 10/04/2019, [url](#)

1. Korte achtergrond

In Libanon wordt de macht verdeeld volgens confessionele quota voor christenen, soennieten en sjiieten die respectievelijk 32, 31 en 31,3 % van de bevolking uitmaken.⁵ Dit leidt tot een politiek sterk gepolariseerd systeem vatbaar voor conflict en buitenlandse inmenging.⁶ Hoewel de termen hun lading al lang niet meer dekken, is Libanon sinds de Cederrevolutie en de hierop volgende terugtrekking van de Syrische troepen in 2005 politiek verdeeld tussen de zogenaamde 14 Maart-groep (genoemd naar de anti-Syrische protesten in 2005 door een alliantie van soennieten, druzen, en christenen), en de 8 Maart-groep (genoemd naar de toenmalige mars door Hezbollah). De belangrijkste fracties van de 8 Maart-groep waren Hezbollah (sjiiitische strekking, geleid door Hassan Nasrallah), Amal (sjiiisch, Nabih Berri) en de Free Patriotic Movement (FPM) (christelijk, Michel Aoun). De belangrijkste fracties van de 14 Maart-groep waren de Tayyar al-Mustaql / Future Movement (soennitsch, Saad Hariri), Forces Libanaises (christelijk, Samir Geagea) en de Kata'ib (falangisten, christelijk, Amin Gemayel). De burgeroorlog in Syrië heeft de Libanese binnenlandse politiek verder gedestabiliseerd.⁷ Grofweg kan men stellen dat Hezbollah, gesteund door Iran, zich achter het Syrische regime schaarde, in tegenstelling tot het 14 Maart-blok, gesteund door Saoedi-Arabië.⁸

De Libanese regering voert een officieel beleid van neutraliteit (*disassociation*) met betrekking tot het Syrische conflict om te verhinderen dat het zou overslaan naar Libanon.⁹ Hiertoe ondertekenden de verschillende politieke leiders in juni 2012 de zogenaamde Baabda-verklaring. Aanvankelijk bleef de politieke en veiligheidssituatie in Libanon bijgevolg relatief stabiel. Het tij van neutraliteit en stabiliteit keerde toen Hezbollah-leider Nasrallah op 25 mei 2013 officieel erkende militaire steun te bieden aan het Syrische regime.¹⁰

De gevolgen van Hezbollahs betrokkenheid in de Syrische burgeroorlog, lieten zich snel voelen in Libanon.¹¹ Naast toenemend geweld in de grensregio's met Syrië gebeurden in het binnenland aanslagen met autobommen, waaronder zelfmoordaanslagen, met meestal Hezbollah of diens sjiiitische achterban als doelwit.¹² In de tweede helft van 2014 ontstonden in de grensregio's Arsal en Tripoli grootschalige gewapende confrontaties tussen het Libanese leger en een aantal Syrische extremistische groeperingen onder de koepel van Islamitische Staat (IS) (Islamic State in Iraq and the Levant (ISIL)/ Islamic State in Iraq and Syria (ISIS)/ Dawlat al-Islamiya fi al-Iraq wa al-Sham, Daesh).¹³

In 2015 versterkte het leger haar troepen met een lijn van legerposten op de heuveltoppen aan de grens met Syrië.¹⁴ Het grensgeweld nam af en er vond sindsdien geen grootschalig gewapend treffen meer plaats waarbij burgerslachtoffers vielen.¹⁵ De Libanese autoriteiten werden sinds 2015 eveneens bekwaamer in het voorkomen en neutraliseren van autobommen, zo stelt het Overseas Security

⁵ USDOS, 02/06/2022, [url](#)

⁶ COAR, 11/2021, [url](#); Carnegie Endowment for International Peace (Henley A.D.M.), 16/12/2016, [url](#)

⁷ CRS (Humud C.E.), 05/10/2018, [url](#)

⁸ CRS, 31/01/2020, [url](#); IRB, 08/09/2022, [url](#)

⁹ UN Security Council, 08/03/2018, [url](#); UN Security Council, 28/06/2012, [url](#); ECFR, 09/2012, [url](#)

¹⁰ ISW (Fullton W.), 05/2013, [url](#)

¹¹ ICG, 27/05/2014, [url](#); ICG, 20/07/2015, [url](#)

¹² Middle East Institute (Blanford N.), 11/2017, [url](#)

¹³ Carnegie Endowment for International Peace (Abou Zeid M.), 08/08/2014, [url](#); UN Security Council, 05/11/2014, [url](#)

¹⁴ Al-Jazeera (Blanford N.), 05/02/2015, [url](#); ISW (Cafarella J.), 05/03/2015, [url](#)

¹⁵ UN Security Council, 15/10/2019, [url](#); UN Security Council, 08/03/2018, [url](#); UN Security Council, 24/06/2016, [url](#); UN Security Council, 04/11/2015, [url](#)

Advisory Council (OSAC).¹⁶ Voorts werden IS-netwerken in Libanon gemonitord en opgerold.¹⁷ Samenwerking in veiligheidskwesties tussen Hezbollah en de Future Movement heeft er voor gezorgd dat sinds 2015 de veiligheidssituatie gevoelig verbeterde.¹⁸ Het aantal terroristische aanslagen daalde significant.¹⁹

Op 31 oktober 2016 verkoos het parlement na een 29 maanden durende politieke crisis Michel Aoun (christen, stichter van het Free Patriotic Movement en ex-chef van het leger) als president. Op 18 december 2016 vormde Saad Hariri, leider van de Future Movement, een regering van nationale eenheid met alle grote partijen, de eerste regering in twee jaar.²⁰

In de zomer van 2017 kwamen zowel Hezbollah als het Libanese leger afzonderlijk in actie tegen de nog aanwezige Syrische extremistische rebellengroeperingen in de grensregio om ze definitief te verdrijven uit Libanon. Het leger herstelde hiermee de controle van de staat over een groot deel van de grensregio.²¹

Op 6 mei 2018 vonden voor het eerst in negen jaar parlementsverkiezingen plaats.²² Na nagenoeg negen maanden onderhandelingen volgend op de parlementsverkiezingen, kondigde premier Hariri op 31 januari 2019 de vorming van een nieuwe regering van nationale eenheid aan. Hezbollah verwierf een vetorecht en controleerde daarna het Libanese politieke beleid.²³

De Libanezen lijden al jaren onder gebrekkige publieke diensten (zoals elektriciteitsvoorziening) en endemische corruptie.²⁴ Daar waar eerdere jaren reeds sprake was van sociale onrust in Libanon,²⁵ ontstonden sinds 17 oktober 2019 massale en wijdverspreide protesten tegen de overheid, diens wanbeleid, corruptie, cliëntelisme en onmacht om de economische crisis te bezwijken. Op 29 oktober 2019 diende premier Hariri zijn ontslag in, zijn regering ging in lopende zaken.²⁶ Volgens internationale mensenrechtenorganisaties beantwoordden de autoriteiten de betogingen met buitensporig geweld (zie onder andere [5.3.1](#)).²⁷

Op 19 december 2019 verkoos het parlement de door Hezbollah gesteunde voormalig minister van onderwijs Hassan Diab tot premier. Diab vormde op 21 januari 2020 een nieuwe regering. Deze bestond uitsluitend uit partijen verbonden aan het 8 Maart-blok, het politiek blok geleid door Hezbollah.²⁸ Het was de eerste regering sinds 2005 die bestond uit één politiek blok.²⁹ De betogers namen geen genoegen met deze nieuwe regering en eisten een regering van onafhankelijke technocraten, de verwijdering van de politieke elites en vervroegde verkiezingen.³⁰

¹⁶ OSAC, 14/03/2016, [url](#)

¹⁷ USDOS, 02/06/2016, [url](#)

¹⁸ ICG, 20/07/2015, [url](#)

¹⁹ UN Security Council, 04/11/2016, [url](#); ISW (Cafarella J.), 05/03/2015, [url](#)

²⁰ Al Jazeera, 18/12/2016, [url](#)

²¹ UN Security Council, 16/10/2017, [url](#)

²² UN Security Council, 21/05/2018, [url](#)

²³ Asharq Al-Awsat, 17/02/2019, [url](#); ICG, 01/2018, [url](#)

²⁴ ICG (Wimmen H), 21/10/2019, [url](#); Brookings (Feltman J.), 25/01/2020, [url](#)

²⁵ CSKC, [url](#); Middle East Eye, 31/01/2019, [url](#); CSKC, 02/2019, [url](#)

²⁶ UN Security Council, 18/11/2019, [url](#)

²⁷ OHCHR, 21/01/2020, [url](#); AI, 16/01/2020, [url](#); AI, 19/12/2019, [url](#); HRW, 17/01/2020, [url](#); HRW, 20/12/2019, [url](#); UN Security Council, 28/02/2020, [url](#)

²⁸ ICG (Wimmen H), 22/01/2020, [url](#); Reuters, 21/01/2020, [url](#)

²⁹ Brookings (Feltman J.), 25/01/2020, [url](#); CRS, 02/10/2020, [url](#); Al Jazeera (Najjar F.), 22/01/2020, [url](#)

³⁰ CRS, 31/01/2020, [url](#)

Libanon bevindt zich sinds eind 2019 in de grootste economische en financiële crisis uit zijn geschiedenis.³¹ De economische crisis verzuilde nog door de coronacrisis en de hiermee gepaard gaande maatregelen alsook door de explosie die zich op 4 augustus 2020 voordeed ten gevolge van een brand in de haven van Beiroet.³² Ruim 2.750 ton ammoniumnitraat, dat door wanbeleid al jaren lag opgeslagen in de haven, kwam hierbij tot ontploffing. De ontploffing wordt beschouwd als één van de grootste niet-nucleaire ontploffingen in de geschiedenis.³³ Er vielen ongeveer 200 doden en 6.500 gewonden, onder wie 1.000 kinderen.³⁴ Volgend op de explosie braken op 8 augustus 2020 opnieuw grootschalige protesten uit in Beiroet tegen de regering, de corruptie en het wanbeleid. Hoewel een klein aantal betogers met stenen en molotovcocktails gooide, gebruikten de ordediensten volgens Human Rights Watch (HRW) en Amnesty International opnieuw buitensporig geweld in het neerslaan van de demonstratie, waarbij meer dan 700 gewonden vielen.³⁵

Volgend op het massale volksprotest na de explosie kondigde premier Hassan Diab op 10 augustus 2020 het ontslag van diens regering aan, waarna deze in lopende zaken ging. Na dertien maanden politieke impasse vormde premier Najib Mikati op 10 september 2021 een nieuwe regering. De nieuwe premier, een miljardair en magnaat in de telecommunicatie-sector, was reeds eerder premier en dient als compromisfiguur tussen de twee politieke kampen. Net als de afgredende regering Diab wordt de regering Mikati gedomineerd door de 8 Maart-coalitie van Hezbollah en haar politieke bondgenoten.³⁶ Critici betogen dat Mikati deel uitmaakt van dezelfde politieke elite die verantwoordelijk is voor de economische problemen van het land.³⁷ De regering van premier Mikati zat maanden in een impasse na een diplomatiek geschil met Saudi-Arabië en verscheidene Golfstaten en vervolgens een geschil over onderzoeksrechter Tarek Bitar, die het onderzoek naar de havenexplosie in augustus 2020 in Beiroet voert.³⁸ Sjiitische groeperingen Hezbollah en Amal eisten dat rechter Tarik Bitar werd ontheven van diens leidinggevende rol in het onderzoek.³⁹ Dit ontketende straatgevechten toen sjiiatische demonstranten op 14 oktober 2021 door een christelijke wijk in Beiroet marcheerden. Hierbij kwamen zeven sjiieten om het leven (zie [5.3.1](#)).⁴⁰ Dit betrof volgens onder meer het International Rescue Committee (IRC) het ergste burgergeweld in Beiroet in meer dan tien jaar.⁴¹

De verslechterde levensomstandigheden leidden in de lente en zomer van 2021 opnieuw tot een massale mobilisatie tegen de regering. Het aantal door ACLED geregistreerde demonstraties in het voorjaar van 2021 was het hoogste sinds het begin van de volksopstand in oktober 2019.⁴² In tegenstelling tot 2019 gingen de demonstraties in het voorjaar van 2021 gepaard met meer geweld.⁴³ De hoogste concentratie aan demonstraties rapporteert het Civil Society Knowledge Centre (CSKC) in de grote steden Beiroet, Sidon en Tripoli.⁴⁴ De onrust in verband met het onderzoek naar de explosie

³¹ CRS, 08/11/2021, [url](#); Carnegie Endowment for International Peace (Alami M.), 19/12/2019, [url](#)

³² CRS, 08/11/2021, [url](#); UN Security Council, 20/10/2020, [url](#); ICG, 08/06/2020, [url](#)

³³ Center for Disaster Philanthropy, 10/09/2020, [url](#)

³⁴ ACAPS, 22/09/2020, [url](#); OCHA, 09/09/2020, [url](#); ICG, 10/11/2020, [url](#); The Jamestown Foundation (Devereux A.), 23/10/2020, [url](#)

³⁵ ACAPS, 25/08/2020, [url](#); HRW, 26/08/2020, [url](#); UN Security Council, 20/12/2020, [url](#); AI, 11/08/2020, [url](#)

³⁶ CRS, 08/11/2021, [url](#)

³⁷ The New York Times (Hubbard B.), 15/10/2021, [url](#)

³⁸ Al Jazeera (Chehayeb K.), 27/12/2021, [url](#); ICG, 12/2021, [url](#)

³⁹ ICG, 14/10/2021, [url](#)

⁴⁰ ICG, 14/10/2021, [url](#)

⁴¹ IRC, 2022, [url](#)

⁴² ACAPS, 10/2021, [url](#); ACLED, 30/06/2021, [url](#); ACLED, 16/06/2021, [url](#); ACLED, 01/04/2021, [url](#)

⁴³ ACLED, 12/05/2021, [url](#)

⁴⁴ CSKC, s.d., [url](#)

in de haven van Beiroet bereikte een hoogtepunt in de tweede helft van 2021, met meer dan 70 demonstraties tot gevolg.⁴⁵

Tegen eind 2021, twee jaar na het begin van de protesten, ebde het politieke momentum weg. De hoop op verandering is geslonken en de groeiende economische crisis noopt velen tot dagelijks overleven. De protestbewegingen die zijn ontstaan sinds oktober 2019 verzwakken ook door de *braindrain*, net als het land in zijn geheel. Voorts bevinden zich binnen de beweging ook ideologische verschillen.⁴⁶ Ondanks de demonstratiemoeheid en coronamaatregelen in het najaar, blijven de wortels van het verzet evenwel sterk aanwezig.⁴⁷

Tenslotte is er sinds 2021 sprake van een groeiende sociale onrust. Zo was er in 2021 melding van verscheidene gevechten bij benzinestations terwijl bewoners urenlang in de rij stonden te wachten omwille van een brandstoftekort.⁴⁸ Van midden juni 2021 tot midden november 2021 vielen volgens het rapport van de secretaris-generaal van de VN-Veiligheidsraad op deze manier zeven doden en nagenoeg 100 gewonden.⁴⁹ De gevechten aan benzinestations hadden soms een sektarisch karakter.⁵⁰

⁴⁵ ACLED, s.d., [url](#)

⁴⁶ Konrad Adenauer Stiftung (KAS) (Bauer M.), 18/10/2021, [url](#)

⁴⁷ ACLED, 27/10/2020, [url](#)

⁴⁸ UN Security Council, 14/10/2021, [url](#); ACLED, 21/07/2021, [url](#); ACAPS, 10/2021, [url](#); ACLED, 30/06/2021, [url](#); ACLED, 16/06/2021, [url](#); ACLED, 01/04/2021, [url](#); UN Security Council, 13/07/2021, [url](#)

⁴⁹ UN Security Council, 16/11/2021, [url](#)

⁵⁰ UN Security Council, 14/10/2021, [url](#); ACLED, 21/07/2021, [url](#); ACAPS, 10/2021, [url](#); ACLED, 30/06/2021, [url](#); ACLED, 16/06/2021, [url](#); ACLED, 01/04/2021, [url](#); UN Security Council, 13/07/2021, [url](#); UN Security Council, 16/11/2021, [url](#)

2. Huidige toestand

De Wereldbank beschouwt de aanhoudende financiële en economische crisis in Libanon als een van de drie ergste crises wereldwijd sinds het midden van de negentiende eeuw en het resultaat van drie decennia bewust roekeloos fiscaal en monetair beleid.⁵¹ Op basis van de multidimensionale armoede-index in 2021 leeft 82 % van de Libanezen in armoede.⁵² Dit is een verdubbeling ten opzichte van 2019.⁵³ 40 % leeft in extreme armoede.⁵⁴ De provincies Akkar, Baalbek-Hermel, Nabatieh en Zuid-Libanon kennen de hoogste niveaus van extreme armoede.⁵⁵

De crisis bleef tijdens de verslagperiode in heel Libanon verergeren met een daling van de waarde van de Libanese pond (LBP) tot een recorddiepte van 45.000 LBP voor 1 Amerikaanse dollar (USD) op 20 december 2022, aldus lokale media.⁵⁶ De nationale munt verloor hiermee in totaal 95 %van haar waarde, wat leidde tot een enorme inflatie en een devaluatie van de lonen. Een gebrek aan buitenlandse valuta om de invoer te financieren heeft geleid tot tekorten aan medicijnen, water en brandstof en torenhoge energieprijzen.⁵⁷ Het tekort aan medicijnen en medische voorraden, de stroomuitval en de migratie van duizenden artsen en verpleegkundigen uit Libanon leidde tevens tot een ongeziene crisis van de gezondheidssector.⁵⁸ De staat kan niet meer dan twee tot drie uur elektriciteit per dag leveren.⁵⁹ De crisis heeft grote gevolgen voor de openbare dienstverlening. Scholen kunnen met moeite functioneren door het vertrek en stakingen van leraren, stroom- en internetonderbrekingen en inflatie. Publieke scholen voor honderdduizenden Libanese en Syrische studenten waren de afgelopen drie jaar grotendeels gesloten.⁶⁰

Tegen september 2022 bereikte de voedselinflatie 208 %, waardoor miljoenen Libanezen zich essentiële zaken als voedsel en gezondheidszorg niet meer kunnen veroorloven.⁶¹ Volgens de eerste Lebanon Integrated Food Security Phase Classification (IPC) bevinden 306.000 mensen (6 %) zich in IPC fase 4 (noodsituatie) en 1,68 miljoen mensen (31 %) in IPC-fase 3 (crisis). Bevolkingsgroepen die in IPC-fase 3 (crisis) of hoger zijn ingedeeld, hebben dringend humanitaire hulp nodig om acute ondervoeding te voorkomen.⁶² Volgens de Wereldbank behoort Libanon samen met Jemen en Syrië tot de meest voedselonzekere landen van het Midden-Oosten en Noord-Afrika.⁶³

Op 15 mei 2022 hield Libanon voor het eerst sinds de massaprotesten van oktober 2019 parlementsverkiezingen. Deze werden gekenmerkt door ernstige schendingen, waaronder het afkopen van stemmen, intimidatie, geweld en opruiling en machtsmisbruik door politieke partijen, zo stellen HRW, de European Election Observation Mission en de Lebanese Association for Democratic Elections.⁶⁴

⁵¹ IRC, 2022, [url](#); HRW, 12/01/2023, [url](#)

⁵² ACAPS, 10/2021, [url](#); COAR, 11/2021, [url](#)

⁵³ UN Security Council, 16/11/2021, [url](#)

⁵⁴ COAR, 11/2021, [url](#)

⁵⁵ AI, 09/02/2023, [url](#); ACAPS, 10/2021, [url](#)

⁵⁶ USAID, 20/01/2023, [url](#)

⁵⁷ OHCHR, 11/05/2022, [url](#); World Bank, 23/11/2022, [url](#); CRS, 08/11/2021, [url](#); HRW, 13/01/2022, [url](#); UN Security Council, 16/11/2021, [url](#); ACLED, 12/05/2021, [url](#)

⁵⁸ UN Security Council, 16/11/2021, [url](#); ACLED, s.d., [url](#); HRW, 12/01/2023, [url](#)

⁵⁹ HRW, 12/01/2023, [url](#)

⁶⁰ HRW, 12/01/2023, [url](#)

⁶¹ AI, 09/02/2023, [url](#)

⁶² IPC, 22/12/2022, [url](#)

⁶³ AI-Monitor (Lucente A.), 29/06/2022, [url](#)

⁶⁴ HRW, 12/01/2023, [url](#); UN Security Council, 11/10/2022, [url](#); EODS, 15/05/2022, [url](#); CSKC, 06/2022, [url](#)

De Future Movement nam niet deel aan de verkiezingen.⁶⁵ Dertien onafhankelijke hervormingsgezinde kandidaten wonnen een zetel.⁶⁶ Hezbollah en diens coalitiegenoten verloren hierdoor hun parlementaire meerderheid, hoewel Hezbollah zelf zijn zetels behield.⁶⁷ Volgens International Crisis Group (ICG) behielden de traditionele politieke blokken weliswaar 90 % van de zetels, maar verhinderde de verkiezingsuitslag een machtsevenwicht in het Libanese parlement of een duidelijke meerderheidscoalitie.⁶⁸ In die zin leidden de verkiezingen niet tot een wezenlijke verandering van de politieke status quo.⁶⁹ Op 23 juni 2022 werd interim-premier Mikati aangewezen om een nieuwe regering te vormen maar hij geraakte het hierover niet eens met president Aoun. Op 31 oktober 2022 liep bovendien het presidentschap van Aoun af. Tijdens het schrijven van deze COI Focus is nog geen nieuwe president aangesteld.

Het onvermogen van het Libanese parlement om een nieuwe president te benoemen zadelt het land op met een regering in lopende zaken die geen wetgeving kan aannemen totdat een nieuwe president een nieuwe premier benoemt. Het kabinet van interim-premier Mikati is in januari en februari 2023 telkens één keer bijeengekomen om de financiering van de elektriciteitssector goed te keuren maar andere agendapunten werden opgeschort.⁷⁰ De politieke polarisatie verdiepte zich nog.⁷¹ Het belangrijkste strijdpunt in de Libanese politiek is en blijft de rol van Hezbollah in de regering en diens wapenvoorraden.⁷²

ACLED nam in 2022 een sterke stijging van politiek geweld waar in Libanon.⁷³ Het aantal incidenten van politiek geweld, met name geweld door sektarische bendes en gewapende confrontaties, nam vooral in de eerste helft van 2022 toe. Spanningen over de verkiezingen en geschillen tussen clans in de verslechterde sociaaleconomische situatie droegen hiertoe bij.⁷⁴

Het aantal incidenten met geweld en gewapende confrontaties waarbij sektarische groepen of clans (dikwijls met criminale inslag) betrokken zijn (aangeduid als *mob violence* door ACLED) is in de eerste helft van 2022 met bijna 20 % gestegen ten opzichte van de zes maanden daarvoor.⁷⁵ Tijdens de verkiezingen in mei 2022 steeg het aantal gevallen van sektarisch geweld explosief, met op de verkiezingsdag het hoogste aantal gevallen op één dag sinds het begin van ACLED's verslaggeving over Libanon in 2016. In het hele land werden gevechten waargenomen.⁷⁶ Aanhangers van Hezbollah en diens bondgenoten van Amal en de Free Patriotic Movement, evenals rivaliserende aanhangers van de Lebanese Forces, waren samen betrokken bij de helft van alle incidenten van *mob violence* op de verkiezingsdag. Daarnaast vielen relschoppers ook verkiezingsfunctionarissen, waarnemers, kandidaten en journalisten aan.⁷⁷ ACLED registreerde na de verkiezingsuitslagen 28 rellen tussen leden en aanhangers van verschillende politieke partijen. De rellen braken uit ondanks de nationale inzet van het Libanese leger.⁷⁸ Het verkiezingsgeweld heeft bijgedragen tot een verdriedubbeling van het geweld in Libanon in de verkiezingsweek.⁷⁹

⁶⁵ UN Security Council, 22/04/2022, [url](#)

⁶⁶ HRW, 12/01/2023, [url](#)

⁶⁷ IRB, 08/09/2022, [url](#)

⁶⁸ ICG, 27/10/2022, [url](#); IRB, 08/09/2022, [url](#)

⁶⁹ HRW, 12/01/2023, [url](#)

⁷⁰ Mercy Corps, 01/2023, [url](#)

⁷¹ UN Security Council, 22/04/2022, [url](#)

⁷² ICG, 27/10/2022, [url](#)

⁷³ ACLED, 10/02/2023, [url](#)

⁷⁴ ACLED, s.d., [url](#)

⁷⁵ ACLED, s.d., [url](#)

⁷⁶ CSKC, 06/2022, [url](#); UN Security Council, 11/10/2022, [url](#)

⁷⁷ ACLED, s.d., [url](#)

⁷⁸ ACLED, 20/05/2022, [url](#)

⁷⁹ ACLED, 20/05/2022, [url](#)

Terwijl het politieke geweld steeg, daalde het aantal demonstraties in de nasleep van de havenexplosie in de eerste zes maanden van 2022 met meer dan 75 % ten opzichte van de zes maanden daarvoor.⁸⁰ De massale protestbeweging, *al thawra* (de revolutie) genoemd, die sinds het najaar van 2019 om politieke vernieuwing roept, blijft nog steeds zonder resultaat. De eerste helft van 2022 werden 663 collectieve acties in kaart gebracht door ACLED. Werknemersgroepen waren de belangrijkste initiatiefnemers. Zij namen 50 % van alle demonstraties voor hun rekening.⁸¹

Het laatste semester van 2022 en begin 2023 vond een golf van gewapende bankbestormingen en -overvallen plaats ten gevolge van de beperkte toegang tot tegoeden, opgelegd door financiële instellingen. Op 16 september 2022 werden minstens vijf banken onder schot gehouden door spaarders.⁸² Ontevreden depositohouders bestormden begin oktober 2022 zeven commerciële banken om de vrijgave van hun spaargeld in USD te eisen. Bij het ernstigste incident van de week hield een gewapende klant de medewerkers van een filiaal van de Mediterranean Sea Bank in Nabatiye elf uur lang in gijzel. ⁸³ Van begin augustus tot november 2022 vielen gewapende personen in totaal 21 banken binnen om toegang tot hun geld te eisen.⁸⁴ Enkele tientallen demonstranten vernielden op 16 februari 2023 commerciële banken in een wijk in Beiroet. Ten minste zes banken waren het doelwit.⁸⁵ Op 28 februari 2023 bestormden gefrustreerde burgers samen met politieagenten een bank in de zuidelijke stad Tyrus in een poging hun geld te bemachtigen.⁸⁶ Een van de bewakers van een filiaal van de Société Générale de Banque au Liban (SGBL) verwondde begin maart 2023 een spaarder die diensten eiste in het filiaal in Bourj Brajné, in de zuidelijke buitenwijken van Beiroet.⁸⁷

De moeilijke socio-economische situatie uit zich eveneens in een stijging van de criminaliteit en het aantal moorden.⁸⁸ In 2022 steeg het aantal moorden met achttien procent en het aantal zelfmoorden met bijna acht procent ten opzichte van 2021.⁸⁹ De stijgende misdaadcijfers hebben op hun beurt geleid tot meer burgerwachten, wat wijst op een afbrokkeling van het vertrouwen in de veiligheidsdiensten.⁹⁰

Het herstel van de Libanese economie zal volgens waarnemers afhangen van de mate waarin de Libanese leiders tegemoetkomen aan de uitdrukkelijke eis van internationale donoren om politieke hervormingen door te voeren. Hier is nog weinig van te merken. Libanese critici zien een eindeloze herhaling van dezelfde status quo, zonder dat de politieke klasse gehaast is om iets te veranderen.⁹¹ ICG spreekt van een fundamentele paradox aangezien de regeringspartijen in hun eigen gevastigde belangen moeten snijden en een einde moeten maken aan het diepgewortelde cliëntelisme om corruptie te kunnen bestrijden en institutionele hervormingen te kunnen doorvoeren. De politieke leiders verkiezen volgens ICG de implosie van de staat boven het doorvoeren van hervormingen die hun greep op de macht zouden lossen. Dit leidt tot massale armoede, instabiliteit en toenemend geweld, aldus ICG.⁹²

⁸⁰ ACLED, s.d., [url](#)

⁸¹ CSKC, 06/2022, [url](#)

⁸² UN Security Council, 11/10/2022, [url](#)

⁸³ ACLED, 07/10/2022, [url](#); L'Orient Le Jour, 21/09/2022, [url](#)

⁸⁴ UN Security Council, 15/11/2022, [url](#)

⁸⁵ Al-Arabiya, 16/02/2023, [url](#); UN Security Council, 10/03/2023, [url](#)

⁸⁶ Al-Monitor, 28/02/2023, [url](#)

⁸⁷ L'Orient Le Jour, 04/03/2023, [url](#)

⁸⁸ Arab News (Houssari N.), 12/01/2022, [url](#); COAR, 11/2021, [url](#); OSAC, 21/01/2022, [url](#)

TDS, 07/06/2020, [url](#)

⁸⁹ Al-Arabiya (Issa T.M.), 18/08/2022, [url](#)

⁹⁰ Al-Monitor (Raydan R.), 17/12/2022, [url](#); Al-Arabiya, 27/11/2022, [url](#); COAR, 11/2021, [url](#)

⁹¹ AI, 09/02/2023, [url](#); ICG, 28/10/2021, [url](#); UMAM & Hayya Bina Project, 10/2020, [url](#)

⁹² ICG, 27/10/2022, [url](#); ICG, 28/10/2021, [url](#)

Libanon vangt van alle buurlanden van Syrië nog steeds het grootste aantal Syrische vluchtelingen op. Het aantal officieel geregistreerde Syrische vluchtelingen in Libanon bedraagt volgens het United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR) 814.715.⁹³ HRW en de Libanese overheid schatten dat er zich in totaal minstens anderhalf miljoen Syrische vluchtelingen in Libanon bevinden.⁹⁴ Hiermee maken de Syrische vluchtelingen nagenoeg een kwart van de bevolking in Libanon uit en is Libanon het land met de hoogste concentratie vluchtelingen per capita wereldwijd.⁹⁵ Zowel in de media als in de politiek is de voorbije jaren sprake van een sterke antivluchtelingenretoriek. De regering beklemtoont de noodzaak van een graduele terugkeer naar Syrië en voert dit ook uit.⁹⁶ Dit gaat soms gepaard met geweld vanuit de bevolking jegens Syriërs.⁹⁷

⁹³ UNHCR Inter-agency Information Sharing Portal, laatste update:31/12/2022, [url](#)

⁹⁴ UN Security Council, 10/03/2023, [url](#); UN Security Council, 15/11/2022, [url](#); COAR, 11/2021, [url](#)

⁹⁵ CRS, 29/03/2023, [url](#); HRW, 20/04/2018, [url](#)

⁹⁶ UN Security Council, 15/11/2022, [url](#); UN Security Council, 11/10/2022, [url](#); ICG, 28/10/2021, [url](#); Al Arabiya News, 01/07/2019, [url](#); USDOS, 11/03/2020, [url](#); AI, 18/02/2020, [url](#); HRW, 14/01/2020, [url](#); HRW, s.d., [url](#); ACAPS, s.d., [url](#)

⁹⁷ AP News, 24/11/2020, [url](#); ACLED, 28/11/2020, [url](#); UN Security Council, 22/04/2021, [url](#); Arab News, 27/11/2020, [url](#); ACLED, 26/05/2021, [url](#); COAR, 11/2021, [url](#); UN Security Council, 14/10/2021, [url](#)

⁹⁷ ICG, 28/10/2021, [url](#)

3. Actoren

3.1. IS en Hayat Tahrir al-Sham

Volgens de Libanese veiligheidsdiensten is het directe gevaar van extremistische groeperingen grotendeels geweken na de succesvolle operatie in de zomer van 2017 en het vertrek van nogenoeg 1.000 strijders, maar blijft het risico op aanslagen door *lone wolves* bestaan.⁹⁸

Op 21 augustus 2020 schoten vermeende aanhangers van IS drie Libanese soldaten dood in het dorp Kaftun (district Koura, gouvernement Noord). Hierop volgde een reeks arrestaties door het leger waarbij één verdachte zich opblies. Deze vermeende aanhangers van IS zouden aanslagen in Libanon aan het plannen geweest zijn.⁹⁹ Nadat de veiligheidsdiensten in de context van de aanslag een anti-terreuroperatie uitvoerden in de grensregio Wadi Khaled, schoot een terrorist met explosievengordel bij een tweede aanslag in het district Miniyeh-Danniyeh twee soldaten dood.¹⁰⁰

Volgens veiligheidsbronnen maakt IS gebruik van de financiële crisis in Libanon om jongemannen uit Noord-Libanon te rekruteren door hen een loon in Amerikaanse dollars te beloven. In de periode augustus 2021 tot april 2022 zouden volgens het verslag van de VN-Veiligheidsraad 50 jongemannen uit Tripoli zich aangesloten hebben.¹⁰¹ Sinds augustus 2022 zouden volgens de Libanese krant L'Orient Le Jour ongeveer 48 Libanezen zich aangesloten hebben bij IS in Irak.¹⁰² De aantallen blijven over het algemeen klein in vergelijking met de honderden die zich in 2013/2014 bij IS en andere militante groeperingen aansloten. Maar er is onduidelijkheid over het werkelijke aantal en het doel van IS.¹⁰³ Het Libanese leger arresteerde tijdens de verslagperiode tientallen vermeende aanhangers van IS en Hayat Tahrir al-Sham (HTS)¹⁰⁴, voornamelijk in Noord-Libanon.¹⁰⁵

Op 23 februari 2022 verijdelde de Libanese politie drie geplande zelfmoordaanslagen door IS op de zuidelijke buitenwijken van Beiroet, Hezbollah-gebied.¹⁰⁶

3.2. Libanese soennitische en salafistische milities

In tegenstelling tot de gecentraliseerde en gedisciplineerde strijdkrachten van Hezbollah, zijn de Libanese soennitische milities versplinterd en vallen deze veel moeilijker centraal te coördineren, mede door het geslonken prestige van de Future Movement.¹⁰⁷ Terwijl de vijandigheid jegens Hezbollah nooit zo groot was, bezitten de soennitische groeperingen de eenheid noch de capaciteit om militair te

⁹⁸ UN Security Council, 22/04/2022, [url](#); The Jamestown Foundation (Devereux A.), 10/09/2019, [url](#); Al Masdar News, 09/01/2019, [url](#); CSKC, 02/01/2019, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 05/09/2017, [url](#)

⁹⁹ UN Security Council, 20/10/2020, [url](#); ACLED, via export tool geraadpleegde update: 06/01/2021, [url](#); Al Arabiya News (Alami M.), 09/09/2020, [url](#)

¹⁰⁰ Arab News, 28/09/2020, [url](#); ACLED, [url](#), 13/06/2020; TDS, 27/09/2020, [url](#); ACLED, via export tool geraadpleegde update: 06/01/2021, [url](#)

¹⁰¹ UN Security Council, 22/04/2022, [url](#); Carnegie Middle East Centre (Hage Ali M.), 07/12/2021, [url](#)

¹⁰² L'Orient Le Jour, 23/02/2023, [url](#)

¹⁰³ Carnegie Middle East Centre (Hage Ali M.), 07/12/2021, [url](#)

¹⁰⁴ Soennitische Islamistische gewapende organisatie in de Syrische burgeroorlog

¹⁰⁵ UN Security Council, 10/03/2023, [url](#); UN Security Council, 15/11/2022, [url](#); UN Security Council, 22/04/2022, [url](#); UN Security Council, 16/11/2021, [url](#); UN Security Council, 22/04/2021, [url](#); UN Security Council, 09/03/2021, [url](#)

¹⁰⁶ UN Security Council, 22/04/2022, [url](#)

¹⁰⁷ CRS, 29/03/2023, [url](#); MERIP (Milligan M.), 13/08/2012, [url](#); ECFR, 09/2012, [url](#); Friedrich Naumann Stiftung (Assi A.), [url](#)

mobiliseren.¹⁰⁸ Dit is deels te wijten aan politieke en geografische fragmentatie. Er heeft nooit een dominante soennitische partij bestaan met een sterke vertegenwoordiging in alle delen van het land.¹⁰⁹ Nadat de Future Movement zich terugtrok uit de verkiezingen van 2022 raakte de 14 Maart-groep verder verdeeld en ontbrak het soennitische kandidaten aan een verenigd politiek leiderschap.¹¹⁰ De Libanese soennitische gemeenschap kent bovenindien eerder een mercantile dan wel een militante traditie.¹¹¹

Soennitische facties raken ook soms onderling slaags. Bahaa Hariri, een zakenman en criticus van de betrekkingen die zijn broer Saad met Hezbollah onderhield, ontstopte zich tot diens rivaal. In september 2020 gingen aanhangers van beide broers elkaar te lijf met RPG's (*Rocket Propelled Grenades*, rakettwerpers) en machinegeweren in Tariq al-Jadide, een centrale wijk van Beirut. Hierbij viel een dode.¹¹²

Voorts zijn er geen nauwe banden tussen de Future Movement en lokale salafisten.¹¹³ Er is overigens volgens Libanese experten ook geen éénvormig salafistisch blok in Libanon. Er heerst verdeeldheid volgens ideologische en politieke breuklijnen en tussen zij die banden hebben met Saoedi-Arabië, Koeweit of Turkije.¹¹⁴

Sinds de zomer van 2014 werden vele honderden lokale islamisten gearresteerd (of gedood) in Arsal, Tripoli, Saida en andere regio's, waarbij volgens onder meer ICG, Institute for the Study of War (ISW) en de VN-Veiligheidsraad salafistische groeperingen deels ontmanteld werden.¹¹⁵ Ook tijdens de verslagperiode vonden arrestaties plaats en werden aanslagen verijdeld.¹¹⁶ De denktank Carnegie Endowment for International Peace waarschuwt voor de keerzijde van een éénzijdig Libanese veiligheidsbenadering. Zolang de achterstelling van soennieten niet wordt aangepakt, tekent het schrikbeeld van radicalisering zich af boven Libanon. De gevangenissen in Libanon zijn overbevolkt met overwegend soennitische gevangenen die bijgevolg extra vatbaar zijn voor radicalisering.¹¹⁷

3.3. Hezbollah

Hezbollah wordt beschouwd als een staat binnen een staat vanwege diens uitgebreide veiligheidsapparaat, politieke organisatie en netwerk van sociale diensten. Gezien het onvermogen van de Libanese overheidsinstanties om basisdiensten te verlenen aan hun burgers omschrijft het Brookings Institution Hezbollah als een staat binnen een niet-staat.¹¹⁸

¹⁰⁸ Carnegie Middle East Center (Abou Zeid M.), 13/02/2015, [url](#)

¹⁰⁹ Friedrich Naumann Stiftung (Assi A.), [url](#); Carnegie Endowment for International Peace (Henley A.D.M.), 16/12/2016, [url](#); Shia Watch (Schei I., Slim M.), 11/2015, [url](#)

¹¹⁰ CRS, 29/03/2023, [url](#)

¹¹¹ Middle East Institute (Blanford N.), 11/2017, [url](#)

¹¹² ICG, 28/10/2021, [url](#); ACLED, [url](#), 13/06/2020

¹¹³ Friedrich Naumann Stiftung (Assi A.), [url](#)

¹¹⁴ Friedrich Naumann Stiftung (Assi A.), [url](#); Al-Monitor (Rizk A.), 16/01/2017, [url](#); Carnegie Middle East Center, 27/03/2018, [url](#)

¹¹⁵ UN Security Council, 18/11/2019, [url](#); UN Security Council, 15/10/2019, [url](#); UN Security Council, 15/11/2018 [url](#); UN Security Council, 17/07/2019, [url](#); UN Security Council, 14/03/2019, [url](#); Xinhua Net, 05/02/2020, [url](#); Al Jazeera, 28/09/2017, [url](#); Al-Monitor (Rizk A.), 16/01/2017, [url](#); The Jamestown Foundation (Hoover P.), 30/10/2015, [url](#); ICG, 30/04/2015, [url](#); ISW (Cafarella J.), 05/03/2015, [url](#)

¹¹⁶ UN Security Council, 22/04/2022, [url](#); UN Security Council, 15/11/2022, [url](#); CRS, 08/11/2021, [url](#); UN Security Council, 13/07/2021, [url](#); UN Security Council, 16/11/2021, [url](#); UN Security Council, 22/04/2021, [url](#); UN Security Council, 09/03/2021, [url](#)

¹¹⁷ The Jamestown Foundation (Devereux A.), 10/09/2019, [url](#); Carnegie Middle East Center, 27/03/2018, [url](#)

¹¹⁸ IRB, 08/09/2022, [url](#)

Hezbollah is naast een sjiiatische politieke partij ook een sterk gewapende militie. Zowel de VS als de EU beschouwen de gewapende tak van Hezbollah als een terreuroorganisatie. De militie heeft haar bases in de zuidelijke buitenwijken van Beiroet, de Bekavallei en Zuid-Libanon.¹¹⁹ Volgens het Civil-Military Fusion Centre van de Noord-Atlantische Verdragsorganisatie (NAVO), de VN-Veiligheidsraad alsook Carnegie is de militaire capaciteit van het gewapend apparaat van Hezbollah de grootste in Libanon, groter dan deze van het reguliere Libanese leger.¹²⁰ Na de oorlog van 2006 met Israël kende Hezbollah een enorme groei aan mankracht, wapens en uitrusting en ontstond de militie zich tot een regionale strijd macht. Het heeft een leger van nagenoeg 45.000 strijders, velen onder hen gehard in de oorlog in Syrië, en meer dan 100.000 raketten.¹²¹ De kwestie van het wapenaarsenaal van Hezbollah vormt één van de belangrijkste breuklijnen tussen de 8 Maart- en 14 Maart-coalities. Er wordt in de praktijk weinig tot geen druk uitgeoefend op Hezbollah om te ontwapenen. Het parlementaire blok onder controle van Hezbollah is groot genoeg om elke poging tot ontwapening tegen te houden.¹²²

Hezbollahs deelname aan de strijd in Syrië aan de zijde van het Assad-regime werd volgens onder andere ICG, ISW en The Washington Institute for Near East Policy voor een groot stuk ingegeven door de noodzaak Syrië als kanaal voor wapentoevoer uit Iran te behouden.¹²³

Hezbollah behoudt haar gewapend apparaat naar eigen zeggen als verdediging tegen Israël¹²⁴ en wendt deze bijgevolg niet aan voor binnenlandse doeleinden. Wanneer de groepering echter onder druk komt of haar militaire capaciteit in vraag wordt gesteld, twijfelt ze er niet aan haar belangen met wapens te verdedigen, ook in het binnenland. Dit gebeurde begin mei 2008 toen Hezbollah West-Beiroet gewapenderhand innam. Dit was een reactie op de beslissing van de ministerraad om de Hezbollah-gezinde veiligheidschef op de luchthaven te ontslaan en een onderzoek in te stellen naar de wettelijkheid van Hezbollahs parallelle telecommunicatiennetwerk, een belangrijk onderdeel van haar militaire apparaat.¹²⁵ Het was de eerste keer dat het militaire apparaat van Hezbollah openlijk in vraag gesteld werd, wat opgevat werd als een regelrechte oorlogsverklaring. Op 14 mei 2008 trok de regering haar twee beslissingen in om een einde te stellen aan het geweld, een volgens ICG duidelijke overwinning voor Hezbollah.¹²⁶ Sinds 2008 is zoets niet meer voorgekomen en bezit Hezbollah een de facto vetorecht.¹²⁷ Hezbollah maakt volgens Carnegie deel uit van de staat om beter aan staatscontrole te ontsnappen.¹²⁸

De publieke erkenning van deelname aan de strijd betekende een belangrijk keerpunt waarbij Hezbollah zich volgens onder meer ICG herdefinieert van een verzetsbeweging tot een sektarische militie.¹²⁹ Gezien haar activiteit in Syrië doet Hezbollah, de machtigste militaire organisatie van het land, er alles aan om een burgeroorlog in Libanon te vermijden.¹³⁰ Hezbollah heeft volgens onder meer Carnegie geen belang in het uitlokken van een binnenlands conflict, wat diens positie in Libanon nog

¹¹⁹ USDOS, 02/06/2016, [url](#); IRB, 08/09/2022, [url](#)

¹²⁰ UN Security Council, 10/03/2023, [url](#); UN Security Council, 14/10/2021, [url](#); The Christian Science Monitor (Blanford N.), 24/08/2020, [url](#)

¹²¹ ICG, 10/11/2020, [url](#); IRB, 08/09/2022, [url](#)

¹²² CRS, 29/03/2023, [url](#); IRB, 08/09/2022, [url](#)

¹²³ ICG, 14/03/2017, [url](#); CRS (Humud C.E.), 19/06/2018, [url](#); The Washington Institute for Near East Policy (Pollak N.), 08/2016, [url](#); The Jamestown Foundation (McGregor A.), 22/01/2016, [url](#); CFC, 09/2013, [url](#)

¹²⁴ USDOS, 02/06/2016, [url](#); UN Security Council, 24/06/2016, [url](#)

¹²⁵ ICG, 15/05/2008, [url](#)

¹²⁶ ICG, 15/05/2008, [url](#)

¹²⁷ Chatham House (Khatib L.), 06/2021, [url](#); ICG, 28/10/2021, [url](#); ICG, 10/11/2020, [url](#)

¹²⁸ Carnegie Middle East Center (Young M.), 08/05/2018, [url](#); Al-Monitor (Macaron J.), 09/05/2018, [url](#)

¹²⁹ ICG, 14/03/2017, [url](#); ICG, 01/10/2013, [url](#)

¹³⁰ Al Monitor, 26/10/2021, [url](#); ACLED, 15/10/2021, [url](#); Carnegie Endowment for International Peace (Young M.), 28/11/2019, [url](#); Salloukh B.F., 03/2017, [url](#)

zou bemoeilijken in een context waarbij een meerderheid van de Libanezen de agenda van Hezbollah verwerpt en Israël wacht op een militaire verzwakking van de partij.¹³¹

Tegelijkertijd ziet het zich genoodzaakt om de eigen machtsbases in Libanon te beveiligen. Hezbollah is het best geplaatst om haar achterban te beschermen naarmate de financiële en economische crisis vordert. Het kan het militair apparaat in dollars uitbetalen.¹³²

Afgezien van de dichte alliantie die Hezbollah onderhoudt met de tweede sjiiatische partij in Libanon, Amal, speelt er een machtsstrijd en vinden af en toe gewapende confrontaties plaats tussen de twee (zie [5.4](#)).

3.4. Lebanese Resistance Brigades

Naast haar eigen sjiiisch gewapend apparaat onderhoudt Hezbollah de Lebanese Resistance Brigades (sarayat al-muqawama al-lubnaniya), een overwegend soennitische, paramilitaire organisatie opgericht en bewapend door Hezbollah.¹³³ Ook onder christenen en druzen kennen de brigades aanhang. Zo creëerde Hezbollah in het noordoosten van het land lokale burgerwachten in grote soennitische dorpen of in de overwegend christelijke stad Ras Baalbek.¹³⁴ De rekruteringsmechanismen zijn veel losser dan het grondige proces van doorlichting, indoctrinatie en discipline voor toekomstige Hezbollah-strijders. Hoofddoel van de militie is om als een extra burgerwacht de veiligheid van Hezbollahs thuisfront te verzekeren.¹³⁵ De Resistance Brigades worden in het bijzonder ingezet in Saida in Zuid-Libanon en in de Bekavallei.¹³⁶

Volgens verschillende bronnen uit de omgeving van Hezbollah knappen de Lebanese Resistance Brigades het vuile werk van de partij op. De militieleden genieten een gebrekkige opleiding en zijn betrokken in straatgevechten.¹³⁷ De brigades financieren ook andere gewapende groepen, bijvoorbeeld in Tripoli.¹³⁸

3.5. Palestijnse gewapende groeperingen

In Libanon zijn eveneens een aantal Palestijnse gewapende groeperingen aanwezig zoals het pro-Syrische Popular Front for the Liberation of Palestine-General Command (PFLP-GC), Jund ash-Sham, Palestinian Islamic Jihad en Ustab al-Ansar. Hun aanwezigheid beperkt zich vooral tot een aantal vluchtelingenkampen waar hun gewapende milities relatief vrij opereren (zie [5.6](#)). De PFLP-GC en Fatah al-Intifadah controleren eveneens delen van de grens met Syrië, wat een effectieve controle van de Libanees-Syrische grens bemoeilijkt.¹³⁹ Deze groeperingen vormen, gezien hun beperkt aantal strijders, over het algemeen geen significante bedreiging. Binnen de Palestijnse kampen circuleren voornamelijk lichtere handwapens en is er slechts in zeer beperkte mate sprake van organisaties met een meer geavanceerd militair apparaat of vermogen dat bijvoorbeeld vergelijkbaar is met dat van

¹³¹ Carnegie Middle East Centre (Young M.), 15/10/2021, [url](#); Carnegie Endowment for International Peace (Young M.), 28/11/2019, [url](#); Salloukh B.F., 03/2017, [url](#)

¹³² ICG, 28/10/2021, [url](#)

¹³³ Shia Watch (Schei I., Slim M.), 11/2015, [url](#)

¹³⁴ UNDP, 03/2017, [url](#); Landinfo, 20/05/2016, [url](#)

¹³⁵ The Jerusalem Post, 13/03/2017, [url](#)

¹³⁶ Landinfo, 20/05/2016, [url](#); UNDP, 03/2017, [url](#); ICG, 20/07/2015, [url](#); UN Security Council, 04/11/2016, [url](#); International Business Times (Massi A.), 04/11/2015, [url](#)

¹³⁷ Ashraq al-Awsat, 20/08/2016, [url](#); ICG, 20/07/2015, [url](#); The 961 (Haddad N.), 06/08/2021, [url](#)

¹³⁸ COAR, 14/01/2022, [url](#)

¹³⁹ UN Security Council, 10/03/2023, [url](#); UN Security Council, 15/11/2022, [url](#); UN Security Council, 11/10/2022, [url](#)

Hezbollah. De meeste Palestijnse kampen liggen in de buurt van andere bevolkingsconcentraties, met tamelijk goede controlesmogelijkheden voor de Libanese veiligheidstroepen tot gevolg.¹⁴⁰

3.6. Het Israëlische leger

Op 14 augustus 2006 kwam een einde aan het gewapend conflict dat op 12 juli 2006 aanving tussen de staat Israël en de gewapende organisatie Hezbollah. Beide partijen stemden toe met de wapenstilstand zoals ingeroepen door Resolutie 1701 van de VN-Veiligheidsraad. Deze voorziet in de terugtrekking van de Israëlische troepen uit Libanon en de terugtrekking van Hezbollah ten noorden van de rivier Litani om de ontplooiing van het Libanese leger en de United Nations Interim Force in Lebanon (UNIFIL) in Zuid-Libanon mogelijk te maken.

Op 1 oktober 2006 trokken de Israeli Defence Forces (IDF) zich volledig terug ten zuiden van de Blauwe Linie (bestandslijn tussen Israël en Libanon), met uitzondering van het grensdorpje Ghajar en de smalle aangrenzende regio. Ghajar, gelegen op het grenspunt Libanon/Syrië/Israël, wordt in twee verdeeld door de bestandslijn. De IDF bezetten nog steeds het deel ten noorden van de bestandslijn. UNIFIL stelde een aantal veiligheidsmaatregelen voor die een terugtrekking van de IDF uit dit gebied dient te vergemakkelijken, maar de onderhandelingen hieromtrent liepen vast.¹⁴¹ Israël is bovendien nog steeds aanwezig in de Shebaa Farms¹⁴² en schendt volgens de VN-Veiligheidsraad het Libanese luchtruim door nagenoeg dagelijks al dan niet bemande vluchten uit te voeren over de bestandslijn.¹⁴³

3.7. Het Libanese leger

Sinds medio 2013 treedt het Libanese leger op tegen soennitische extremistische groeperingen. De strenge aanpak van deze groeperingen en van het terrorisme leidde tot de perceptie onder soennieten dat het leger de belangen van Hezbollah behartigt. Het leger onderhoudt een goede relatie met Hezbollah.¹⁴⁴ Toch blijven politieke leiders de neutraliteit van het leger benadrukken en steunen.¹⁴⁵ Ondanks de toegenomen sektarische spanningen, behoudt het leger haar eenheid, zo blijkt uit analyses van onder meer ICG en het United Nations Development Programme (UNDP).¹⁴⁶

De voorbije jaren werd het leger ingezet bij de havenexplosie, bosbranden, de COVID-19-pandemie, de massaprotesten, het bedwingen van rellen en voorkomen van confrontaties over gesubsidieerde producten, het verdelen van voedsel, de confrontatie met zwaar gewapende drugsdealers en het bedwingen van gewapende confrontaties tussen politieke groepen. Na jaren economische crisis en politieke verlamming zit volgens ICG en het Center for Operational Analysis and Research (COAR) het grootste veiligheidsrisico in Libanon in een implosie van de veiligheidstroepen. Deze zijn overbelast,

¹⁴⁰ Danish Immigration Service, 10/2014, [url](#); ICG, 19/02/2009, [url](#)

¹⁴¹ UN Security Council, 10/03/2023, [url](#); UN Security Council, 15/11/2022, [url](#); UN Security Council, 11/10/2022, [url](#); UN Security Council, 22/04/2022, [url](#)

¹⁴² De regio Shebaa Farms duidt op 25 km² aan betwist gebied op het grenspunt Libanon, Syrië en Israël, gelegen tussen het Libanese dorp Shab'aa op de Hermon-berg, het druze dorp Majdal Shams op de Golanoogten en Israëlische steden en vestigingen waarover het uitkijkt. Carnegie Middle East Center for International Peace (Salem P.), 09/2006, [url](#)

¹⁴³ UN Security Council, 10/03/2023, [url](#)

¹⁴⁴ COAR, 14/01/2022, [url](#); Carnegie Endowment for International Peace (Moussa N.), 03/02/2016, [url](#)

¹⁴⁵ Reuters, 28/08/2016, [url](#); CRS (Blanchard C.M.), 14/02/2014, [url](#)

¹⁴⁶ ICG, 28/10/2021, [url](#); UNDP, 01/03/2017, [url](#); CSIS (Nerguzian A.), 04/10/2017, [url](#)

dienen de almaar stijgende onrust te bedwingen, maar ontvangen weinig tot geen loon meer.¹⁴⁷ In termen van militaire capaciteit geldt Libanon als het zwakste land in het Midden-Oosten.¹⁴⁸

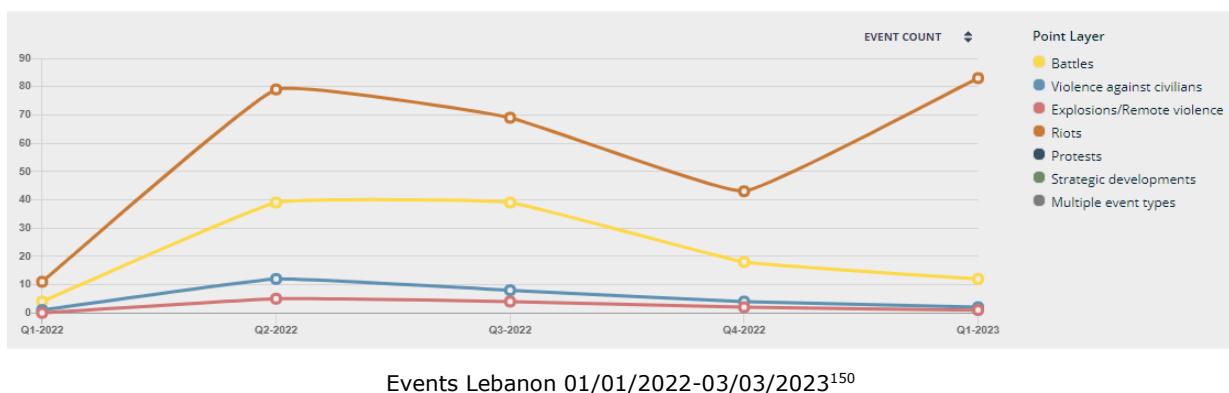
¹⁴⁷ ICG, 28/10/2021, [url](#); COAR, 11/2021, [url](#); L'Orient Le Jour, 21/09/2022, [url](#); Al-Monitor (Davis H.), 25/02/2023,[url](#)

¹⁴⁸ Al-Monitor, 12/01/2023, [url](#)

4. Typologie van het geweld

De gegevens van ACLED laten toe om in detail in te gaan op de categorieën *battles*, *explosions/remote violence* en *violence against civilians* alsook de in deze COI Focus evenzeer relevante *riots* en *protests*. ACLED neemt ook andere incidenten op. Deze worden niet in dit hoofdstuk opgenomen. Een volledig overzicht van de verschillende categorieën en subcategorieën van incidenten is terug te vinden in een nota van Cedoca over de methodologie van ACLED.¹⁴⁹

Voor 2022 en het eerste kwartaal van 2023 geeft ACLED onderstaande infografiek met betrekking tot *violence against civilians*, *explosions/remote violence*, *battles*.

Events Lebanon 01/01/2022-03/03/2023¹⁵⁰

Volgens ACLED was er, met uitzondering van de *riots* en *protests*, in 2022 in totaal sprake van 141 *violent incidents*, waarvan 104 *battles*, 12 *explosions/remote violence* en 25 *violence against civilians*.¹⁵¹ Dit is een lichte stijging ten opzichte van 2021. Toen waren er 131 *violent incidents*, waarvan 74 *battles*, 31 *explosions/remote violence* en 26 *violence against civilians*.¹⁵² Het betreft over het algemeen kleinschalige geïsoleerde incidenten, verspreid over Libanon.¹⁵³

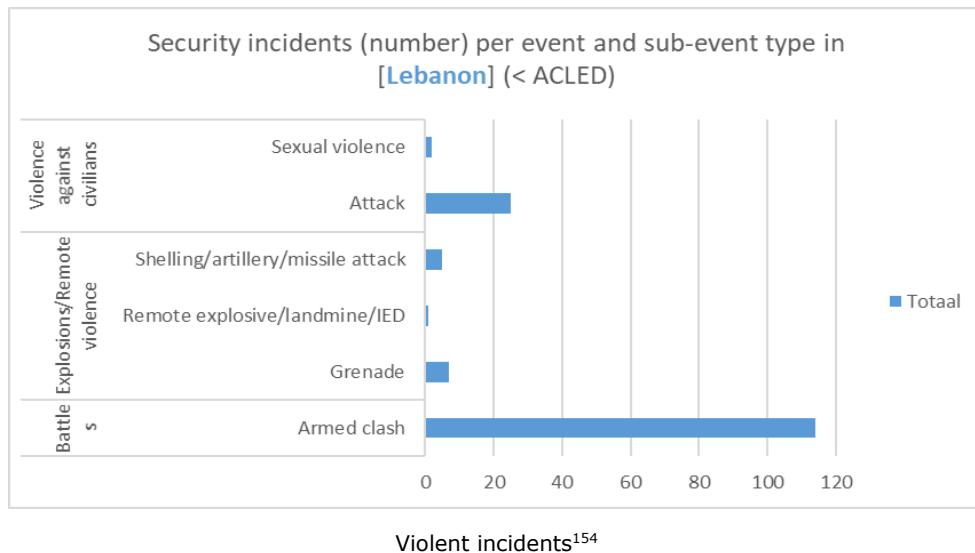
¹⁴⁹ CGVS / CGRA - Cedoca, 21/05/2019, [url](#)

¹⁵⁰ ACLED, 03/03/2023, [url](#)

¹⁵¹ ACLED, [geraadpleegd op 20/04/2023], [url](#); ACLED, via export tool geraadpleegde update: 08/03/2023, [url](#)

¹⁵² ACLED, [geraadpleegd op 20/04/2023], [url](#); ACLED, via export tool geraadpleegde update: 08/03/2023, [url](#)

¹⁵³ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 08/03/2023, [url](#)

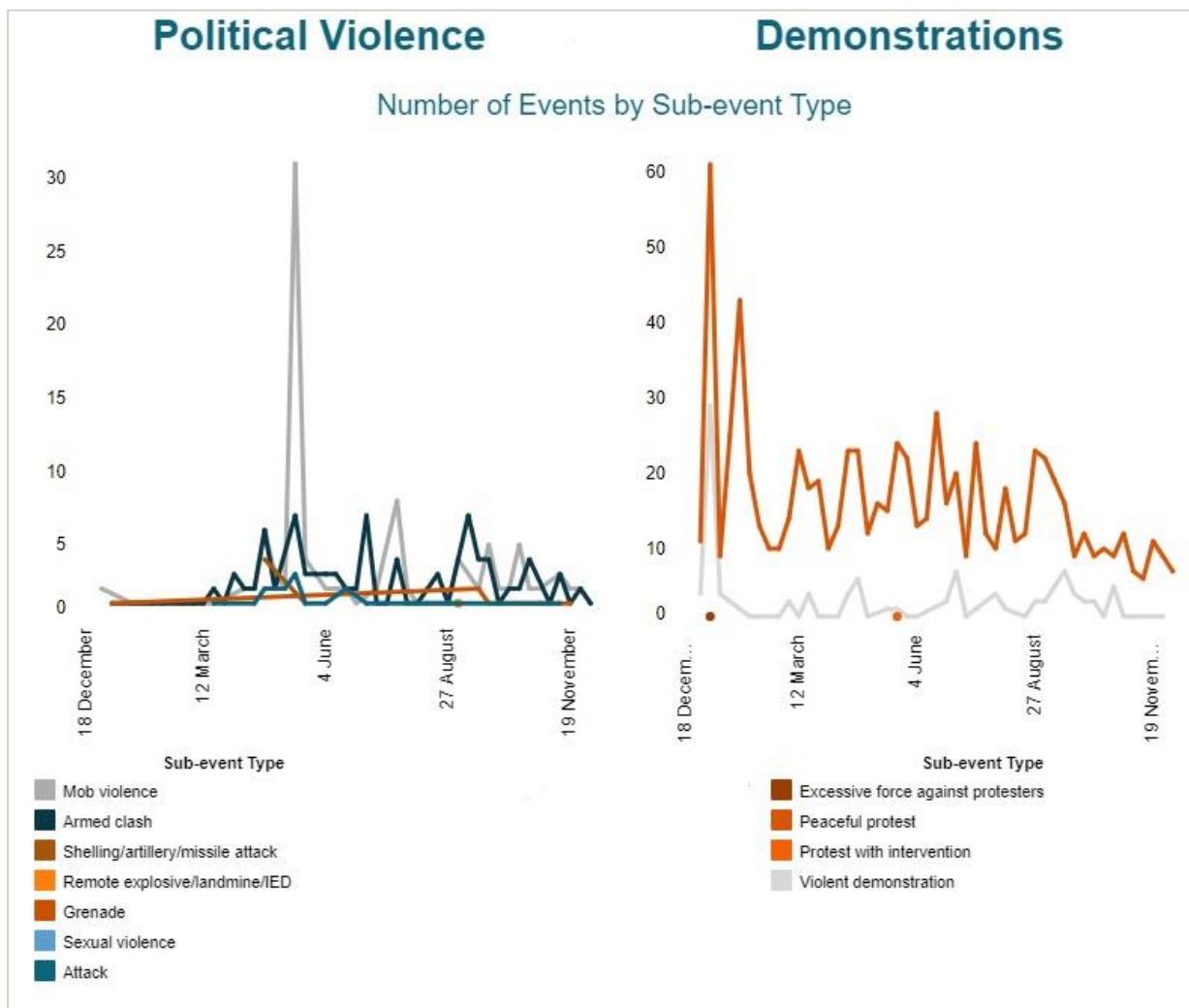
De *riots* waren goed voor 251 geweldincidenten en 6 doden. Het betrof hierbij in de eerste plaats *mob violence* (clangeweld/maffiageweld).

Voorts vonden in 2022 naar schatting 818 *protests* plaats (een significante daling ten opzichte van de 2.164 in 2021 en 2.207 in 2020).¹⁵⁵ Uit onderstaande grafiek blijkt dat de demonstraties in 2022 bovendien over het algemeen met weinig geweld gepaard gingen. Er vielen hierbij ook geen doden.¹⁵⁶

¹⁵⁴ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 08/03/2023, [url](#)

¹⁵⁵ ACLED, [geraadpleegd op 20/04/2023], [url](#)

¹⁵⁶ ACLED, [geraadpleegd op 20/04/2023], [url](#)

Political violence & Demonstrations¹⁵⁷

ACLED wijst erop dat de verzamelde gegevens in zekere mate de prioriteiten van de verslaggeving door media en organisaties weerspiegelen en een onderschatting van het geweld zodoende mogelijk is.¹⁵⁸ In dit hoofdstuk tracht Cedoca een nauwkeuriger beeld te schetsen van de aard, de doelwitten en de intensiteit van het geweld in Libanon, dat verschilt naargelang de regio. De volgende delen bespreken de verschillende types van geweld in de regio's waar geweld gerapporteerd wordt.

¹⁵⁷ ACLED, 09/03/2023, [url](#)

¹⁵⁸ ACLED, 10/04/2019, [url](#)

5. Geografische verdeling

5.1. Bekavallei en Akkar

5.1.1. Grensgeweld in de Bekavallei en Akkar

De Bekavallei bestaat uit de provincies Baalbek-Hermel en Beka. Baalbek-Hermel is overwegend sjiiatisch en een Hezbollah bolwerk. In de verschillende regio's van de Bekavallei wonen diverse gemeenschappen.¹⁵⁹

Na de militaire operatie *Dawn of the outskirts (Dawn of the Jurds, Fajr al-Jurud)* op 19 augustus 2017 ter verdrijving van IS en HTS in de omtrek van Ras Baalbek en Qaa bemant het leger en Hezbollah controleposten langs nagenoeg de volledige Syrisch-Libanese grens.¹⁶⁰ Hezbollah en Syrische troepen controleren de grensregio in Syrië.¹⁶¹ De voorbije jaren vonden volgens de VN-Veiligheidsraad nagenoeg geen geweldincidenten over de noordelijke en oostelijke grens meer plaats. Er werd door de VN-Veiligheidsraad geen luchtaanval, bombardement, raketaanval of inval gerapporteerd.¹⁶²

Het geweld aan de grens heeft bijna louter betrekking op smokkel (van onder andere wapens, drugs en strijders).¹⁶³ De grensregio's in de Bekavallei en Akkar blijven economisch gemarginaliseerd, wat de regio afhankelijk maakt van onder andere smokkel.¹⁶⁴ Sinds 2019 voerde het Libanese leger verschillende antismokkeloperaties uit aan de noordelijke en oostelijke grens. De voorbije jaren sloten veiligheidstroepen een tiental kleine illegale grensovergangen en bruggen in de regio Hermel, richtten ze controleposten op en arresteerden ze verschillende smokkelaars.¹⁶⁵

In januari 2021 leidde een serie gewapende botsingen tussen clans aan de grens alsook ontvoeringen, gewapende overvallen en de moord op een Libanese soldaat tot een grote antismokkeloperatie en arrestaties in de regio Hermel.¹⁶⁶

5.1.2. Sektarisch en crimineel geweld in de regio Baalbek-Hermel en Akkar

In regio's als Baalbek-Hermel en Akkar, die systematisch door de staat zijn gemarginaliseerd en verwaarloosd ten gunste van centrale gouvernementen als Beiroet en Mount Libanon, is het veiligheidsvacüm groot.¹⁶⁷

Gewapende clanmilities die betrokken zijn bij drugshandel en valsemunterij beheersen van oudsher de economisch achtergestelde gebieden in Libanon. De toenemende smokkelactiviteiten hebben oude lokale geschillen, zoals de toegang tot land, nieuw leven ingeblazen.¹⁶⁸ Ten gevolge van het zwakke staatsgezag, illegaal wapenbezit, de militiecultuur en het uitblijven van ontwikkelingsprojecten in de

¹⁵⁹ OCHA, 09/2018, [url](#)

¹⁶⁰ IRB, 08/09/2022, [url](#); CSIS (Nerguizian A.), 04/10/2017, [url](#); UN Security Council, 08/03/2018, [url](#); UN Security Council, 18/11/2019, [url](#); UN Security Council, 17/07/2019, [url](#); UN Security Council, 14/03/2019, [url](#)

¹⁶¹ Ashraq al-Awsat, 30/08/2017, [url](#); European University Institute (Mouawad J.), 03/2018, [url](#)

¹⁶² UN Security Council, 10/03/2023, [url](#); UN Security Council, 18/11/2019, [url](#); UN Security Council, 15/10/2019, [url](#); UN Security Council, 17/07/2019, [url](#)

¹⁶³ The Daily Star, 23/06/2018, [url](#); UN Security Council, 15/10/2018, [url](#); UN Security Council, 15/11/2018 [url](#)

¹⁶⁴ UN Security Council, 10/03/2023, [url](#); European University Institute (Mouawad J.), 03/2018, [url](#)

¹⁶⁵ UN Security Council, 16/11/2021, [url](#); UN Security Council, 13/07/2021, [url](#); UN Security Council, 22/04/2021, [url](#); UN Security Council, 20/10/2020, [url](#); UN Security Council, 14/07/2020, [url](#)

¹⁶⁶ UN Security Council, 22/04/2021, [url](#); UN Security Council, 09/03/2021, [url](#)

¹⁶⁷ COAR, 14/01/2022, [url](#); ACLED, 29/07/2022, [url](#)

¹⁶⁸ ACLED, s.d., [url](#)

Bekavallei is het crimineel geweld er hoog.¹⁶⁹ Vooral de regio Baalbek-Hermel wordt beschouwd als een machtsbasis voor criminelen en voortvluchtigen die er beschermd worden door een militie of dominante familie.¹⁷⁰ Het is een Hezbollah-zone die grotendeels aan het staatsgezag ontsnapt. Het aantal individuele geweldincidenten is er het hoogste van heel Libanon.¹⁷¹ Er opereren verschillende families, clans en bendes met criminale inslag.¹⁷²

Sinds midden 2020 botsten gewapende leden van rivaliserende sjiiatische clans met elkaar voor de controle over de productie en de smokkel van drugs en/of uit wraak. Hezbollah en Amal, die de regio controleren, trachten over het algemeen niet betrokken te geraken in deze conflicten om niet in aanvaring te komen met hun aanhangers.¹⁷³ In 2021 leidde het clangeweld in de regio tot ongeveer 70 doden en 370 gewonden. Bij een aanzienlijk deel van dit geweld is er sprake van RPG's.¹⁷⁴

Tijdens de tweede helft van 2022 vielen bij schietgevechten 40 doden en 161 gewonden.¹⁷⁵ Eind mei /begin juni 2022 was er sprake van gewapende confrontaties tussen clans in Baalbek. Een Libanese soldaat liet hierbij het leven.¹⁷⁶ Eind juli 2022 vielen in de gouvernementen Akkar en Baalbek-Hermel ten minste één dode en tientallen gewonden bij gewapende confrontaties tussen clans.¹⁷⁷ In september 2022 was er sprake van meerdere gewapende botsingen tussen clanmilities waarbij zes doden vielen.¹⁷⁸

In de loop van de voorbije jaren vielen eveneens verschillende doden tijdens militaire raids in de regio Baalbek-Hermel. Onder de slachtoffers bevinden zich soldaten alsook geviseerde criminelen.¹⁷⁹ Op 16 februari 2023 lieten drie Libanese soldaten en drie verdachten van drugshandel het leven in een vuurgevecht tijdens een inval in Haour Taala in de oostelijke Beka-regio.¹⁸⁰

Sinds het begin van de Syrische burgeroorlog zijn er ontvoeringen in de Bekavallei, of het nu gaat om losgeld, politieke motieven of familieruzies.¹⁸¹ Ook in 2021 waren er opnieuw ontvoeringen door bendes uit Hermel voor losgeld.¹⁸² In april 2022 bevrijdde het Libanese leger drie ontvoerden langs de grens met Syrië, onder wie Jemenieten en Syriërs die door hun ontvoerders naar een hotel waren

¹⁶⁹ Asharq Al-Awsat, 22/09/2019, [url](#); The Washington Institute for Near East Policy, 06/03/2017, [url](#); Salloukh B.F., 03/2017, [url](#); UNDP, 03/2017, [url](#); The Daily Star, 09/02/2017, [url](#); The Daily Star, 08/09/2014, [url](#)

¹⁷⁰ Asharq Al-Awsat, 03/10/2018, [url](#); CSKC, 02/2019, [url](#)

¹⁷¹ Asharq Al-Awsat, 22/09/2019, [url](#); Asharq Al-Awsat, 29/09/2018, [url](#); CSKC, 02/2019, [url](#)

¹⁷² ACLED, s.d., [url](#); OSAC, 05/07/2020, [url](#)

¹⁷³ ICG, 28/10/2021, [url](#)

¹⁷⁴ UN Security Council, 22/04/2021, [url](#); UN Security Council, 09/03/2021, [url](#); UN Security Council, 13/07/2021, [url](#); UN Security Council, 16/11/2021, [url](#); UN Security Council, 14/07/2020, [url](#); ACLED, via export tool geraadpleegde update: 06/01/2021, [url](#)

¹⁷⁵ UN Security Council, 15/11/2022, [url](#)

¹⁷⁶ ACLED, 03/06/2022, [url](#)

¹⁷⁷ ACLED, 29/07/2022, [url](#)

¹⁷⁸ ACLED, 16/09/2022, [url](#)

¹⁷⁹ ACLED, 03/06/2022, [url](#); UN Security Council, 14/07/2020, [url](#); UN Security Council, 17/07/2019, [url](#); UN Security Council, 14/03/2019, [url](#); ACLED, via export tool geraadpleegde update: 11/03/2020, [url](#); ACLED, s.d. [url](#); UN Security Council, 20/10/2020, [url](#); ACLED, s.d. [url](#); CSKC, 30/11/2018, [url](#); CSKC, 02/2019, [url](#); UN Security Council, 14/03/2019, [url](#); UN Security Council, 14/03/2019, [url](#); Arab News, 28/09/2020, [url](#); ACLED, via export tool geraadpleegde update: 06/01/2021, [url](#); Xinhua Net, 27/09/2020, [url](#); ACLED, 26/09/2020, [url](#)

¹⁸⁰ Al-Arabiya, 16/02/2023, [url](#); Al-Monitor, 17/02/2023,

[url](#); UN Security Council, 10/03/2023, [url](#)

¹⁸¹ OSAC, 21/01/2022, [url](#); Asharq Al-Awsat, 22/09/2019, [url](#); Enab Baladi, 17/09/2019, [url](#); Asharq Al-Awsat, 29/09/2018, [url](#); CSKC, 31/01/2018, [url](#); CSKC, s.d., [url](#); OSAC, 27/03/2018, [url](#); HRW, 02/05/2013, [url](#); ICG, 22/11/2012, [url](#); UNDP, 03/2017, [url](#); The Daily Star, 23/01/2017, [url](#); Naharnet, 20/01/2017, [url](#); The Daily Star, 08/09/2014, [url](#); The Daily Star (Al-Fakih R.), 03/08/2013, [url](#); UN Security Council, 28/04/2017, [url](#); CSKC, 01/01/2018, [url](#); The Daily Star, 14/06/2018, [url](#); The Syrian Observer, 23/02/2018, [url](#); ACLED, via export tool geraadpleegde update: 06/01/2021, [url](#); Naharnet, 19/08/2020, [url](#); The 961 (Yassine H.), 15/06/2020, [url](#); Lebanese army, 14/06/2020, [url](#)

¹⁸² Arab News (Houssari N.), 12/01/2022, [url](#)

gelokt.¹⁸³ In januari 2023 werd een familie door een bende in Syrië ontvoerd voor losgeld toen zij terugkeerden naar Libanon. Diezelfde maand kondigde het Libanese leger aan dat het twee Syrische kinderen had gered die bijna drie maanden geleden in de Bekaa-vallei waren ontvoerd.¹⁸⁴

Ook in Akkar, een relatief nieuwe provincie waarvan de overheidsinstellingen en ordediensten nog niet ten volle zijn uitgebouwd, is het niveau van crimineel geweld hoog.¹⁸⁵ Het gouvernement Akkar vormt een van de meest achtergestelde plattelandsregio's in Libanon. Het is overwegend soennitisch gebied met ook christelijke, alawitische en sjiiatische gemeenschappen.¹⁸⁶ Op 14 september 2022 lieten bij een schietpartij aan de rand van het dorp Kabiit in Akkar drie personen het leven en raakte één persoon gewond.¹⁸⁷

5.2. Tripoli

5.2.1. Sociale onrust

Tripoli is de hoofdstad van het gouvernement Noord en de op één na grootste stad van het land. De stad gaat gebukt onder verwaarlozing door de staat. De soennitische meerderheid voelt er zich achtergesteld.¹⁸⁸

Naarmate de inwoners in toenemende armoede verzeilden, gingen de demonstraties in Tripoli sinds 2020 steeds meer gepaard met geweld.¹⁸⁹ De Libanese ordediensten reageerden in 2020 met geweld tegen betogers, waarbij gewonden en een paar doden vielen.¹⁹⁰

Op 25 januari 2021 gingen inwoners van Tripoli vier dagen achter elkaar de straat op. Op 31 januari 2021 was de balans twee dode betogers, meer dan 400 gewonde demonstranten, naast 81 gewonde soldaten en politieagenten.¹⁹¹

Op 26 juni 2021 vielen opnieuw gewonden tijdens gewapende botsingen tussen het leger en demonstranten.¹⁹² Op 16 juli 2021 raakten 25 personen, waarvan 10 Libanese soldaten, gewond en viel een dode tijdens confrontaties tussen betogers en het leger tijdens protesten tegen het falen van de regeringsvorming en de verslechterde levensomstandigheden in de wijk Jabal Mohsen in Tripoli.¹⁹³

5.2.2. Sektarisch en crimineel geweld in de stad

In maart 2014 bracht het leger een militair veiligheidsplan voor Tripoli in uitvoering. Het leger ontplooide er massaal om een einde te stellen aan de periodieke confrontaties tussen soennitische milities uit de stadswijk Bab al-Tabbaneh, gesteund door Saoedi-Arabië, en alawitische strijders uit de aangrenzende stadswijk Jabal Mohsen, die banden hebben met Hezbollah en de regerende klasse in Syrië. Aangezien de gevechten plaatsvonden in woonwijken, bevonden zich onder de slachtoffers

¹⁸³ L'Orient Le Jour, 23/01/2023, [url](#)

¹⁸⁴ L'Orient Le Jour, 23/01/2023, [url](#)

¹⁸⁵ The Daily Star, 09/02/2017, [url](#)

¹⁸⁶ OCHA, 10/2018, [url](#)

¹⁸⁷ L'Orient Le Jour, 21/09/2022, [url](#)

¹⁸⁸ Carnegie Middle East Center, 27/03/2018, [url](#); COAR, 14/01/2022, [url](#);

¹⁸⁹ COAR, 11/2021, [url](#)

¹⁹⁰ ACLED, 27/10/2020, [url](#); Al Jazeera (Azhari T.), 26/10/2019, [url](#); Middle East Eye, 15/12/2019, [url](#); HRW, 20/12/2019, [url](#); Middle East Eye, 18/02/2020, [url](#); UN Security Council, 20/12/2020, [url](#); HRW, 29/04/2020, [url](#); AP News (Hatoum B.), 28/04/2020, [url](#); UN Security Council, 14/07/2020, [url](#); HRW, 29/04/2020, [url](#)

¹⁹¹ HRW, 13/01/2022, [url](#); HRW, 30/03/2021, [url](#)

¹⁹² UN Security Council, 16/11/2021, [url](#)

¹⁹³ Explosive Weapons Monitor, 07/2021, [url](#); Xinhua, 17/07/2021, [url](#); UN Security Council, 16/11/2021, [url](#)

relatief veel burgers.¹⁹⁴ In de stad zelf werden controleposten en *blast walls* (scherfmuren) opgezet.¹⁹⁵ Er vonden sindsdien geen grote confrontaties meer plaats en ook tijdens de verslagperiode hield het staakt-het-vuren stand.

Tegen de achtergrond van een verergerende economische crisis namen individuele gevallen van dodelijk geweld toe. Op 9 september 2022 vielen in de wijk al-Tell vier doden in een winkel voor mobiele telefonie, onder wie twee broers en de winkeleigenaar (woonachtig in Jabal Mohsen), en één gewonde. De aanvallers gebruikten naar verluidt militaire wapens. Volgens het Libanese leger was één van de verdachten een ex-gevangene met een terroristische achtergrond.¹⁹⁶ Op 12 september 2022 vond er in de wijk Abi Samra nog een gewapende confrontatie plaats, kennelijk tussen leden van dezelfde familie, waarbij eveneens een dode viel.¹⁹⁷

5.3. Beiroet

5.3.1. Sociale onrust

Demonstraties in Beiroet leidden sinds eind 2019 tot confrontaties met de veiligheidsdiensten.¹⁹⁸ Hierbij vielen reeds honderden gewonden.¹⁹⁹ Ook is er sprake van toenemende sociale onrust en sektarisch geweld in Beiroet. Op 6 juni 2020 braken bij een antiregeringsdemonstratie in Beiroet gewapende confrontaties uit tussen aanhangers van de Future Movement en aanhangers van Amal en Hezbollah, die een contrademonstratie organiseerden naar aanleiding van onenigheid over de eis tot ontwapening van Hezbollah. De demonstraties ontaardden snel in sektarisch geweld. De spanningen stegen nog na inmenging van het leger en ISF die de twee groepen trachtten te scheiden met traangas. In totaal raakten 25 soldaten en 48 burgers gewond.²⁰⁰

Bij de explosie op 4 augustus 2020 raakte 40 % van Beiroet zwaar beschadigd.²⁰¹ Meer dan 40.000 gebouwen (200.000 wooneenheden) liepen schade op of zijn vernield.²⁰² Ongeveer 300.000 personen raakten ontheemd.²⁰³ Bij de protesten in Beiroet ten gevolge van de explosie gebruikten de ordediensten volgens HRW en Amnesty International opnieuw buitensporig geweld in het neerslaan van de demonstraties.²⁰⁴

Op 27 augustus 2020 braken in Khaldah, ten zuiden van Beiroet en behorend tot Mount Lebanon, gewapende confrontaties uit tussen een lokale soennitische militie enerzijds en lokale aanhangers van Hezbollah en Amal anderzijds. Zij bestreden elkaar met machinegeweren en RPG's langs de snelweg van Beiroet naar Zuid-Libanon nabij de internationale luchthaven. Twee burgers, onder wie een tiener, lieten hierbij het leven. De kalmte keerde weer nadat het Libanese leger tussenkwam.²⁰⁵

¹⁹⁴ Al-Monitor Lebanon Pulse (Chararah N.), 12/12/2013, [url](#)

¹⁹⁵ The Wall Street Journal (Trofimov Y.), 22/10/2014, [url](#); Wood J., 06/04/2015, [url](#)

¹⁹⁶ L'Orient Le Jour, 13/09/2022, [url](#)

¹⁹⁷ L'Orient Le Jour, 13/09/2022, [url](#); UN Security Council, 11/10/2022, [url](#)

¹⁹⁸ ICG (Wimmen H.), 22/01/2020, [url](#); ACLED, 05/01/2020, [url](#); AP, 19/01/2020, [url](#); HRW, 17/01/2020, [url](#)

¹⁹⁹ IRC, 2022, [url](#); UN Security Council, 20/12/2020, [url](#); AI, 11/08/2020, [url](#); ACAPS, 25/08/2020, [url](#); HRW, 26/08/2020, [url](#); ICG (Wimmen H.), 22/01/2020, [url](#); AP, 19/01/2020, [url](#); ICG (Wimmen H.), 22/01/2020, [url](#)

²⁰⁰ Reuters, 19/01/2020, [url](#); OHCHR, 21/01/2020, [url](#); AI, 23/01/2020, [url](#); AI, 23/01/2020, [url](#); OHCHR, 21/01/2020, [url](#); UN Security Council, 28/02/2020, [url](#)

²⁰¹ ACLED, 13/06/2020, [url](#); UN Security Council, 20/12/2020, [url](#)

²⁰² Al Arabiya, 22/08/2020, [url](#)

²⁰³ ACAPS, 22/09/2020, [url](#); OCHA, 25/08/2020, [url](#)

²⁰⁴ OCHA, 28/08/2020, [url](#); ACAPS, 25/08/2020, [url](#); UNDP, 16/09/2020, [url](#); Center for Disaster Philanthropy, 10/09/2020, [url](#)

²⁰⁵ AI, 11/08/2020, [url](#); HRW, 26/08/2020, [url](#).

²⁰⁶ USDOS, 12/05/2021, [url](#); ICG, 28/10/2021, [url](#); ACLED, via export tool geraadpleegde update: 06/01/2021, [url](#)

Nagenoeg een jaar later vermoordde de broer van de soennitische tiener de vermeende dader, een lid van Hezbollah, waardoor opnieuw gewapende confrontaties in de regio uitbraken en vijf doden en verschillende gewonden vielen bij een aanval op de begrafenis.²⁰⁶

Op 14 oktober 2021 werden Hezbollah- en Amal-aanhangers die een protestmars hielden naar het justitiepaleis beschoten in een christelijke wijk. De demonstranten eisten het ontslag van de onderzoeksrechter Tarek Bitar met betrekking tot de havenexplosie.²⁰⁷ De betogers werden aangevallen toen zij een rotonde bereikten in de centrale wijk Tayounah in de stad - een van de frontlinies tijdens de burgeroorlog van 1975-1990.²⁰⁸ Dit leidde tot een urenlang vuurgevecht met automatische vuurwapens en RPG's waarbij zeven doden, allen sjiieten, en meer dan 30 gewonden vielen.²⁰⁹ Het Libanese leger greep in en raakte slaags met beide partijen, waarbij negentien personen werden gearresteerd, onder wie twee Syriërs.²¹⁰ Hezbollah en Amal beschuldigden de christelijke Lebanese Forces ervan tot het geweld te hebben aangezet. De leider van de Lebanese Forces, Samir Geagea, veroordeelde het geweld en riep op tot kalmte. Hij stelde dat de christelijke bewoners van het gebied uit zelfverdediging hadden gehandeld.²¹¹ Het blijft onduidelijk of de beschietingen een reactie van de Lebanese Forces waren op gewelddadig gedrag van demonstranten of het een voorbedachte waarschuwing betrof aan sjiieten om geen christelijke wijken meer te betreden. Volgens een analyse van Carnegie was het waarschijnlijk een mix van de twee.²¹² Er heerst wijdverspreide woede onder de vele christelijke families van de slachtoffers van de havenontploffing over de tegenwerking door Hezbollah van het gerechtelijk onderzoek.²¹³ Bovenstaande gebeurtenissen betreffen het zwaarste sektarische geweld in Libanon sinds 2008.²¹⁴

Op 16 februari 2022 braken gevechten uit tussen aanhangers van Amal en Hezbollah enerzijds en aanhangers van de Future Movement anderzijds nabij de universiteitscampus van de Lebanese American University in de wijk Quraytam.²¹⁵

Achrafieh2020, een niet-gouvernementele organisatie (ngo) lanceerde in november 2022 naar het idee van de christelijke politicus Nadim Gemayel een buurtwacht in de christelijke wijk Achrafieh met een lopende patrouille die 's avonds en 's nachts optreedt, in coördinatie en samenwerking met de Libanese veiligheidstroepen. De burgerwacht is uitgerust met zaklampen en knuppels, zonder enige andere wapens.²¹⁶

Voorts vonden een aantal politieke of georganiseerde moorden (gelinkt aan wanpraktijken of corruptie) plaats. In juni 2020 werd een bankdirecteur in Beiroet, belast met fraudedossiers, vermoord.²¹⁷ Op 21 december 2020 werd de fotograaf die als één van de eersten foto's nam van de havenexplosie en voor het Libanese leger werkte, doodgeschoten. Later die maand kreeg een gepensioneerde douanebeamte een kogel door het hoofd.²¹⁸

²⁰⁶ UN Security Council, 14/10/2021, [url](#); The National (Iskandarani A.), 01/08/2021, [url](#); ICG, 28/10/2021, [url](#)

²⁰⁷ CRS, 08/11/2021, [url](#)

²⁰⁸ Insecurity Insight, 15/01/2021, [url](#)

²⁰⁹ Konrad Adenauer Stiftung (Bauer M.), 18/10/2021, [url](#); Carnegie Middle East Centre (Young M.), 15/10/2021, [url](#); Insecurity Insight, 15/01/2021, [url](#); CRS, 08/11/2021, [url](#); ICG, 28/10/2021, [url](#); UN Security Council, 16/11/2021, [url](#)

²¹⁰ Al Monitor, 26/10/2021, [url](#); ACLED, 15/10/2021, [url](#)

²¹¹ CRS, 08/11/2021, [url](#)

²¹² Carnegie Middle East Centre (Young M.), 15/10/2021, [url](#)

²¹³ Insecurity Insight, 15/01/2021, [url](#)

²¹⁴ CRS, 08/11/2021, [url](#)

²¹⁵ UN Security Council, 22/04/2022, [url](#)

²¹⁶ Al-Monitor (Raydan R.), 17/12/2022, [url](#); Al-Arabiya, 27/11/2022, [url](#)

²¹⁷ ICG, 28/10/2021, [url](#)

²¹⁸ RSF, 04/02/2021, [url](#); ICG, 28/10/2021, [url](#)

5.3.2. De zuidelijke buitenwijken

Tussen augustus 2013 en juni 2014 vond een golf van aanslagen plaats in Dahiyya, de zuidelijke buitenwijken van Beiroet onder controle van Hezbollah, waarbij meer dan 70 doden vielen, waarvan een meerderheid burgers.²¹⁹

Dahiyya is een regio van 28 km² met een half miljoen inwoners. Het omvat de wijken Bir al-Abed, Ghobeiry, Chuya, Haret Hraik, Burj Al Barajneh, Marije, Ar-Ruwais en Laylake. Sinds de oorlog van juli 2006 heeft Hezbollah er haar controle en macht op een ongeziene manier weten uit te breiden, zonder enige interventie of tegenkracht vanwege de officiële Libanese autoriteiten. De door Hezbollah bestuurde politie en veiligheidsorganisatie ontsnappen er volledig aan het Libanese staatsgezag, zo stelt onder meer experte Erminia Chiara Calabrese.²²⁰ Als gevolg van de aanslagen nam Hezbollah extra veiligheidsmaatregelen en werd Dahiyya, dat reeds beschouwd werd als een staat-in-de-staat, een sterk bewaakte Hezbollah-vesting. Gewapende patrouilles maken deel uit van het dagelijks leven, zeker tijdens politieke en religieuze evenementen.²²¹

Na een zware aanslag in november 2015 in Dahiyya vonden geen terroristische aanslagen meer plaats in Beiroet. Hezbollah verstrengde na deze aanslag zichtbaar de veiligheidsmaatregelen in Dahiyya, bemande er controleposten en sloot een aantal toegangswegen met muren af.²²² Hezbollah controleert de toegang tot deze buurten nog steeds.²²³ Op 23 februari 2022 maakte de Libanese overheid bekend dat het drie geplande aanvallen van IS op sjiiitische gebedshuizen in de zuidelijke buitenwijken van Beiroet verijdelde. Een *takfiri*²²⁴ terreurgroep zou volgens de autoriteiten jonge Palestijnen in Libanon rekruteren om op grote schaal zelfmoordaanslagen te plegen.²²⁵

De voorbije jaren was het crimineel- en bendegeweld, ten gevolge van de afwezigheid van de staat, het bestaan van een militiecultuur en het uitblijven van ontwikkelingsprojecten, ook in de zuidelijke buitenwijken hoog.²²⁶

Op 12 november 2022 voegde het leger een operatie uit in de zuidelijke buitenwijken van Beiroet in de strijd tegen drugshandel. Bij de operatie raakten zeven soldaten lichtgewond. Twee van de gezochte personen raakten gewond. De inval leidde tot de arrestatie van zeven verdachten.²²⁷ Op 12 januari 2023 escaleerde een drugsinval in de buurt van Burj al-Barajneh in een schietpartij, met als gevolg een dode en verscheidene gewonden, waaronder zeven soldaten van de Libanese strijdkrachten. Zeven personen werden gearresteerd op beschuldiging van drugshandel en moord.²²⁸

5.4. Sidon

De voorbije jaren en in de verslagperiode bleef het overwegend kalm in het overwegend soennitische Sidon (Saida), de op twee na grootste stad van Libanon.

Begin augustus 2020 liet een aanhanger van Amal het leven bij een lokaal gevecht met vuurwapens en stokken tussen Amal en Hezbollah in het zuidelijke dorp Loubniah nabij Sidon. Dit gevecht zou

²¹⁹ ICG, 20/07/2015, [url](#); IRIN, 26/03/2014, [url](#); The Wall Street Journal (Knickmeyer E.), 26/06/2014, via: [url](#); AOAV (Hitchcock C.), 13/11/2015, [url](#)

²²⁰ IRB, 06/11/2018, [url](#); Calabrese E. C., 2016; USDOS, 20/04/2018, [url](#)

²²¹ IRB, 06/11/2018, [url](#); Al-Monitor, 26/08/2013 [url](#); Naharnet, 21/08/2013, [url](#)

²²² Salloukh B.F., 03/2017, [url](#); Now Media (Blanford N.), 07/07/2016, [url](#)

²²³ USDOS, 12/05/2021, [url](#)

²²⁴ Arabisch islamitische term die een moslim beschrijft die andere moslims ervan beschuldigt geloofsafvallig te zijn

²²⁵ L'Orient Le Jour, 23/02/2023, [url](#)

²²⁶ The Daily Star, 31/03/2015, [url](#); The Washington Institute for Near East Policy, 06/03/2017, [url](#)

²²⁷ L'Orient Le Jour, 13/01/2023, [url](#)

²²⁸ UN Security Council, 10/03/2023, [url](#)

ontstaan zijn nadat Hezbollah-leden een sjeik verbonden aan Amal vermoordden naar aanleiding van een conflict over spandoeken voor *Ashura*.²²⁹ Er vielen in totaal tien gewonden. Het Libanese leger kwam tussen om de orde te herstellen.²³⁰

Op 9 augustus 2020 vielen twee personen een soennitische *mufti* uit de zuidelijke stad Tyrus aan in Sidon. Volgens een parlementslid dat anoniem wenst te blijven behoorden de daders tot de Lebanese Resistance Brigades.²³¹ Voorts werd Lokman Slim, een bekend politiek analist en criticus van Hezbollah, op 3 februari 2021 in Saida vermoord in zijn auto.²³²

5.5. Zuid-Libanon

Met Zuid-Libanon wordt over het algemeen gedoeld op de regio ten zuiden van de rivier Litani tot aan de Israëlische grens.²³³ Deze overwegend sjiiatische (Hezbollah) regio, waar de interim-vredesmacht UNIFIL opereert, is een militaire zone. VN-Resolutie 1701, die een einde stelde aan de oorlog in 2006 tussen Hezbollah en Israël, voorziet in de ontplooiing van een 15.000 man sterke vredesmacht, naast een even groot aantal Libanese troepen. De huidige UNIFIL-troepenmacht bedraagt 10.116 manschappen.²³⁴ Indien de vijandelijkheden tussen Israël en Hezbollah opnieuw zouden oplaaien, kan UNIFIL optreden volgens haar, weliswaar erg beperkte, mandaat in het kader van Resolutie 1701.²³⁵ Sinds september 2007 voert UNIFIL gezamenlijke patrouilles en operaties uit met het Libanese leger en bemannen ze een aantal gezamenlijke controleposten.²³⁶ Sinds de oorlog in 2006 geniet Zuid-Libanon van de langste periode van kalmte die het gekend heeft sinds een halve eeuw.²³⁷ Het gerapporteerde geweld is er over het algemeen ook lager dan in de zes overige Libanese provincies.²³⁸

Na de nagenoeg volledige terugtrekking van het Israëlische leger en de ontplooiing van Libanese manschappen en UNIFIL-troepen langs de Blauwe Linie begin oktober 2006 onthouden beide partijen zich volgens de VN-Veiligheidsraad van grote militaire offensieven, enkele gewapende incidenten buiten beschouwing gelaten.²³⁹ Wel blijft Israël volgens de VN-Veiligheidsraad het Libanese luchtruim schenden door nagenoeg dagelijks al dan niet bemande vluchten uit te voeren aan de andere kant van de bestandslijn.²⁴⁰ Er werd weinig vooruitgang geboekt in kwesties die vitaal zijn voor het bereiken van een permanente wapenstilstand. Hezbollah schendt het wapenembargo en Israël is nog steeds aanwezig in de Shabaa Farms.²⁴¹

²²⁹ *Ashura* is een islamitische traditie ter afsluiting van de tiendaagse rouwperiode ter herdenking van de martelaarsdood van Imam Hoessein, de kleinzoon van de profeet Mohammed.

²³⁰ US DOS, 12/05/2021, [url](#); TDS (Zaatari), 21/08/2020, [url](#); Al Arabiya News (Alami M.), 09/09/2020, [url](#); ACLED, via export tool geraadpleegde update: [06/01/2021], [url](#)

²³¹ Al Arabiya News (Alami M.), 09/09/2020, [url](#)

²³² RSF, 04/02/2021, [url](#); ICG, 28/10/2021, [url](#)

²³³ Zie kaart in bijlage 4

²³⁴ UN Security Council, 10/03/2023, [url](#)

²³⁵ UN Security Council, 11/8/2006, [url](#)

²³⁶ UN Security Council, 10/03/2023, [url](#); UN Security Council, 14/03/2019, [url](#); UN Security Council, 27/06/2008, [url](#)

²³⁷ UN Security Council, 10/03/2023, [url](#); ICG (Wimmen H.), 09/10/2019, [url](#); The Washington Institute for Near East Policy (Ghaddar H., Levitt M.), 04/10/2018, [url](#); The Christian Science Monitor (Blanford N.), 22/03/2018, [url](#)

²³⁸ OCHA, 10/2018, [url](#)

²³⁹ UN Security Council, 20/10/2020, [url](#); UN Security Council, 14/07/2020, [url](#); UN Security Council, 14/03/2019, [url](#); UN Security Council, 15/11/2018, [url](#); UN Security Council, 08/03/2018, [url](#); UN Security Council, 16/11/2017, [url](#)

²⁴⁰ UN Security Council, 10/03/2023, [url](#); UN Security Council, 15/11/2022, [url](#); UN Security Council, 11/10/2022, [url](#); UN Security Council, 22/04/2022, [url](#); HRW, 13/01/2022, [url](#)

²⁴¹ UN Security Council, 11/10/2022, [url](#); UN Security Council, 22/04/2022, [url](#); UN Security Council, 16/11/2021, [url](#); UN Security Council, 18/11/2019, [url](#); UN Security Council, 15/10/2019, [url](#); UN Security Council, 17/07/2019, [url](#)

UNIFIL houdt regelmatige tripartite bijeenkomsten met vertegenwoordigers van het Libanese en Israëlische leger om te verhinderen dat de spanningen ontaarden in geweld.²⁴²

Israëlische luchtaanvallen op Hezbollah-doelwitten beperken zich voornamelijk tot het Syrische strijdtonnel.²⁴³ Daar viel het Israëlische leger tientallen keren wapenopslagplaatsen en -konvooi aan waarbij het naar eigen zeggen wapentransfers van Iran naar Hezbollah wil verhinderen.²⁴⁴ Deze strategie, het aanvallen van de wapenbevoorradinglijnen van Hezbollah uit Syrië, is volgens ICG niet langer voldoende voor Israël nu het stelt aanwijzingen te hebben dat Hezbollah zelf raketten en drones produceert in Libanon. ICG verwacht daarom meer en meer wederzijdse kleine vergeldingsacties met raketten en drones naarmate Israël zal proberen de wapenproductie te verstoren.²⁴⁵ Volgens experten blijft binnen dit evenwicht door wederzijdse afschrikking een risico op misrekening en dus op het uitbreken van oorlog bestaan.²⁴⁶

In mei 2021 was er sprake van verscheidene betogeningen in solidariteit met het Palestijnse volk in Zuid-Libanon naar aanleiding van de ontwikkelingen in Israël en de Palestijnse gebieden. Op 14 mei 2021 openden Israëlische soldaten het vuur op demonstranten die met stenen richting Israëlische posities gooiden naar de stad Sarda. Dit leidde tot gewonden en een dode.²⁴⁷ Volgens het onderzoek van UNIFIL was het Israëlische vuur niet evenredig met het gevaar dat de demonstranten voor de Israëlische soldaten inhielden.²⁴⁸ Op 23 mei 2021 staken demonstranten de Blauwe Linie over om er Palestijnse en Hezbollah-vlaggen te planten. Een Libanese soldaat die hen trachtte te stoppen raakte gewond.²⁴⁹ Beide partijen werkten samen met UNIFIL om de situatie te bedaren. Het Libanese leger stelde mobiele controleposten in op wegen naar de Blauwe Linie om de demonstraties te beperken. UNIFIL verhoogde het aantal patrouilles en ontplooide op belangrijke posities langs de Blauwe Linie.²⁵⁰

Op 25 april 2022 werd vanuit de omgeving van Qulaylah in het zuiden van Libanon een raket gelanceerd in de richting van Israël. Het Israëlische leger reageerde door enkele tientallen artilleriekogels op Libanon af te vuren in het gebied Wadi Hamul en de gebieden ten noorden van Alma al-Sha'b. Er werden geen slachtoffers gemeld.²⁵¹ Op 22 augustus 2022 ontdekte UNIFIL een mortiergranaat, afgevuurd vanuit een gebied ten noorden van Shabaa en geland in Libanon.²⁵²

Op 11 oktober 2022 bereikten Libanon en Israël een historisch akkoord over de afbakening van de betwiste maritieme grens.²⁵³ De door de VS bemiddelde overeenkomst maakt een einde aan een langdurig grensgeschil en stelt beide landen in staat aardgasvelden in zee te exploreren.²⁵⁴ Na de ondertekening van de overeenkomst kondigde Hezbollah de beëindiging aan van de gewapende mobilisatie waarmee zij maandenlang had gedreigd indien Israël zou beginnen met het winnen van

²⁴² UN Security Council, 10/03/2023, [url](#); UN Security Council, 15/11/2022, [url](#)

²⁴³ UN Security Council, 20/10/2020, [url](#); Middle East Institute (Blanford N.), 11/2017, [url](#); Carnegie Endowment for International Peace (Shabb B.), 21/09/2017, [url](#); Al-Monitor (Hashem A.), 12/10/2017, [url](#)

²⁴⁴ Al Monitor, 21/08/2022, [url](#); UN Security Council, 13/07/2022, [url](#); Al-Monitor (Alami M.), 03/03/2018, [url](#)

²⁴⁵ ICG (Wimmen H.), 09/10/2019, [url](#)

²⁴⁶ ICG, 04/2022, [url](#); UN Security Council, 10/03/2023, [url](#); ICG (Wimmen H.), 09/10/2019, [url](#); Brookings (Byman D.L.), 07/09/2018, [url](#); ICG, 09/05/2018, [url](#); The Arab Weekly (Blanford N.), 18/02/2018, [url](#); Carnegie Endowment for International Peace (Shabb B.), 21/09/2017, [url](#); Middle East Institute (Blanford N.), 11/2017, [url](#); Al-Monitor (Alami M.), 21/11/2017, [url](#); The Arab Weekly (Blanford N.), 03/05/2017, [url](#)

²⁴⁷ HRW, 13/01/2022, [url](#); UN Security Council, 14/10/2021, [url](#)

²⁴⁸ UN Security Council, 13/07/2021, [url](#)

²⁴⁹ UN Security Council, 13/07/2021, [url](#)

²⁵⁰ UN Security Council, 13/07/2021, [url](#)

²⁵¹ UN Security Council, 11/10/2022, [url](#)

²⁵² UN Security Council, 15/11/2022, [url](#)

²⁵³ HRW, 12/01/2023, [url](#); UN Security Council, 15/11/2022, [url](#); Al-Arabiya, 27/10/2022, [url](#)

²⁵⁴ Al Jazeera, 27/10/2022, [url](#)

gas uit betwiste gebieden voordat de overeenkomst was afgerond. Ook Israël verlaagde het militaire alarmniveau aan zijn noordgrens.²⁵⁵ Volgend op het akkoord daalden de spanningen langs de Blauwe Linie even, maar rezen deze snel terug.²⁵⁶

Op 14 december 2022 werd een Iers lid van de VN-vredesmacht gedood in het dorp Aaqbiya en raakten drie anderen gewond bij een aanval op een VN-konvooi door een groep gewapende lokale personen.²⁵⁷

Op 6 februari 2023 was er sprake van vermoedelijke Israëlische mortierbeschietingen in de buurt van Zibqin in Zuid-Libanon.²⁵⁸ Op 13 maart 2023 ontplofte een explosief in Megiddo in het noorden van Israël, waarbij een burger gewond raakte. Het Israëlische leger doodde de vermoedelijke aanvaller, die vanuit Libanon was binnengekomen en stelt dat Hezbollah of Palestijnse facties in Libanon achter de operatie zaten.²⁵⁹

Israël voerde op 7 april 2023 luchtaanvallen uit op Libanon. Dit nadat daags voordien 34 Katyusha-raketten op Israëlisch grondgebied waren afgevuurd vanuit Libanon, waarbij twee gewonden vielen. Het rakettensaldo uit Libanon volgde op een gewelddadig optreden van Israëlische ordetroepen de twee nachten daarvoor in de al Aqsa-moskee in Jeruzalem. Zij sloegen midden in de ramadan met flitsgranaten en wapenstokken in op biddende Palestijnse moslims, met tientallen gewonden tot gevolg en zeker 350 arrestaties.²⁶⁰ Het Israëlische leger beweert bij de luchtbombardementen drie infrastructuren van Hamas te hebben getroffen in het Libanese gebied Rashidiye, waar zich een Palestijns vluchtelingenkamp bevindt, nabij de stad Tyrus. Dit werd ontkend door Hezbollah. Volgens reporters van Associated Press (AP) ter plaatse vielen de Israëlische raketten op braakliggend terrein in het Zuid-Libanese dorp Qlayaa in de buurt van het vluchtelingenkamp Rashidiye. Andere troffen een brug en een stroomtransformator in de nabijgelegen stad Maaliya en een boerderij aan de rand van Rashidiye, waarbij verschillende schapen werden gedood. Er werden geen slachtoffers gemeld.²⁶¹ Wel betreft het de grootste geweldescalatie sinds de oorlog van 2006 in het Israëlisch-Libanese grensgebied. Het is tevens de eerste keer sinds april 2022 dat Israël bevestigt dat het Libanees grondgebied heeft angevallen.²⁶²

Libanese autoriteiten verklaarden dat de raketten werden afgeschoten vanuit een Palestijns vluchtelingenkamp in Libanon. Aan Israëlische zijde wijst men naar de militante Hamas-beweging.²⁶³ Met de lancering van de raketten richting Israël en het medeplichtige stilzwijgen van Hezbollah (zonder wiens groen licht de raketten niet zouden kunnen zijn afgevuurd volgens analisten)²⁶⁴ lijkt de relatie tussen het islamistische Hamas en Hezbollah, de meest geduchte tegenstanders van Israël, opnieuw geconsolideerd in een herenigd front. De betrekkingen waren gespannen sinds het begin van de oorlog in Syrië in 2011, waarbij Hamas zich aansloot bij de gelederen van de oppositie tegen het regime van Assad.²⁶⁵

Na het geweld deden de betrokken partijen en internationale belanghebbenden er alles aan om een algemene escalatie te voorkomen. Volgens bronnen dichtbij Hezbollah wilden de Israëli's geen grotere

²⁵⁵ Times of Israel (Staff T.), 29/10/2022, [url](#); ACLED, 28/10/2022, [url](#)

²⁵⁶ UN Security Council, 10/03/2023, [url](#)

²⁵⁷ Al-Arabiya, 05/01/2023, [url](#); UN Security Council, 10/03/2023, [url](#); CRS, 27/12/2022, [url](#)

²⁵⁸ UN Security Council, 10/03/2023, [url](#)

²⁵⁹ ICG, 14/04/2023, [url](#)

²⁶⁰ L'Orient Le Jour, 14/04/2023, [url](#)

²⁶¹ Naharnet, 15/04/2023, [url](#)

²⁶² Trends The International Media on Arab Affairs, 07/04/2023, [url](#)

²⁶³ L'Orient Le Jour, 14/04/2023, [url](#)

²⁶⁴ L'Orient Le Jour, 14/04/2023, [url](#)

²⁶⁵ L'Orient Le Jour (Jalkh J.), 14/04/2023, [url](#)

confrontatie met Libanon.²⁶⁶ Ook Hezbollah wil geen oorlog.²⁶⁷ Geen van beide partijen heeft volgens internationale en Libanese analyses belang bij een nieuwe oorlog.²⁶⁸ Deze zou bovendien op een veel grotere schaal worden uitgevochten dan deze in 2006, met inmenging van Iran en Syrië. Zowel Israël als Hezbollah hebben hun wapenarsenaal uitgebreid en Hezbollah zou vanuit Syrië raketten en drones kunnen afvuren.²⁶⁹

In Zuid-Libanon (alsook de zuidelijke buitenwijken van Beiroet en de Bekavallei) vallen soms nog slachtoffers ten gevolge van mijnen en andere niet-geëxplodeerde materialen. Sinds de oorlog in 2006 tussen Hezbollah en Israël vielen hierdoor minstens 40 doden en 300 gewonden.²⁷⁰ Vooral boeren en kinderen zijn hier het slachtoffer van.²⁷¹ In 2020 raakten negen personen (acht burgers en een ontmijner) gewond door mijnen in Libanon. In het voorjaar van 2021 raakten twee herders en een ontmijner gewond bij drie verschillende incidenten met mijnen.²⁷² Op 30 juli 2021 raakte een UNIFIL-vredessoldaat zwaargewond bij een ontmijningsactie in Mays al-Jabal.²⁷³

5.6. Palestijnse vluchtelingenkampen

5.6.1. Algemeen

De twaalf Palestijnse vluchtelingenkampen en hun omgeving zijn zones die aan het centrale gezag van de Libanese autoriteiten ontsnappen. De Libanese ordediensten staan enkel in voor de externe veiligheid van de kampen maar moeien zich niet met de interne veiligheid.²⁷⁴ In de praktijk laten zij de ordehandhaving in de kampen over aan de Palestijnse instanties. In elk kamp zijn de Palestinian National Security Forces (PNSF, al-amn al-watani) aanwezig. Dit is de verenigde gewapende structuur van de Palestine Liberation Organization (PLO), met hoofdkwartier in Ayn al-Helwe.²⁷⁵ Het zijn veiligheidstroepen geleid door Fatah.²⁷⁶ Veiligheid wordt enkel gegarandeerd indien er tussen de verschillende politieke fracties binnen een kamp een consensus bestaat. Indien deze consensus verbroken wordt, kunnen er gevechten ontstaan tussen verschillende fracties.²⁷⁷

De voorbije vijf jaren was de veiligheidssituatie in de kampen over het algemeen relatief kalm, met sporadisch gewapende incidenten. Dit is voor een stuk te danken aan de samenwerking tussen de

²⁶⁶ L'Orient Le Jour (Haddad S.), 12/04/2023, [url](#)

²⁶⁷ L'Orient Le Jour (Samrani A.), 07/04/2023, [url](#)

²⁶⁸ L'Orient Le Jour (Samrani A.), 07/04/2023, [url](#); L'Orient Le Jour (Hijazi S.), 07/04/2023, [url](#); L'Orient Le Jour L'Orient Le Jour (Hijazi S.), 07/08/2022, [url](#); Carnegie Endowment for International Peace (Assi A.), 10/01/2023, [url](#); ICG (Wimmen H.), 09/10/2019, [url](#)

²⁶⁹ The Christian Science Monitor (Blanford N.), 22/03/2018, [url](#); ICG (Wimmen H.), 09/10/2019, [url](#); Al-Monitor (Alami M.), 03/03/2018, [url](#); Al-Monitor (Hashem A.), 12/10/2017, [url](#); The Jamestown Foundation (Plaw A.), 10/11/2017, [url](#); Middle East Institute (Blanford N.), 11/2017, [url](#); ICG, 10/11/2017, [url](#); Congressional Research Service (CRS) (Humud C.E.), 09/11/2017, [url](#); Carnegie Endowment for International Peace (Shabb B.), 21/09/2017, [url](#); Al-Monitor, 15/11/2017, [url](#)

²⁷⁰ OSAC, 27/03/2018, [url](#)

²⁷¹ Naharnet, 08/05/2017, [url](#); UN Security Council, 11/07/2017, [url](#); UN Security Council, 16/11/2017, [url](#); UN Security Council, 08/03/2018, [url](#); Landmine and Cluster Monitor, [laatste update 15/11/2021] [url](#); UN Security Council, 13/07/2021, [url](#)

²⁷² UN Security Council, 13/07/2021, [url](#)

²⁷³ UN Security Council, 16/11/2021, [url](#)

²⁷⁴ CRS (Humud C.E.), 19/06/2018, [url](#); UNRWA, 10/2017, [url](#); The Daily Star, 06/03/2018, [url](#); USDOS, 20/04/2018, [url](#); Danish Immigration Service, 10/2014, [url](#)

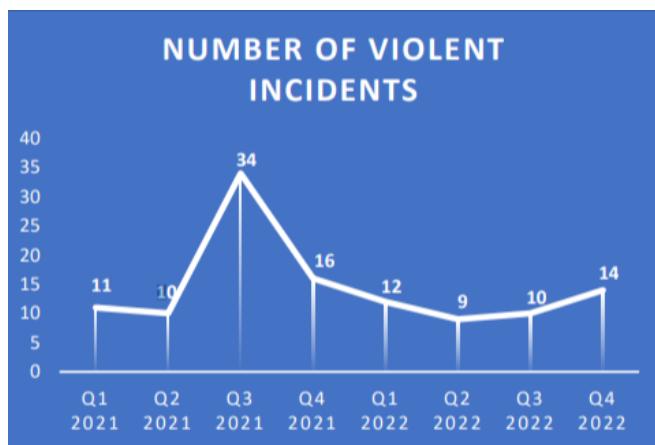
²⁷⁵ Geneva Call, 28/10/2014, [url](#)

²⁷⁶ Sogge E.L., 17/06/2021

²⁷⁷ UNRWA, 10/2017, [url](#); Danish Immigration Service, 10/2014, [url](#)

Palestijnse groeperingen en de Libanese veiligheidsdiensten.²⁷⁸ Het geweld in de kampen betreft periodieke geïsoleerde geweldsincidenten, zo blijkt uit analyse van de geraadpleegde bronnen.

In 2022 bleef de toestand in de Palestijnse vluchtelingenkampen over het algemeen stabiel en was er slechts sprake van geïsoleerde incidenten van geweld. Het UN Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East (UNRWA) registreerde in 2022 45 ernstige gewelddadige incidenten in Palestijnse kampen en *gatherings*²⁷⁹.²⁸⁰ Dit was een daling ten opzichte van de 71 incidenten die in 2021 werden geregistreerd (hoewel dat aantal werd verhoogd door een abnormaal niveau van geweld in het derde kwartaal van 2021). In het vierde kwartaal van 2022 waren er iets meer incidenten (14) dan in het derde kwartaal (10). In heel 2022 registreerde UNRWA 38 incidenten waarbij vuurwapens of explosieven werden gebruikt (tegenover 59 in 2021). De meeste hielden verband met persoonlijke geschillen, maar sommige kwamen voort uit rivaliteit tussen de facties en geschillen tussen criminale bendes. Bij deze incidenten vielen zeven doden en 30 gewonden. Evenals in 2021 was het geweld geconcentreerd in een handvol kampen: 13 incidenten deden zich voor in het kamp Ayn al-Helwe (zie [5.6.2](#)) en 11 in kamp Beddawi in Tripoli (ook de twee kampen met het hoogste aantal incidenten in 2021); vijf incidenten deden zich voor in kamp Rashidiye in Tyrus; vier in het kamp Burj el-Barajneh in Beiroet; en twee in zowel kamp Burj Shemali in Tyrus als kamp Shatila in Beiroet. In andere kampen zijn geen incidenten met vuurwapens of explosieven geregistreerd.²⁸¹ Onderstaande grafiek van UNRWA geeft het aantal gewelddadige incidenten in 2021-2022 per kwartaal weer.

Number of violent incidents²⁸²

²⁷⁸ UN Security Council, 21/05/2018, [url](#); UN Security Council, 08/03/2018, [url](#); UN Security Council, 18/11/2019, [url](#); CSKC, 04/03/2018, [url](#); Al-Bawaba, 25/03/2018, [url](#); Al Masdar News (Aboufadel L.), 08/03/2018, [url](#); CSKC, 17/03/2018, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 14/10/2017, [url](#); UN Security Council, 08/03/2018, [url](#); CSKC, s.d., [url](#); Security Council, 16/11/2017, [url](#); UN Security Council, 16/10/2017, [url](#); Naharnet, 30/04/2017, [url](#); Naharnet, 08/05/2017, [url](#); UN Security Council, 28/04/2017, [url](#); UK Home Office, 06/2018, [url](#); UN Security Council, 21/05/2018, [url](#)

²⁷⁹ Palestinian *Gatherings* zijn informele gebieden buiten de formele Palestijnse vluchtelingenkampen die relatief homogene vluchtelingsgemeenschappen (al dan niet geregistreerd bij UNRWA en / of de Libanese autoriteiten) huisvesten van ten minste 25 huishoudens die humanitaire behoeften hebben. Deze territoria vallen niet onder de bevoegdheid van UNRWA of een andere wettelijke bevoegde autoriteit.

UNDP, 03/12/2018, [url](#)

²⁸⁰ UNRWA, 02/2023, [url](#)

²⁸¹ UN Security Council, 10/03/2023, [url](#); UNRWA, 02/2023, [url](#)

²⁸² UNRWA, 02/2023, [url](#)

Naar aanleiding van de verkiezingen sloot de Libanese overheid van 14 tot 16 mei 2022 alle vluchtelingenkampen af. Inwoners konden het kamp niet verlaten en publieke samenkomsten waren verboden.²⁸³

Op 27 januari 2023 viel één gewonde bij gewapende schermutselingen in het Palestijnse vluchtelingenkamp Beddawi.²⁸⁴

Naast sporadische gewelddadige incidenten hebben de Palestijnse vluchtelingenkampen te maken met een verhoogd niveau van kleine criminaliteit, deels als gevolg van de verslechterende economische omstandigheden.²⁸⁵ De economische crisis treft Palestijnse vluchtelingen als kwetsbare groep extra hard, zo stellen onder meer HRW en UNRWA.²⁸⁶ 93 % leeft in armoede.²⁸⁷ Roofovervallen op straat en aanhoudende diefstal van voorwerpen zoals elektriciteitskabels, gasflessen, wifirouters en voertuigen hebben geleid tot een wijdverbreid gevoel van onveiligheid onder de Palestijnse vluchtelingen. Voorts dragen ook de verkoop en het gebruik van drugs bij tot gevoelens van onveiligheid in de kampen.²⁸⁸

In verschillende vluchtelingenkampen leidden protesten tegen de socio-economische situatie tot tijdelijke sluitingen van de kantoren van UNRWA en onderbrekingen in de dienstverlening.²⁸⁹ Tijdens de verslagperiode nam het aantal gevallen van geweld en bedreiging jegens UNRWA-personeel en inbraken en diefstallen in UNRWA-faciliteiten toe.²⁹⁰

5.6.2. Ayn al-Helwe

5.6.2.1. Context

Ayn al-Helwe is het grootste en dichtstbevolkte vluchtelingenkamp van Libanon. Het totale bevolkingsaantal in het kamp wordt op ongeveer 80.000 geschat.²⁹¹ De oppervlakte van het kamp bedraagt slechts anderhalve vierkante kilometer.²⁹² Ayn al-Helwe kampt bijgevolg volgens onder meer UNRWA en de Palestijnse ngo Anera met ernstige overbevolking. Dit zet de infrastructuur onder druk en verhoogt de sociale spanningen.²⁹³

Ayn al-Helwe wordt algemeen beschouwd als het kamp waar het meeste geweld voorkomt. Het wordt in tegenstelling tot andere kampen volledig omringd door controleposten van het leger. Het is het enige kamp dat een breed spectrum aan jihadistische groeperingen bevat en het is het meest geopolitiseerde en gemilitariseerde kamp in het land.²⁹⁴ Daarnaast staat Ayn al-Helwe al jaren bekend als een veilige haven voor gezochte personen en terreurverdachten en een no-gozone voor het

²⁸³ L'Orient Le Jour, 14/05/2022, [url](#)

²⁸⁴ UN Security Council, 10/03/2023, [url](#)

²⁸⁵ UNRWA, 02/2023, [url](#)

²⁸⁶ UNRWA, 19/01/2023, [url](#); UNRWA, 21/10/2022, [url](#); HRW, 12/01/2023, [url](#); L'Orient Le Jour, 26/10/2022, [url](#)

²⁸⁷ UN Security Council, 10/03/2023, [url](#); UNRWA, 19/01/2023, [url](#); UNRWA, 21/10/2022, [url](#)

²⁸⁸ UNRWA, 02/2023, [url](#)

²⁸⁹ UN Security Council, 13/07/2021, [url](#); UN Security Council, 22/04/2021, [url](#)

²⁹⁰ UN Security Council, 15/11/2022, [url](#)

²⁹¹ OCHA, 07/12/2017, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 08/04/2017, [url](#); Ashraq al-Awsat (Astih P.), 06/03/2017, [url](#)

²⁹² Carnegie Endowment for International Peace (Sogge E.), 25/05/2016, [url](#); OCHA, 07/12/2017, [url](#); Middle East Eye Net, 01/03/2016, [url](#); Arab News (Moukalled D.), 04/03/2017, [url](#)

²⁹³ UNRWA, 27/11/2018, [url](#); ANERA, s.d., [url](#)

²⁹⁴ The Daily Star, 06/03/2018, [url](#); Middle East Eye Net, 01/03/2016, [url](#); Now Media (Blanford N.), 07/07/2016, [url](#); CSKC, 10/2015, [url](#); CSKC, 02/2018, [url](#)

Libanese leger en de veiligheidsdiensten.²⁹⁵ Wapens zijn er wijdverspreid.²⁹⁶ Waarnemers getuigen van een onoverzichtelijk machtsevenwicht.²⁹⁷ Zowel de PLO, Tahaluf (Alliance of Palestinian Forces (pro-Syrisch)) als jihadistische fracties zijn vertegenwoordigd en strijden om de macht, wat regelmatig in gevechten ontaardt.²⁹⁸

Daar waar islamistische bewegingen aanvankelijk vooral gehuisvest waren in de rand van het kamp (al-Tawari of de wijk Tamir), verspreidden deze groepen zich over andere delen van het kamp.²⁹⁹ Het toenemende armoedeneiveau (mede door toename van de Palestijnse vluchtelingen uit Syrië), het hoge werkloosheidspercentage en de uitzichtloosheid dreven jongeren naar het jihadisme.³⁰⁰

Hoewel het volgens Carnegie soms moeilijk is om officiële banden vast te stellen tussen lokale emirs met hun kleine militaire entourage en de grote jihadigroepen in Syrië, stelde men sinds de jihadisering van de opstand in Syrië in Ayn al-Helwe hevigere gewapende gevechten vast tussen jihadigroepen en Fatah.³⁰¹ Eén van de extremistische groepen die zich tijdens de oorlog in Syrië in het kamp ontstond is Shabab al-Muslim (onder leiding van Bilal al-Badr), bestaande uit jihadisten uit verschillende strekkingen zoals Jund ash-Sham en Fatah al-Islam, waarvan enkele leden verdacht worden van aanslagen in Libanon.³⁰² In totaal vielen van november 2016 tot november 2017 minstens vijftig doden bij geweld in het kamp (1,5 km²). Aangezien de gewapende confrontaties plaatsvonden in drukbevolkte wijken bevonden zich onder de slachtoffers verscheidene burgers.³⁰³

Naast deze extremistische groeperingen bevinden zich binnen het politieke spectrum in het kamp ook de oude gevestigde salafistische bewegingen die een bemiddelingsrol hebben opgenomen tussen de bovengenoemde groepen en Fatah, zo stelt onder meer het CSKC.³⁰⁴ Volgens Mohamed Zaatar, expert voor het voormalige *The Daily Star*, verwerpen Ustab al-Ansar en de beweging Islamic Jihad in het kamp de *takfiri*- ideologie³⁰⁵ van groeperingen als IS.³⁰⁶ De voorbije jaren ontstond in deze context een betere samenwerking tussen de gevestigde islamistische groeperingen (zoals Ustab al-Ansar, Hamas en Ansar Allah) en het leger. De drie grote politieke machtsblokken in het kamp (Fatah, het pro-Syrische en het islamistische blok) leveren inspanningen om de vrede en stabiliteit te bewaren, zo stelt onder meer het CSKC.³⁰⁷ Er wordt in dit kader gewerkt aan het sluiten van de rangen en het oplossen van interne conflicten tussen en binnen groeperingen. Hiertoe werkt men, zo stelt ook de

²⁹⁵ The Daily Star (Zaatari M.), 31/12/2018, [url](#)

²⁹⁶ CSKC, 02/2018, [url](#); Al-Monitor Lebanon Pulse (Abu Amer A.), 04/11/2015, [url](#)

²⁹⁷ Asharq al-Awsat (Astih P.), 06/03/2017, [url](#); AFP (Abou Rahal L.), 07/04/2015, [url](#)

²⁹⁸ OCHA, 07/12/2017, [url](#); AFP (Abou Rahal L.), 07/04/2015, [url](#); ICG, 19/02/2009, [url](#)

²⁹⁹ The Wall Street Journal (Abi-Habib M.), 20/11/2013, [url](#)

³⁰⁰ Asharq al-Awsat (Astih P.), 06/03/2017, [url](#); CSKC, 10/2015, [url](#); Al Monitor Lebanon Pulse (Chararah N.), 20/11/2013, [url](#)

³⁰¹ Carnegie Endowment for International Peace (Sogge E.), 25/05/2016, [url](#)

³⁰² The Jamestown Foundation (Sehmer A.), 15/01/2018, [url](#); Asharq al-Awsat (Astih P.), 06/03/2017, [url](#); AFP (Abou Rahal L.), 07/04/2015, [url](#)

³⁰³ UN Security Council, 11/07/2017, [url](#); UN Security Council, 16/11/2017, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 20/11/2017, [url](#); ICG, 04/2017, [url](#); Counter Punch (Lamb F.), 14/04/2017, [url](#); UN Security Council, 28/04/2017, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 08/05/2017, [url](#); UN Security Council, 08/03/2017, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 25/03/2017, [url](#); Arab News (Moukalled D.), 04/03/2017, [url](#); Asharq al-Awsat (Astih P.), 06/03/2017, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 25/03/2017, [url](#)

³⁰⁴ Al-Monitor (Alami M.), 13/04/2017, [url](#); CSKC, 10/2015, [url](#)

³⁰⁵ Ideologie waarin moslims andere moslims beschuldigen van apostasie. Zie CRS (Blanchard C.), 28/01/2009, [url](#)

³⁰⁶ The Daily Star (Zaatari M.), 19/03/2014, [url](#)

³⁰⁷ The Daily Star (Zaatari M.), 29/08/2017, [url](#); Carnegie Endowment for International Peace (Sogge E.), 25/05/2016, [url](#); CSKC, 10/2015, [url](#); Now Media (Blanford N.), 07/07/2016, [url](#)

VN-Veiligheidsraad vast, samen met de Libanese autoriteiten om de stabiliteit in het kamp te bevorderen.³⁰⁸

In 2018 verminderden de spanningen tussen Fatah en islamistische groeperingen ten opzichte van de voorgaande jaren. Op 3 januari 2018 berichtte Bilal al-Badr, aanvoerder van Shabab al-Muslim, dat hij naar Syrië reisde.³⁰⁹ Hij zou begin 2019 incognito naar Ayn al-Helwe teruggekeerd zijn nadat pogingen om een brigade in Syrië op te richten faalden, maar hij houdt zich verborgen en gedeisd.³¹⁰ Verschillende leden van extremistische groeperingen verlieten het kamp of werden uitgeleverd aan de Libanese autoriteiten.³¹¹ In het najaar van 2018 werden een aantal van de meest gezochte terreurverdachten en criminelen opgepakt. Hierbij ging het Libanese leger uitzonderlijk en kortstondig het kamp binnen in een snelle operatie, geholpen door inwoners van het kamp of door de Gezamenlijke Veiligheidsmacht (Palestinian Joint Security Force, al-Quwa al-amniya al-filistiniya al-mushtarak) samengesteld uit de belangrijkste facties in het kamp en onder leiding van Fatah.³¹² Een aantal anderen gaven zichzelf in de loop van 2018 over middels een akkoord tussen de Libanese en Palestijnse autoriteiten dat wie dit doet een milde straf krijgt.³¹³

In 2019 was volgens de berichtgeving sprake van ongeveer vijf doden en een tiental gewonden.³¹⁴ Naar schatting betrof minstens één hiervan een burgerdode, een broer van een strijder, hoewel het soms moeilijk uit te maken is in hoeverre individuen in de entourage van een gewapende factie al dan niet zelf strijder zijn. Op 4 augustus 2019 werd Bilal al-Arquq, een bondgenoot van Bilal al-Badr en verbonden met al-Qaeda³¹⁵, gedood tijdens de gewapende confrontaties met de Gezamenlijke Veiligheidsmacht. Twee van zijn zonen werden opgepakt en uitgeleverd aan het Libanese leger. Een derde zoon, Mohamed, wist te ontsnappen.³¹⁶ Eind 2019 profiteerden een achttal beruchte voortvluchtige islamisten in het kamp van de chaos in Libanon om het kamp te ontluchten naar Syrië. Hieronder bevond zich Mohamed Bilal al-Arquq, de zoon van de in augustus 2019 gedode Bilal al-Arquq.³¹⁷

In 2020 vonden in Ayn al-Helwe minstens tien (kleinschalige) schietincidenten plaats.³¹⁸ In 2021 bleef de situatie opnieuw relatief kalm. Tijdens een demonstratie eind juli 2021 in Ayn al-Helwe openden

³⁰⁸ TDS (Zaatari M.), 01/05/2019, [url](#); Al Bawaba, 11/10/2018, [url](#); TDS (Zaatari M.), 31/12/2018, [url](#); The National, 20/09/2018, [url](#); Naharnet, 18/09/2018, [url](#); UN Security Council, 15/10/2018, [url](#); TDS, 11/10/2018, [url](#); The Daily Star, 15/09/2018, [url](#); TDS, 15/03/2019, [url](#); UN Security Council, 08/03/2017, [url](#); UN Security Council, 15/10/2018, [url](#); UN Security Council, 15/11/2018, [url](#); UN Security Council, 24/06/2016, [url](#)

³⁰⁹ The Jamestown Foundation (Sehmer A.), 15/01/2018, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 28/03/2018, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 03/01/2018, [url](#); Naharnet, 26/10/2017, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 20/11/2017, [url](#)

³¹⁰ Instituto Euroarabo (Kortam M.), 01/09/2021, [url](#); Asharq al-Awsat (Rida N.), 18/03/2019, [url](#); Asharq al-Awsat (Astih A), 08/11/2019, [url](#)

³¹¹ UN Security Council, 15/10/2018, [url](#); The Daily Star, 23/07/2018, [url](#); The Jamestown Foundation (Sehmer A.), 15/01/2018, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 28/03/2018, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 03/01/2018, [url](#)

³¹² Al Bawaba, 11/10/2018, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 31/12/2018, [url](#); The National, 20/09/2018, [url](#); Naharnet, 18/09/2018, [url](#); UN Security Council, 15/10/2018, [url](#); The Daily Star, 11/10/2018, [url](#); The Daily Star, 15/09/2018, [url](#)

³¹³ The Daily Star, 31/07/2018, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 31/12/2018, [url](#); The Daily Star, 06/09/2018, [url](#); The Daily Star, 21/07/2018, [url](#); The Jamestown Foundation (Sehmer A.), 15/01/2018, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 28/03/2018, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 03/01/2018, [url](#)

³¹⁴ TDS, 15/03/2019, [url](#); ACLED, 19/03/2019, [url](#); UN Security Council, 17/07/2019, [url](#); UN Security Council, 14/03/2019, [url](#); TDS (Zaatari M.), 01/05/2019, [url](#); ACLED, via export tool geraadpleegde update: [11/03/2020], [url](#); TDS (Zaatari M.), 29/07/2019, [url](#); TDS (Zaatari M.), 03/08/2019, [url](#); UN Security Council, 18/11/2019, [url](#); UN Security Council, 15/10/2019, [url](#); TDS (Zaatari M.), 05/08/2019, [url](#); TDS (Zaatari M.), 29/08/2019, [url](#); TDS, 14/08/2019, [url](#); TDS, 17/08/2019, [url](#); TDS, 17/12/2019, [url](#); TDS, 02/12/2019, [url](#)

³¹⁵ The Daily Star (Zaatari M.), 24/08/2017, [url](#)

³¹⁶ UN Security Council, 18/11/2019, [url](#); UN Security Council, 15/10/2019, [url](#); TDS (Zaatari M.), 05/08/2019, [url](#)

³¹⁷ TDS, 17/12/2019, [url](#); TDS, 02/12/2019, [url](#); Asharq al-Awsat, 08/11/2019, [url](#)

³¹⁸ UN Security Council, 20/10/2020, p. 7, [url](#)

onbekende gewapende mannen het vuur op demonstranten, waarbij een persoon gewond raakte.³¹⁹ Op 27 augustus 2021 volgde gewapend geweld op een poging tot moord. Hierbij viel een dode.³²⁰ Op 18 september 2021 was er sprake van schermutselingen tussen Fatah en Jund al-Sham nadat Fatah een man verbonden aan Jund al-Sham uitleverde aan de Libanese militaire inlichtingendienst. Bij de gevechten werden machinegeweren, RPG's en granaten gebruikt. Zeven mensen raakten gewond (onder wie twee burgers uit Saïda), terwijl anderen gedwongen werden hun huizen te verlaten.³²¹ De strijdsters gingen tijdens de gewapende confrontatie ook vier scholen van UNRWA binnen. De schoolgebouwen liepen schade op.³²² Uiteindelijk hielpen bemiddelaars een einde te maken aan de gevechten.³²³

5.6.2.2. Actuele situatie

De blijvende politieke en socio-economische kwetsbaarheid in het Palestijnse kamp creëert een omgeving waarbinnen persoonlijke conflicten ontaarden in gewapende confrontaties tussen facties.³²⁴ De VN-Veiligheidsraad en waarnemers stellen dat zolang de onderliggende oorzaken (socio-economische achterstelling, extremisme en wapenbezit) niet aangepakt worden, er een blijvend risico op aanhoudend geweld in Ayn al-Helwe bestaat.³²⁵

Ondanks het feit dat verschillende islamisten en gezochte personen zich hebben overgegeven aan de Libanese militaire veiligheidsdiensten en een aantal zich naar Syrië hebben begeven, blijft de aanwezigheid van door de Libanese autoriteiten gezochte personen een belangrijke oorzaak van spanningen.³²⁶ De verdachten zoeken bescherming van één van de gewapende groeperingen in het kamp. Dit betekent volgens Palestijnse waarnemers dat pogingen om hen te arresteren steeds opnieuw kunnen leiden tot wijdverspreide gewapende confrontaties tussen de verschillende gewapende groeperingen.³²⁷ De wapenstilstanden houden over het algemeen niet lang stand. Gekoppeld aan het budgettekort van UNRWA, blijft de situatie erg onzeker.³²⁸

In 2022 documenteerde UNRWA dertien gewelddadige incidenten in Ayn al-Helwe - de meeste van alle Palestijnse vluchtelingskampen.³²⁹

Op 3 april 2022 werd een lid van de PNSF doodgeschoten door niet-geïdentificeerde daders op de groentemarkt.³³⁰

Op 4 juli 2022 braken in de wijk Tawari in het zuiden van het kamp gewapende confrontaties uit tussen de islamistische groepering Ustab al-Ansar en de salafistische groepering Jund ash-Sham, waarbij ten minste vier mensen gewond raakten en materiële schade werd opgetekend. Vanuit de moskeeën in

³¹⁹ ACLED, 30/07/2021, [url](#)

³²⁰ UN Security Council, 14/10/2021, [url](#)

³²¹ Protection in Danger, 09/2021, [url](#); UNRWA, 20/09/2021, [url](#); UN Security Council, 14/10/2021, [url](#); UN Security Council, 13/07/2021, [url](#)

³²² Aid in danger, 08-21/09/2021, [url](#); UN Security Council, 16/11/2021, [url](#)

³²³ Protection in Danger, 09/2021, [url](#)

³²⁴ L'Orient Le Jour (Khouri S.), 14/03/2023, [url](#); UN Security Council, 21/05/2018, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 31/12/2018, [url](#)

³²⁵ UNRWA, 02/2023, [url](#); CSIS (Hall N.), 12/2020, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 31/12/2018, [url](#); UN Security Council, 16/11/2017, [url](#)

³²⁶ The Daily Star (Zaatari M.), 31/12/2018, [url](#)

³²⁷ L'Orient Le Jour, 15/09/2022, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 01/10/2018, [url](#)

³²⁸ L'Orient Le Jour (Khouri S.), 14/03/2023, [url](#); UNRWA, 02/2023, [url](#)

³²⁹ UNRWA, 02/2023, [url](#); Al-Monitor (Lucente A.), 02/03/2023, [url](#)

³³⁰ Insecurity Insight, 04/2022, [url](#); The New Arab, 04/04/2022, [url](#); L'Orient Le Jour, 04/04/2022, [url](#):

het kamp werd opgeroepen tot kalmte. De gevechten stopten na tussenkomst van Palestijnse facties en islamistische groeperingen in de regio.³³¹

Op 8 juli 2022 vonden gewapende confrontaties plaats tussen leden van de familie Bahti, aanhangers van de groep Ansar Allah, en de familie Qiblaoui, die dicht bij de Fatah-beweging staat. De gevechten hielden naar verluidt verband met een persoonlijk geschil en leidden tot de vernieling van eigendommen en tijdelijke ontheemding.³³²

Op 8 augustus 2022 werd een verantwoordelijke van Fatah en lid van de PNSF, bevoegd voor de banden met de Libanese veiligheidstroepen, doodgeschoten door een onbekende.³³³

Op 10 september 2022 braken opnieuw gewapende schermutselingen uit tussen leden van de familie Bahti (Ansar Allah) en de familie Qiblaoui (Fatah) na een geschil over de opening van een winkel op de markt van het kamp. Ten minste zeven personen raakten gewond. Bij de gevechten werden automatische wapens, granaten en raketten gebruikt. De gevechten hielden minsten drie uur aan tot de Palestijnse ambassadeur in Libanon, Ashraf Dabbour, tussenbeide kwam en een staakt-het-vuren tussen de twee families wist te bewerkstelligen. De gevechten veroorzaakten grote materiële schade.³³⁴

Op 12 november 2022 raakten twee personen gewond bij een schietpartij tussen militieleden van Fatah uit de wijk Barakat en islamisten behorende tot Jund ash-Sham uit de wijk Safsaf, aan de noordelijke ingang van het kamp. Er zouden machinegeweren, handgranaten en raketten zijn gebruikt.³³⁵ Een lid van Fatah liet uiteindelijk het leven en een school van UNRWA raakte beschadigd. De dag nadien sloot UNRWA de scholen wegens de spanningen in het kamp.³³⁶

De in 2022 genoteerde doden ten gevolge van gewapende gevechten bleken dus nagenoeg allemaal leden van Fatah en/ of de PNSF.

Nadat een persoonlijk geschil escaleerde vielen op 1 maart 2023 bij gewapende gevechten een dode en zeven gewonden. De gevechten werden de ochtend nadien hervat, waardoor scholen en universiteiten gesloten werden. De gevechten plaatsten opnieuw Fatah tegenover islamistische groepen. Er zouden zware wapens zoals machinegeweren, raketten en handgranaten zijn gebruikt. Een aantal auto's en winkels raakten zwaar beschadigd. De dode betrof een lid van Fatah, die een zone gecontroleerd door Ustab al-Ansar was binnengedrongen.³³⁷ De dagen nadien werd nog heen en weer geschoten en op 8 maart ontplofte een granaat, waarbij een gewonde viel in de wijk Safsaf.³³⁸ De scholen en ziekenhuizen van UNRWA bleven gesloten.³³⁹ Op 18 maart 2023 hield de PNSF de verdachte van de moord, een lid van Ustab al-Ansar, aan en leverde hem uit aan het Libanese leger.³⁴⁰

³³¹ L'Orient Le Jour, 05/07/2022, [url](#); UN Security Council, 15/11/2022, [url](#); UN Security Council, 22/04/2022, [url](#) ; UN Security Council, 11/10/2022, [url](#)

³³² UN Security Council, 15/11/2022, [url](#); UN Security Council, 11/10/2022, [url](#)

³³³ L'Orient Le Jour, 08/08/2022, [url](#); UN Security Council, 15/11/2022, [url](#); UN Security Council, 11/10/2022, [url](#); Al-Monitor (Lucente A.), 02/03/2023, [url](#)

³³⁴ L'Orient Le Jour, 11/09/2022, [url](#); UN Security Council, 11/10/2022, [url](#)

³³⁵ L'Orient Le Jour, 14/11/2022, [url](#)

³³⁶ UN Security Council, 10/03/2023, [url](#); L'Orient Le Jour, 15/11/2022, [url](#)

³³⁷ L'Orient Le Jour, 03/03/2023, [url](#) ; L'Orient Le Jour, 02/03/2023, [url](#) ; Al-Monitor (Lucente A.), 02/03/2023, [url](#)

³³⁸ L'Orient Le Jour, 18/03/2023, [url](#)

³³⁹ L'Orient Le Jour, 09/03/2023, [url](#)

³⁴⁰ L'Orient Le Jour, 18/03/2023, [url](#)

5.6.3. Nahr al-Bared

Libanese veiligheidsdiensten houden zich zoals vermeld afzijdig van militair engagement binnen de kampen. Hier kwam echter een belangrijke uitzondering op in 2007 toen het leger, in weerwil van het Caïro-akkoord van 1969, in actie kwam tegen de islamistische beweging Fatah al-Islam in het Palestijns vluchtelingenkamp Nahr al-Bared. Hier bestond een politieke consensus over en de PLO stemde hiermee in. Van 20 mei 2007 tot 2 september 2007 werd in het kamp een conflict uitgevochten tussen het Libanese leger en de gewapende islamistische groepering Fatah al-Islam. Het waren de hevigste binnenlandse gevechten sinds het einde van de burgeroorlog in 1990. Het oude kampdeel werd bijna volledig vernield terwijl dit het grootste bevolksaantal kent en het merendeel van de *Internally Displaced Persons* (IDP's) daarvandaan komen.³⁴¹

De reconstructie van het kamp verloopt traag, is omstreden en wordt onvoldoende gefinancierd.³⁴² Slechts drie vierde van de ontheemde kamppopulatie kon terugkeren.³⁴³ De rest leeft nog steeds in tijdelijke onderkomens in de buitenwijken van het kamp of in het naburige kamp Beddawi.³⁴⁴ Het leger is nu officieel bevoegd voor de veiligheid en het verhinderen van de invoer van wapens in het kamp en controleert de bewegingen in en uit het kamp.³⁴⁵ Wel is Nahr al-Bared volgens het CSKC het enige kamp waar geen officiële Palestijnse militaire aanwezigheid is. De grond werd gevuld met versterkt beton om te verhinderen dat ondergrondse tunnels zouden gebouwd worden. De straten werden breed genoeg heraangelegd opdat er tanks zouden kunnen passeren om straatgevechten te verhinderen. De huizen zijn kleiner.³⁴⁶ Er zijn geen wapens en milities zichtbaar.³⁴⁷

De voorbije jaren bleef de veilheidssituatie in het kamp stabiel.³⁴⁸ Wel was er sprake van sociale onrust. Op 19 september 2021 braken demonstranten uit de tijdelijke wooneenheden nabij Nahr al-Bared in het kantoor van het UNRWA in op diens bouwterrein, waarbij zij schade toebrachten aan het gebouw en zeven voertuigen. Er vielen geen gewonden. Dit incident kwam in de nasleep van een reeks diefstallen op de bouwwerf.³⁴⁹

Op 24 en 25 oktober 2022 voerde het Libanese leger een grootschalige inval uit in Nahr al-Bared. Bij de inval waren pantservoertuigen, militaire vliegtuigen en een marineschip betrokken, wat volgens veel kampbewoners niet in verhouding stond tot het doel.³⁵⁰ Eén vrouw raakte gewond door munitie. Negen personen werden gearresteerd en wapens en munitie werden in beslag genomen. In een verklaring stelde het leger dat de verdachten betrokken waren bij drugshandel, schietpartijen en moord.³⁵¹ De afsluiting van de controleposten op de dag van de inval belemmerde de bewegingsvrijheid, ook voor Palestijnse vluchtelingenkinderen die het kamp niet konden verlaten om naar school te gaan.³⁵² Uit protest sloten kampbewoners tijdelijk de gebouwen van UNRWA.³⁵³

³⁴¹ ICG, 01/03/2023, [url](#); UNRWA, s.d., [url](#)

³⁴² Chr. Michielsen Institute (CMI) (Knudsen A.J.), 2018, [url](#)

³⁴³ USDOS, 11/03/2020, [url](#); The New Arab (De Stone R.), 11/06/2019, [url](#); France 24, 08/02/2019, [url](#)

³⁴⁴ UNRWA, s.d., [url](#); UN Security Council, 05/11/2014, [url](#); CMI (Knudsen A.J.), 2018, [url](#)

³⁴⁵ USDOS, 20/04/2018, [url](#); PHRO, 2011, [url](#); European Commission High Representative of the European Union for Foreign Affairs and Security Policy, 20/03/2013, [url](#)

³⁴⁶ The New Arab (De Stone R.), 11/06/2019, [url](#); Al-Jazeera, 04/02/2017, [url](#)

³⁴⁷ CSKC, 10/2015, [url](#)

³⁴⁸ TDS, s.d., [url](#)

³⁴⁹ Aid in danger, 08-21/09/2021, [url](#); UN Security Council, 16/11/2021, [url](#); UNRWA, 20/09/2021, [url](#)

³⁵⁰ UNRWA, 02/2023, [url](#)

³⁵¹ L'Orient Today (Dagher L.), 25/10/2022, [url](#)

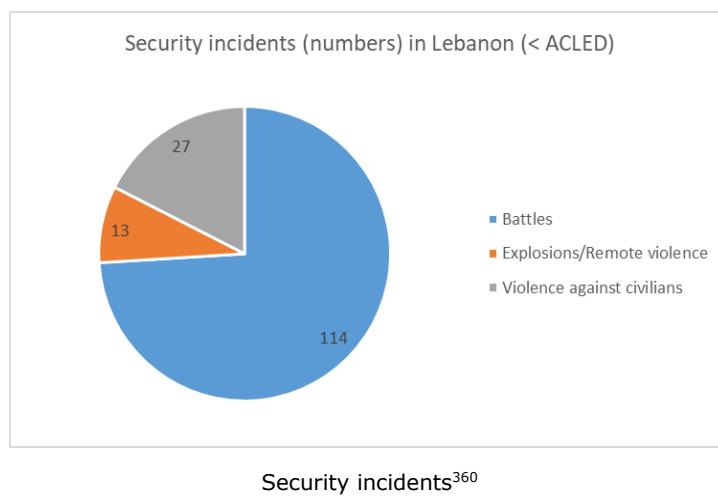
³⁵² UNRWA, 02/2023, [url](#)

³⁵³ UN Security Council, 15/11/2022, [url](#)

6. Doelwitten van het geweld

Grofweg kan men stellen dat het relatief groot aantal burgerdoden in 2014 en 2015 (respectievelijk 144 en 82 volgens de Global Attack Index van Jane's Intelligence)³⁵⁴ voornamelijk viel bij terroristische aanslagen en bij gewapende confrontaties tussen het leger enerzijds en IS en JN/HTS anderzijds. Dat aantal minderde significant (tot vier in 2018 volgens de Global Attack Index)³⁵⁵ en zette zich door in de verslagperiode (gegevens Global Attack Index niet meer vrij beschikbaar voor recente jaren).³⁵⁶ De afgelopen jaren zijn er in Libanon zeer weinig bomaanslagen geweest die burgerslachtoffers maakten.³⁵⁷ De Global Terrorism Index voor het jaar 2022, uitgaand van het Institute for Economics and Peace (IEP), rangschikt Libanon binnen de categorie "laag risico" en op de 138ste plaats wereldwijd.³⁵⁸ In het verlengde van voorgaande jaren vonden er in 2022 nog steeds arrestaties plaats van extremisten en terreurverdachten. Aanslagen werden verijdeld.³⁵⁹

Tijdens de verslagperiode (januari 2022- eind februari 2023) was opnieuw slechts een fractie van het geweld gericht tegen burgers:

Het gerapporteerde geweld betrof zowel in 2022 als in 2021 over het algemeen kleinschalige incidenten, verspreid over Libanon. Hierbij vielen in 2022 volgens de gegevens van ACLED naar schatting 37 doden (ten opzichte van 36 in 2021) onder wie, zo kan worden afgeleid uit de vermelde bronnen, naar schatting twee burgerdoden (een Syriër en een Palestijn).³⁶¹ Dit aantal door ACLED geregistreerde (burger)doden is vergelijkbaar met de voorgaande jaren.

³⁵⁴ Het type geweld dat de index registreert is *acts of terrorism, insurgency en violent protests..*³⁵⁴ Meer info over de methodologie van Jane's Intelligence is terug te vinden op de website.

Jane's 360, 19/02/2018, [url](#); Jane's Terrorism and Insurgency Centre, 28/04/2017, [url](#); Jane's 360, s.d., [url](#); Jane's 360, s.d., [url](#); Jane's Terrorism & Insurgency Centre, s.d., [url](#)

³⁵⁵ Jane's 360, 19/02/2018, [url](#); Jane's Terrorism and Insurgency Centre, 28/04/2017, [url](#); Jane's 360, s.d., [url](#); Jane's 360, s.d., [url](#)

³⁵⁶ ACLED, s.d., [url](#)

³⁵⁷ AOAV, 2021, [url](#)

³⁵⁸ IEP, s.d., [url](#)

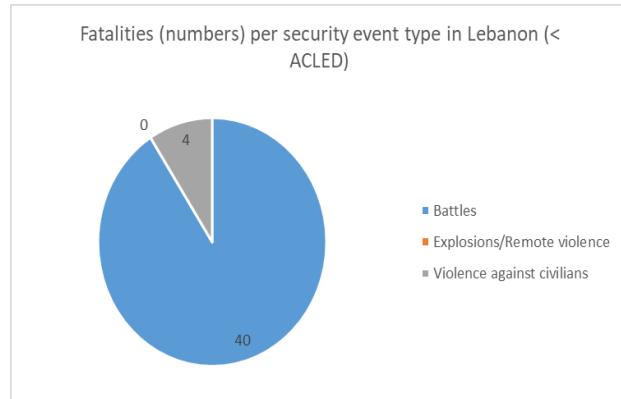
³⁵⁹ UN Security Council, 10/03/2023, [url](#); UN Security Council, 15/11/2022, [url](#); UN Security Council, 22/04/2022, [url](#)

³⁶⁰ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 08/03/2023, [url](#)

³⁶¹ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 08/03/2023, [url](#)

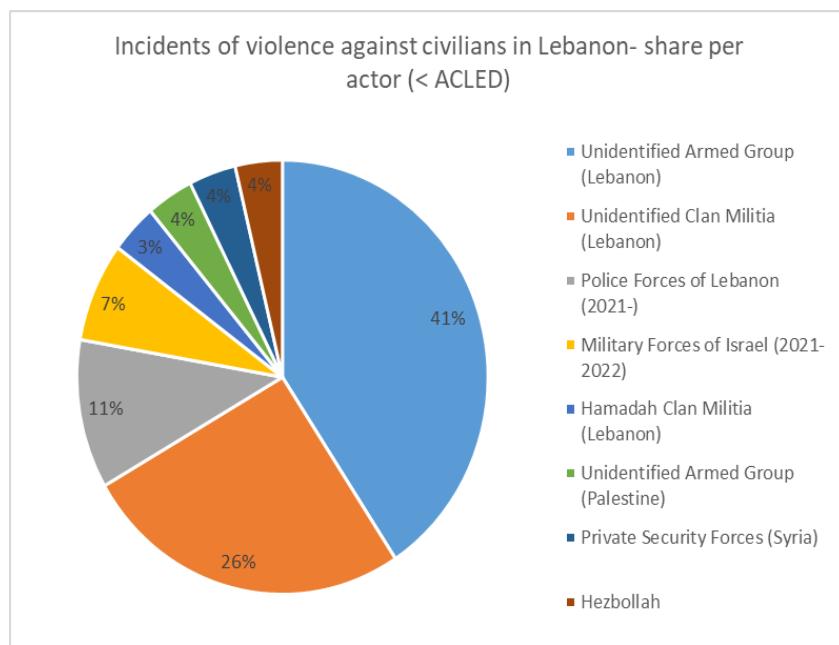
De eerste twee maanden van 2023 was sprake van vijftien *violent incidents* met acht doden, waarvan twaalf *battles* met zes doden, twee *explosions/remote violence* zonder doden en twee *violence against civilians* met twee doden. Hierbij vielen, afgaand op de bronnen van ACLED, geen burgerdoden.³⁶²

Ook het aantal doden tijdens de verslagperiode (januari 2022- eind februari 2023) viel voor het merendeel te betreuren in gevechten tussen strijdende partijen en niet bij geweld jegens burgers:

Fatalities per security incident³⁶³

Het geweld jegens burgers is vooral afkomstig van:

Incidents of violence against civilians³⁶⁴

³⁶² ACLED, 31/12/2022, [url](#); ACLED, via export tool geraadpleegde update: 08/03/2023, [url](#)

³⁶³ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 08/03/2023, [url](#)

³⁶⁴ ACLED, via export tool geraadpleegd update: 08/03/2023, [url](#)

In de categorie *riots* (waartoe *mob violence* behoort) vielen volgens ACLED in 2022 zes doden (eenzelfde aantal als in 2021) onder wie minstens een burgerdode.³⁶⁵ In de eerste twee maanden van 2023 vielen in de categorie *riots* volgens ACLED drie doden, waaronder strijdsters.³⁶⁶

Het aantal dodelijke slachtoffers dat ACLED registreert in de kolom *fatalities* omvat zowel burgerdoden als veiligheidspersoneel of militieleden. Gewonden worden niet geregistreerd. ACLED maant aan tot grote voorzichtigheid bij het gebruik van cijfers omtrent het aantal doden uit zijn eigen of enige andere databank.³⁶⁷ Zelf kan ACLED informatie over het aantal dodelijke slachtoffers niet verifiëren. De organisatie wijst erop dat van alle conflictdata, cijfers over dodelijke slachtoffers het meest vooringenomen en het minst accuraat zijn. Dergelijke informatie is gevoelig voor manipulatie door gewapende groepen en soms ook door de media, wat kan leiden tot overdrijvingen of onderrapportage. ACLED benadrukt dat de cijfers als gerapporteerde aantallen beschouwd moeten worden. Verder licht de organisatie toe dat de in de databank ingevoerde aantallen schattingen zijn.³⁶⁸ Meer informatie over de werkwijze van ACLED bij het invoeren van cijfers over het aantal dodelijke slachtoffers is terug te vinden in een nota van Cedoca over de methodologie van ACLED.³⁶⁹

De veiligheidsdiensten arresteerden volgens Amnesty International sinds het begin van de revolutie willekeurig honderden vreedzame betogers, vaak zonder aanhoudingsbevel, en onderwierpen hen aan foltering om bekentenissen af te dwingen.³⁷⁰

De sociale onrust in 2022 ging gepaard met geweld (zie [2.](#)). Dit weerspiegelt zowel de toenemende frustratie van de bevolking over de politieke elite als de concurrentie tussen politieke groepen om de steeds schaarser wordende goederen en grondstoffen.³⁷¹ De protesten en andere uitingen van volkswoede krijgen een steeds grotere sektarische ondertoon naarmate Libanezen zich terugplooien op hun confessionele identiteit.³⁷²

Daarnaast was er tijdens de verslagperiode sprake van crimineel geweld waarbij doden en gewonden vielen (in hoofdzaak criminelen en militairen).³⁷³ Persoonlijke geschillen en vetes over drugsmokkel veroorzaken clangeweld. Uit gegevens van ACLED blijkt dat het aantal geweldincidenten waarbij clans of sektarische groepen betrokken zijn sinds 2020 sterk steeg en dat deze trend zich in 2022 en begin 2023 voortzet. Het meeste (clan-)geweld noteert ACLED in het gouvernement Baalbek-Hermel, waar verschillende sjiiitische clans wonen en dat een bolwerk is van Hezbollah.³⁷⁴

Het geweld in de Palestijnse kampen betreft over het algemeen een gewapend treffen tussen rivaliserende groepen onderling. Aangezien de schietincidenten plaatsvinden in dichtbevolkte wijken, bevinden zich onder de slachtoffers soms burgers. In 2022 en 2023 was er opnieuw sprake van geïsoleerde schietincidenten tussen enkelingen behorend tot gewapende facties.³⁷⁵ In heel 2022

³⁶⁵ ACLED, 31/12/2022, [url](#); ACLED, via export tool geraadpleegde update: 08/03/2023, [url](#)

³⁶⁶ ACLED, 31/12/2022, [url](#); ACLED, via export tool geraadpleegde update: 08/03/2023, [url](#)

³⁶⁷ ACLED, 10/04/2019, [url](#)

³⁶⁸ ACLED, *Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) Codebook*, 10/04/2019, p.31, [url](#)

³⁶⁹ CGVS / CGRA - Cedoca, 21/05/2019, [url](#)

³⁷⁰ AI, s.d., [url](#)

³⁷¹ ACLED, 12/05/2021, [url](#)

³⁷² COAR, 11/2021, [url](#)

³⁷³ UN Security Council, 10/03/2023, [url](#); UN Security Council, 15/11/2022, [url](#); UN Security Council, 22/04/2022, [url](#); UN Security Council, 11/10/2022, [url](#)

³⁷⁴ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 08/03/2023, [url](#); ACLED, 31/12/2022, [url](#)

³⁷⁵ L'Orient Le Jour, 15/09/2022, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 01/10/2018, [url](#); L'Orient Le Jour (Khouri S.), 14/03/2023, [url](#); UNRWA, 02/2023, [url](#); Al-Monitor (Lucente A.), 02/03/2023, [url](#); Insecurity Insight, 04/2022, [url](#); The New Arab, 04/04/2022, [url](#); L'Orient Le Jour, 04/04/2022, [url](#); L'Orient Le Jour, 05/07/2022, [url](#); UN Security Council, 15/11/2022, [url](#); UN Security Council, 22/04/2022, [url](#); UN Security Council, 11/10/2022, [url](#); L'Orient Le Jour, 08/08/2022, [url](#); Al-Monitor (Lucente A.), 02/03/2023, [url](#); L'Orient Le Jour, 11/09/2022, [url](#); L'Orient Le Jour, 14/11/2022, [url](#); UN Security Council, 10/03/2023, [url](#); L'Orient Le Jour, 15/11/2022, [url](#); L'Orient Le Jour,

registreerde UNRWA 38 incidenten waarbij vuurwapens of explosieven werden gebruikt (tegenover 59 in 2021). De meeste hielden verband met persoonlijke geschillen, maar sommige kwamen voort uit rivaliteit tussen de facties en geschillen tussen criminale bendes. Bij deze incidenten vielen zeven doden en 30 gewonden.³⁷⁶ Het is niet altijd helemaal duidelijk in hoeverre de in de rapportering vermelde doden en gewonden burgers zijn. De minstens vier doden in Ayn al-Helwe tijdens de verslagperiode betroffen nagenoeg allemaal leden van Fatah en/of de PNSF, zo blijkt uit de geraadpleegde bronnen (zie [5.6.2](#)).

03/03/2023, [url](#) ; L'Orient Le Jour, 02/03/2023,[url](#) ; Al-Monitor (Lucente A.), 02/03/2023, [url](#) ; L'Orient Le Jour, 18/03/2023, [url](#) ; L'Orient Le Jour, 09/03/2023, [url](#)
³⁷⁶ UNRWA, 02/2023, [url](#)

Samenvatting

In Libanon wordt de macht verdeeld volgens confessionele quota, met als gevolg een politiek sterk gepolariseerd systeem vatbaar voor conflict en buitenlandse inmenging. Libanon kent een zwakke staatsstructuur en een broos sektarisch evenwicht. Wapens zijn wijdverspreid en in combinatie met de aanwezigheid van gewapende milities houdt dit volgens de VN-Veiligheidsraad een veiligheidsrisico voor Libanese burgers in. Het land werd getroffen door de Syrische burgeroorlog, die de politiek verder polariseerde, een massale vluchtelingscrisis teweegbracht en sektarische spanningen deed stijgen. De geraadpleegde bronnen nemen een toegenomen polarisatie waar tussen de soennitische en sjiiatische gemeenschap. Daarnaast zit de recente Libanese burgeroorlog nog stevig verankerd in het collectieve Libanese geheugen en bij elke opstoot van spanningen zijn de verschillende politieke en religieuze leiders geneigd om tot kalmte op te roepen. Hoewel de elementen voor een burgeroorlog aanwezig zijn (historisch zware economische crisis, een afwezige staat en gewapende groeperingen die hun sektarisch territorium afbakenen) voorkomen de naoorlogse machtsdeling en de belangen van de verschillende sektarische elites volgens analisten vooralsnog een nieuwe burgeroorlog. De twee Libanese politieke kampen behouden een politieke dialoog. De grootste militie, Hezbollah, heeft geen belang bij een binnenlands conflict.

Libanon werd tijdens de verslagperiode verder getekend door een ongekende economische, politieke en institutionele crisis. De politieke polarisatie verdiepte zich nog. In een context van toenemende armoede en wijdverbreid wapenbezit nam het aantal geweldincidenten in het land licht

toe. Het merendeel van het tijdens de verslagperiode gerapporteerde geweld betrof crimineel en/of sektarisch geweld, waarbij doden en gewonden vielen (voornamelijk bendeleden en militairen). De regio Baalbek - Hermel bij uitstek huisvest verschillende invloedrijke gewapende clans die de facto milities vormen. Het aantal burgerdoden bij dit geweld is beperkt.

Sinds oktober 2019 komt het Libanese volk in opstand tegen de heersende elite. Volgens mensenrechtenorganisaties gebruikten orddetroepen buitensporig geweld om betogers uiteen te drijven. De wortels van dit verzet blijven voelbaar aanwezig al namen de protesten en de intensiteit ervan af.

In april 2023 vond de grootschaligste Israëlische luchtaanval op Zuid-Libanon plaats sinds de oorlog van 2006. Dit volgde op raketaanvallen op Israël van vermoedelijk Hamas in Zuid-Libanon. Er vielen geen slachtoffers en het geweld escaleerde niet. Voor het overige was er slechts sprake van kleinschalige vergeldingsincidenten tussen Israël en Hezbollah. VN-Resolutie 1701 die een einde maakte aan het conflict in 2006 wordt grotendeels nageleefd. Beide partijen houden zich aan een wederzijds afschrikkingsevenwicht. Geen Libanese politieke groepering, noch andere staat (Iran, Israël) heeft belang bij een escalatie van het geweld en het risico op een oorlog.

In de Palestijnse kampen bleef de veiligheidssituatie relatief stabiel tijdens de verslagperiode. In Ayn al-Helwe verminderden sinds 2018 de spanningen en het geweld tussen Fatah en islamistische groeperingen. Verschillende leden van extremistische groeperingen verlieten het kamp, gaven zich over aan de autoriteiten, werden uitgeleverd of gearresteerd. In 2022 was er opnieuw sprake van geïsoleerde schietincidenten. Er vielen zeven doden en 30 gewonden bij het gerapporteerde geweld, waarvan nagenoeg de helft in Ayn al-Helwe. De gerapporteerde doden in Ayn al-Helwe betroffen nagenoeg allemaal leden van Fatah en/of de PNSF. Tijdens de eerste twee maanden van 2023 was er sprake van minstens een dode, dit bij geweld in Ayn al-Helwe.

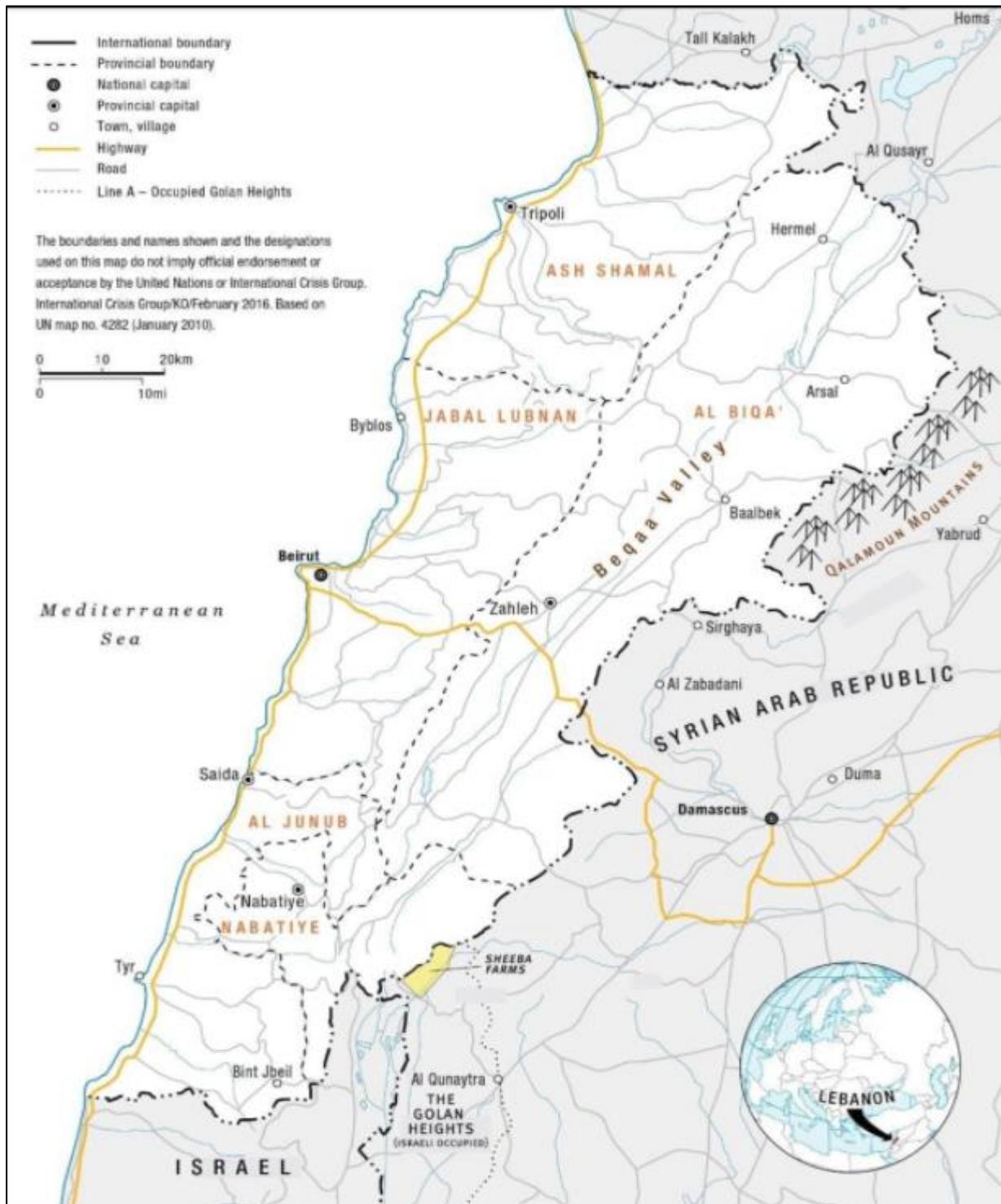
Bijlagen

1. Kaarten Libanon

Lebanon¹

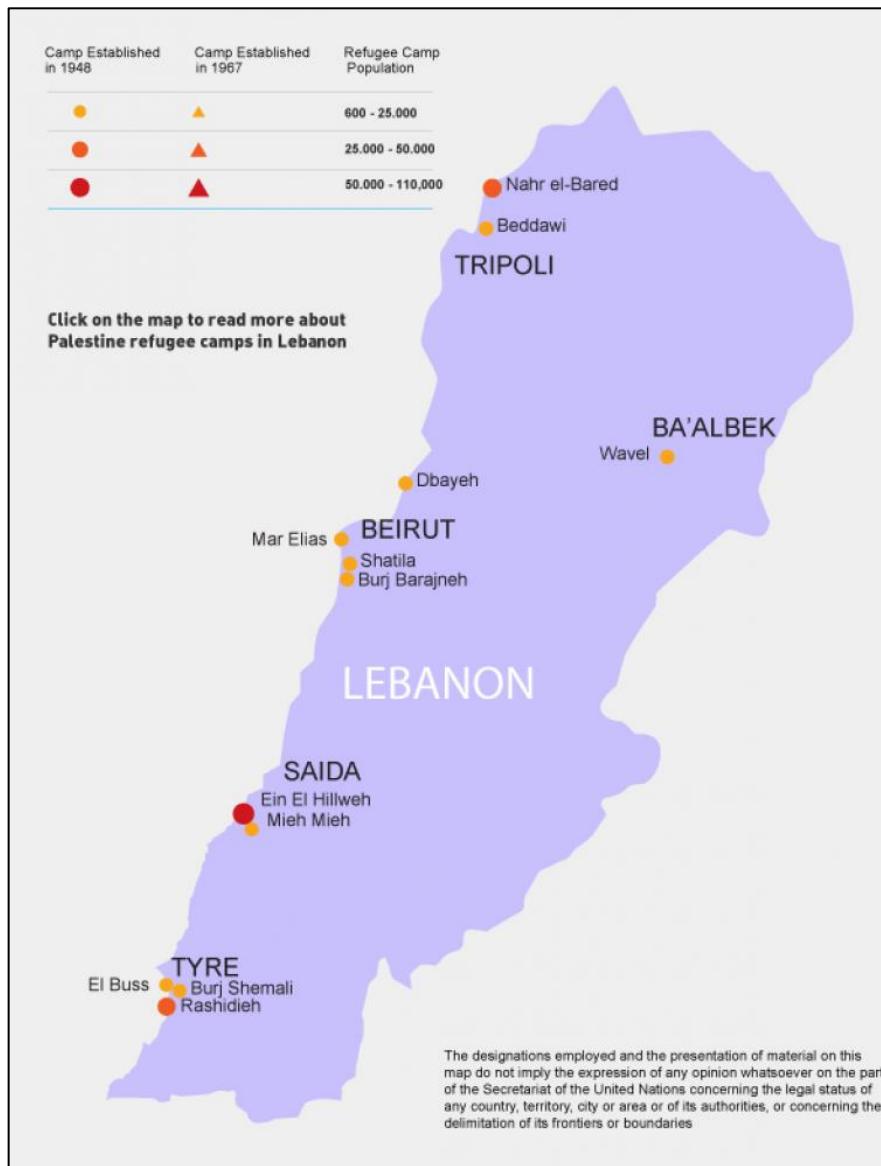
¹ CRS, 11/01/2023, [url](#); CRS, 02/10/2020, [url](#)

Lebanon²

² ICG, 08/06/2020, [url](#)

2. Kaart Palestijnse kampen³

³ UNRWA, s.d., [url](#)

Bibliografie

Geschreven en audiovisuele bronnen

Action on Armed Violence (AOAV) (Hitchcock C.), *Beirut bombings: suicide attacks continue to take a heavy toll on civilians*, 13/11/2015, <https://aoav.org.uk/2015/beirut-bombings-suicide-attacks-continue-to-take-a-heavy-toll-on-civilians/> [geraadpleegd op 27/11/2015]

Action on Armed Violence (AOAV), *A Decade Of Explosive Violence Harm*, 2021, <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/A-Decade-of-Explosive-Violence-Harm.pdf> [geraadpleegd op 09/02/2022]

Agence France Press (AFP) (Abou Rahal L.), *Destitute Ain el-Hilweh camp becomes Jihadist Refuge*, 07/04/2015, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2015/Apr-06/293461-ain-al-hilweh-camp-becomes-jihadi-refuge.ashx> [geraadpleegd op 08/05/2015]

Aid in danger, *Bi-Monthly News Brief*, 08-21/09/2021, <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/08-21-September-2021-Aid-in-Danger-Bi-Monthly-News-Brief.pdf> [geraadpleegd op 01/02/2022]

Al Arabiya (Alami M.), *Timeline: Security incidents in Lebanon on the rise as economy worsens*, 09/09/2020, <https://englishbeta.alarabiya.net/en/features/2020/09/09/Timeline-Security-incidents-in-Lebanon-on-the-rise-as-economy-worsens> [geraadpleegd op 02/12/2020]

Al Arabiya, *Lebanon demolishes Syrian refugee shelters as ultimatum expires*, 01/07/2019, <https://englishbeta.alarabiya.net/en/News/middle-east/2019/07/01/Lebanon-demolishes-Syrian-refugee-shelters-as-ultimatum-expires> [geraadpleegd op 17/12/2020]

Al Arabiya, *Lebanon explosion: Nearly 40 pct of Beirut severely damaged, new assessment shows*, 22/08/2020, <https://english.alarabiya.net/en/News/middle-east/2020/08/22/Lebanon-explosion-Nearly-40-pct-of-Beirut-severely-damaged-new-assessment-shows> [geraadpleegd op 11/01/2021]

Al Bawaba, *Lebanese Army Cleans Mieh Mieh Palestinian Camp From Weapons*, 25/10/2018, <https://www.albawaba.com/news/lebanese-army-cleans-mieh-mieh-palestinian-camp-weapons-1204690> [geraadpleegd op 11/01/2021]

Al Bawaba, *Lebanese security capture 'most wanted' suspect in Ain al-Hilweh*, 11/10/2018, <https://www.albawaba.com/editorchoice/lebanese-security-capture-most-wanted-suspect-ain-al-hilweh-1198282> [geraadpleegd op 17/01/2019]

Al Bawaba, *Man Arrested After Stealing Officer's Gun and Assaulting Security Personnel in Lebanon*, 25/03/2018, <https://www.albawaba.com/editorchoice/man-arrested-after-stealing-officers-gun-and-assaulting-security-personnel-lebanon-1107> [geraadpleegd op 18/06/2018]

Al Jazeera (Azhari T.), *Shots fired in Lebanon's Tripoli as army clashes with protesters*, 26/10/2019, <https://www.aljazeera.com/news/2019/10/shots-fired-lebanons-tripoli-army-clashes-protesters-191026162304116.html> [geraadpleegd op 05/02/2020]

Al Jazeera (Blanford N.), *Lebanon army holds the line as ISIL inches closer to border towns*, 05/02/2015, <http://america.aljazeera.com/articles/2015/2/5/isil-inches-war-closer-to-lebanons-border.html> [geraadpleegd op 01/06/2018]

Al Jazeera (Chehayeb K.), *Lebanon's President Aoun calls for 'urgent' national dialogue*, 27/12/2021, <https://www.aljazeera.com/news/2021/12/27/lebanon-president-aoun-urgent-national-dialogue-economic-crisis> [geraadpleegd op 10/01/2022]

Al Jazeera (Najjar F.), *Hezbollah a 'major architect' of Lebanon's new government*, 22/01/2020, <https://www.aljazeera.com/news/2020/01/hezbollah-major-architect-lebanons-government-200122143439455.html> [geraadpleegd op 05/02/2020]

Al Jazeera, *Israel, Lebanon sign US-brokered maritime border deal*, 27/10/2022, <https://www.aljazeera.com/news/2022/10/27/israel-lebanon-sign-us-brokered-maritime-border-deal> [geraadpleegd op 27/04/2023]

Al Jazeera, *Lebanon announces formation of new government*, 22/01/2020, <https://www.aljazeera.com/news/2020/01/lebanon-announces-formation-government-200121200947113.html> [geraadpleegd op 12/02/2020]

Al Jazeera, *Lebanon sentences Ahmed al-Assir to death*, 28/09/2017,
<http://www.aljazeera.com/news/2017/09/lebanon-sentences-ahmed-al-assir-death-170928203554043.html>
[geraadpleegd op 05/02/2020]

Al Jazeera, *New government announced under PM Saad al-Hariri*, 18/12/2016,
<https://www.aljazeera.com/news/2016/12/18/new-government-announced-under-pm-saad-al-hariri>
[geraadpleegd op 09/02/2022]

Al Jazeera, *UN struggles to rebuild Palestinian refugee camp*, 04/02/2017,
<http://www.aljazeera.com/indepth/features/2016/12/struggles-rebuild-palestinian-refugee-camp-161231140142502.html> [geraadpleegd op 27/02/2017]

Al Monitor, *Lebanon's president calls for UN action after Israeli strikes*, 21/08/2022, <https://www.al-monitor.com/originals/2021/08/lebanons-president-calls-un-action-after-israeli-strikes#ixzz7IFBqfIA>
[geraadpleegd op 17/01/2022]

Al-Arabiya (Issa T.M.), *Lebanon records major spike in murders and suicides in 2022: Data*, 18/08/2022,
<https://english.alarabiya.net/News/middle-east/2022/08/18/Lebanon-records-major-spike-in-murders-and-suicides-in-2022-Data> [geraadpleegd op 13/03/2023]

Al-Arabiya, *Beirut 'neighborhood watch' launched, but critics see echoes of troubled past*, 27/11/2022,
<https://english.alarabiya.net/News/middle-east/2022/11/27/Beirut-neighborhood-watch-launched-but-critics-see-echoes-troubled-past> [geraadpleegd op 14/03/2023]

Al-Arabiya, *Lebanese court charges seven over fatal UNIFIL peacekeeper attack: Report*, 05/01/2023,
<https://english.alarabiya.net/News/middle-east/2023/01/05/Lebanese-court-charges-seven-over-fatal-UNIFIL-peacekeeper-attack-Report> [geraadpleegd op 14/03/2023]

Al-Arabiya, *Lebanese depositors smash up, burn Beirut banks as pound hits new record low*, 16/02/2023,
<https://english.alarabiya.net/News/middle-east/2023/02/16/Lebanese-depositors-smash-up-burn-Beirut-banks-as-pound-hits-new-record-low> [geraadpleegd op 14/03/2023]

Al-Arabiya, *Lebanon's Hezbollah ends 'exceptional' mobilization against Israel*, 27/10/2022,
<https://english.alarabiya.net/News/middle-east/2022/10/27/Lebanon-s-Hezbollah-ends-exceptional-mobilization-against-Israel> [geraadpleegd op 14/03/2023]

Al-Masdar News (Aboufadel L.), *Lebanese army arrests Palestinian man suspected of starting Shatila camp clashes*, 08/03/2018, <https://www.almasdarnews.com/article/lebanese-army-arrests-palestinian-man-suspected-of-starting-shatila-camp-clashes/> [geraadpleegd op 01/06/2018]

Al-Masdar News, *Lebanese security forces bust ISIS sleeper cell near Syrian border*, 09/01/2019,
www.almasdarnews.com/article/lebanese-security-forces-bust-isis-sleeper-cell-near-syrian-border/
[geraadpleegd op 27/03/2019]

Al-Monitor (Alami M.), *Mideast braces for war: Israel vs. Iran-backed Hezbollah*, 03/03/2018, <https://www.al-monitor.com/pulse/originals/2018/03/lebanon-syria-israel-iran-war-weapons-war-achievements.html>
[geraadpleegd op 01/06/2018]

Al-Monitor (Alami M.), *Who is behind new round of violence in Lebanon refugee camp?*, 13/04/2017,
<http://www.al-monitor.com/pulse/originals/2017/04/lebanon-ain-al-hilweh-palestinian-camp-jihadist-nucleus.html> [geraadpleegd op 13/04/2017]

Al-Monitor (Alami M.), *Why Hezbollah wants Hariri back in Lebanon*, 21/11/2017, <https://www.al-monitor.com/pulse/originals/2017/11/lebanon-hariri-resign-hezbollah-war-iran.html> [geraadpleegd op 21/11/2017]

Al-Monitor (Davis H.), *Lebanon's Army suffers with currency collapse, as desertions mount*, 25/02/2023,
<https://www.al-monitor.com/originals/2023/02/lebanons-army-suffers-currency-collapse-desertions-mount>
[geraadpleegd op 13/03/2023]

Al-Monitor (Hashem A.), *Israel, Hezbollah exchange threats of imminent war*, 12/10/2017, <https://www.al-monitor.com/pulse/originals/2017/10/lebanon-hezbollah-israel-war-syria.html> [geraadpleegd op 08/11/2017]

Al-Monitor (Lucente A.), *Clashes in Lebanon's Palestinian refugee camp as security void looms*, 02/03/2023,
<https://www.al-monitor.com/originals/2023/03/clashes-lebanons-palestinian-refugee-camp-security-void-looms>
[geraadpleegd op 20/03/2023]

Al-Monitor (Luente A.), *World Bank official: Lebanon, Yemen, Syria most food-insecure in region*, 29/06/2022, <https://www.al-monitor.com/originals/2022/06/world-bank-official-lebanon-yemen-syria-most-food-insecure-region> [geraadpleegd op 13/03/2023]

Al-Monitor (Macaron J.), *Was Hezbollah really the winner of Lebanon's elections?*, 09/05/2018, <https://www.al-monitor.com/pulse/originals/2018/05/lebanon-parliamentary-elections-hezbollah-winner.html> [geraadpleegd op 01/06/2018]

Al-Monitor (Raydan R.), *As Lebanon unravels, Beirut neighborhood takes security into its own hands*, 17/12/2022, <https://www.al-monitor.com/originals/2022/12/lebanon-unravels-beirut-neighborhood-takes-security-its-own-hands> [geraadpleegd op 14/03/2023]

Al-Monitor (Rizk A.), *Why Lebanon could be spared from recent terrorism bloodshed*, 16/01/2017, <http://www.al-monitor.com/pulse/originals/2017/01/lebanon-terrorist-threat-syria-neighboring-countries.html> [geraadpleegd op 27/02/2017]

Al-Monitor Lebanon Pulse (Abu Amer A.), *Palestinian refugee camp in Lebanon becomes battlefield for Fatah-Islamist conflict*, 04/11/2015, <http://www.al-monitor.com/pulse/originals/2015/09/lebanon-ain-hilweh-camp-palestinian-refugees-tension-clashes.html> [geraadpleegd op 14/12/2015]

Al-Monitor Lebanon Pulse (Chararah N.), *Lebanon's Tripoli microcosm for Syria conflict*, 12/12/2013, <http://www.al-monitor.com/pulse/originals/2013/12/lebanon-tripoli-microcosm-syria-war.html> [geraadpleegd op 10/04/2014]

Al-Monitor Lebanon Pulse (Chararah N.), *Terrorist groups exploit Palestinians in South Lebanon*, 20/11/2013, <http://www.al-monitor.com/pulse/originals/2013/09/lebanon-ain-hilweh-takfiri-groups-influence.html> [geraadpleegd op 10/04/2014]

Al-Monitor, *Hezbollah locks down Beirut stronghold after bombings*, 26/08/2013 <http://www.al-monitor.com/pulse/originals/2013/08/beirut-dahiyeh-lock-down-attacks-fears-hezbollah.html> [geraadpleegd op 30/08/2013]

Al-Monitor, *In Lebanon, police join 'robbers', storm bank to get their own money*, 28/02/2023, <https://www.al-monitor.com/originals/2023/02/lebanon-police-join-robbers-storm-bank-get-their-own-money> [geraadpleegd op 13/03/2023]

Al-Monitor, *Israel in no hurry to enter Saudi-Lebanese fray*, 15/11/2017, <https://www.al-monitor.com/pulse/originals/2017/11/israel-saudi-arabia-lebanon-hezbollah-iran-syria-sunni.html> [geraadpleegd op 15/11/2017]

Al-Monitor, *Lebanon charges 68 in relation to shooting at Hezbollah protest*, 26/10/2021, <https://www.al-monitor.com/originals/2021/10/lebanon-charges-68-relation-shooting-hezbollah-protest> [geraadpleegd op 17/01/2022]

Al-Monitor, *Middle East military rankings: Turkey highest, Lebanon lowest per global index*, 12/01/2023, <https://www.al-monitor.com/originals/2023/01/middle-east-military-rankings-turkey-highest-lebanon-lowest-global-index> [geraadpleegd op 14/03/2023]

Al-Monitor, *Three Lebanese soldiers killed in Bekaa drug raid*, 17/02/2023, <https://www.al-monitor.com/originals/2023/02/three-lebanese-soldiers-killed-bekaa-drug-raid> [geraadpleegd op 14/03/2023]

Amnesty International (AI), *Human rights in the Middle East and North Africa: Review of 2019; Lebanon*, 18/02/2020, <https://www.amnesty.org/en/document/2025835.html> [geraadpleegd op 18/02/2020]

Amnesty International (AI), *Lebanon 2020*, s.d., <https://www.amnesty.org/en/countries/middle-east-and-north-africa/lebanon/report-lebanon/> [geraadpleegd op 15/12/2021]

Amnesty International (AI), *Lebanon: Alarming crackdown against protesters must immediately end*, 16/01/2020, <https://www.amnesty.org/en/document/2022903.html> [geraadpleegd op 05/02/2020]

Amnesty International (AI), *Lebanon: Government Must Ensure Medication Is Available And Affordable*, 09/02/2023, <https://www.amnesty.org/en/file/local/2086828/MDE1864102023ENGLISH.pdf> [geraadpleegd op 20/02/2023]

Amnesty International (AI), *Lebanon: investigate alarming use of force on largely peaceful protests*, 19/12/2019, <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2019/12/lebanon-investigate-alarming-use-of-force-on-largely-peaceful-protests/> [geraadpleegd op 05/02/2020]

Amnesty International (AI), *Lebanon: Military and security forces attack unarmed protesters following explosions – new testimony*, 11/08/2020, <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2020/08/lebanon-military-and-security-forces-attack-unarmed-protesters-following-explosions-new-testimony/> [geraadpleegd op 30/11/2020]

Amnesty International (AI), *Lebanon: New government must immediately rein in security forces after weekend of violence*, 23/01/2020, <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2020/01/lebanon-new-government-must-immediately-rein-in-security-forces-after-weekend-of-violence/> [geraadpleegd op 05/02/2020]

ANERA, *Ein El Hilweh Palestinian Refugee Camp in Lebanon*, s.d., <https://www.anera.org/stories/ein-el-hilweh-palestinian-refugee-camp-in-lebanon/> [geraadpleegd op 28/01/2019]

AP News (AP), *Locals want Syrians evicted from Lebanese town after killing*, 24/11/2020, <https://apnews.com/article/syria-middle-east-lebanon-dc2d0ddc8d421ed22db4581108d3848f> [geraadpleegd op 07/12/2020]

AP News (AP), *Violence escalates in Beirut as protesters clash with police*, 19/01/2020, <https://apnews.com/article/beirut-financial-markets-ap-top-news-riots-international-news-c4fe889e9588c83604a8f8defba6c7c0> [geraadpleegd op 12/02/2020]

AP News (Hatoum B.), *Riots in crisis-hit Lebanon reflect growing poverty, despair*, 28/04/2020, <https://apnews.com/article/25485b362107483cfbfe1da18628f445> [geraadpleegd op 30/11/2020]

Arab News (Houssari N.), *Extortion, kidnappings on rise in crisis-hit Lebanon*, 12/01/2022, <https://www.arabnews.com/node/2003191/middle-east> [geraadpleegd op 08/02/2022]

Arab News (Moukalled D.), *Lebanon's Ain Al-Hilweh: A microcosm of Arab conflicts*, 04/03/2017, <http://www.arabnews.com/node/1063221> [geraadpleegd op 05/03/2017]

Arab News, *Hundreds of Syrians exit Lebanese town over tensions: UN*, 27/11/2020, <https://www.arabnews.com/node/1769281/middle-east> [geraadpleegd op 14/03/2023]

Arab News, *Two soldiers killed in northern Lebanon barracks attack*, 28/09/2020, <https://www.arabnews.com/node/1741026/middle-east> [geraadpleegd op 30/11/2020]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *A New Season of Unrest in Lebanon*, 12/05/2021, <https://acleddata.com/2021/05/12/a-new-season-of-unrest-in-lebanon/> [geraadpleegd op 24/01/2022]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *ACLED Regional Overview – Middle East (9-15 October 2021)*, 21/10/2021, <https://reliefweb.int/report/yemen/acled-regional-overview-middle-east-9-15-october-2021> [geraadpleegd op 14/03/2023]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) Codebook*, 10/04/2019, <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Armed%20Conflict%20Location%20%26%20Event%20Data%20Project%20%28ACLED%29%20Codebook.pdf> [geraadpleegd op 20/05/2019]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED). Guide for Media Users*, 10/04/2019, <https://reliefweb.int/report/world/armed-conflict-location-event-data-project-acled-guide-media-users> [geraadpleegd op 20/05/2019]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Breaking the barriers: one year of demonstrations in Lebanon*, 27/10/2020, <https://acleddata.com/2020/10/27/breaking-the-barriers-one-year-of-demonstrations-in-lebanon/> [geraadpleegd op 26/11/2020]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Coding review Process*, 10/04/2019, https://acleddata.com/acleddatane/wp-content/uploads/dlm_uploads/2019/04/Coding-Review-Process_FINAL.pdf [geraadpleegd op 21/05/2019]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Conflict change map*, 10/02/2023, <https://acleddata.com/early-warning-research-hub/conflict-change-map/> [geraadpleegd op 21/02/2023]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Dashboard*, s.d., <https://acleddata.com/dashboard/#/dashboard> [geraadpleegd op 07/03/2020]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Dashboard*, 03/03/2023, <https://acleddata.com/dashboard/#/dashboard> [geraadpleegd op 09/03/2023]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Dashboard*, 31/12/2022, <https://acleddata.com/dashboard/#/dashboard> [geraadpleegd op 09/03/2023]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Dashboard. Time Period:21/04/2022-21/04/2023*, s.d., <https://acleddata.com/dashboard/-/dashboard> [geraadpleegd op 27/04/2023]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Data Middle East*, via export tool geraadpleegde update: [06/01/2021], <https://www.acleddata.com/data/> [geraadpleegd op 06/01/2021]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Export tool geraadpleegde update: 11/03/2020, 11/03/2020*, <https://www.acleddata.com/data/> [geraadpleegd op 11/01/2021]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Political Violence Intensifies Despite Decline in Demonstrations*, s.d., <https://acleddata.com/10-conflicts-to-worry-about-in-2022/lebanon/mid-year-update/> [geraadpleegd op 21/02/2023]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Regional Overview: Middle East*, 02/12/2023, <https://acleddata.com/2022/12/07/regional-overview-middle-east-26-november-2-december-2022/> [geraadpleegd op 09/03/2023]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Regional Overview: Middle East 24-30 July 2021, 30/07/2021*, <https://acleddata.com/2021/08/06/regional-overview-middle-east24-30-july-2021/> [geraadpleegd op 17/01/2022]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Regional Overview: Middle East, 28/10/2022*, <https://acleddata.com/2022/11/03/regional-overview-middle-east-22-28-october-2022/> [geraadpleegd op 27/02/2023]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Regional Overview: Middle East, 16/09/2022*, <https://acleddata.com/2022/09/22/regional-overview-middle-east-10-16-september-2022/> [geraadpleegd op 27/02/2023]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Regional Overview: Middle East, 29/07/2022*, <https://acleddata.com/2022/08/04/regional-overview-middle-east-23-29-july-2022/> [geraadpleegd op 27/02/2023]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Regional Overview: Middle East, 03/06/2022*, <https://acleddata.com/2022/06/09/regional-overview-middle-east-28-may-3-june-2022/> [geraadpleegd op 27/02/2023]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Regional Overview: Middle East 14-20 May 2022, 20/05/2022*, <https://acleddata.com/2022/05/26/regional-overview-middle-east-14-20-may-2022/> [geraadpleegd op 27/02/2023]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Regional Overview: Middle East 1-7 October 2022, 07/10/2022*, <https://acleddata.com/2022/10/13/regional-overview-middle-east-1-7-october-2022/> [geraadpleegd op 21/02/2023]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Regional Overview: Middle East 8-21 May 2021, 26/05/2021*, <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/acleddata.com-Regional%20Overview%20Middle%20East8-21%20May%202021.pdf> [geraadpleegd op 17/01/2021]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Regional Overview: Middle East 19-25 June 2021, 30/06/2021*, <https://acleddata.com/2021/06/30/regional-overview-middle-east19-25-june-2021/> [geraadpleegd op 15/12/2021]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Regional Overview: Middle East 5-11 June 2021, 16/06/2021*, <https://acleddata.com/2021/06/16/regional-overview-middle-east5-11-june-2021/> [geraadpleegd op 15/12/2021]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Regional Overview: Middle East 20-26 March 2021, 01/04/2021*, <https://acleddata.com/2021/04/01/regional-overview-middle-east20-26-march-2021/> [geraadpleegd op 15/12/2021]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Regional Overview: Middle East 10-16 July 2021, 21/07/2021*, <https://acleddata.com/2021/07/21/regional-overview-middle-east10-16-july-2021/> [geraadpleegd op 15/12/2021]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Regional Overview: Middle East 7-13 June 2020, 13/06/2020*, <https://acleddata.com/2020/06/17/regional-overview-middle-east7-13-june-2020/> [geraadpleegd op 26/11/2020]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Regional Overview: Middle East 22-28 November 2020, 28/11/2020*, <https://acleddata.com/2020/12/02/regional-overview-middle-east22-28-november-2020/> [geraadpleegd op 26/11/2020]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Regional Overview: Middle East 20-26 September 2020, 26/09/2020*, <https://acleddata.com/2020/10/01/regional-overview-middle-east20-26-september-2020/> [geraadpleegd op 26/11/2020]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Regional Overview: Middle East 15 December 2019 – 5 January 2020*, 05/01/2020, <https://www.ecoi.net/en/file/local/2022532/ACLED+Regional+Overview+%E2%80%93+Middle+East+%2815+December+2019++4+January+2020%29.pdf> [geraadpleegd op 05/02/2020]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Regional Overview: Middle East – 19 March 2019*, 19/03/2019, <https://acleddata.com/2019/03/19/regional-overview-middle-east-19-march-2019/> [geraadpleegd op 11/01/2021]

Asharq al-Awsat (Astih A.), *Lebanon: Ain el-Hilweh's Wanted Men Escape Amid Security Forces' Preoccupation With Protests*, 08/11/2019, <https://english.aawsat.com/home/article/1982086/lebanon-ain-el-hilweh%E2%80%99s-wanted-men-escape-amid-security-forces-preoccupation> [geraadpleegd op 10/12/2020]

Asharq al-Awsat (Astih P.), *'Ain el-Hilweh'...Time bomb threatening Lebanon*, 06/03/2017, <http://www.islammedianalysis.info/ain-el-hilweh-time-bomb-threatening-lebanon/?cn-reloaded=1> [geraadpleegd op 06/03/2017]

Asharq al-Awsat (Rida N.), *Exclusive - Fugitives from Palestinian Refugee Camp in Lebanon Fail to Form Extremist Brigade in Syria*, 18/03/2019, <https://english.aawsat.com/home/article/1639361/exclusive-fugitives-palestinian-refugee-camp-lebanon-fail-form-extremist> [geraadpleegd op 10/12/2020]

Asharq al-Awsat, *Asharq Al-Awsat in Baalbek-Hermel: Lack of State Control Fortifies 'Local Self-Rule'*, 29/09/2018, <https://aawsat.com/english/home/article/1410546/asharq-al-awsat-baalbek-hermel-lack-state-control-fortifies-local-self-rule> [geraadpleegd op 24/04/2019]

Asharq al-Awsat, *Exclusive - Lebanon: Most Wanted Persons Enjoy Protection in Baalbek-Hermel*, 03/10/2018, <https://english.aawsat.com//home/article/1414941/exclusive-lebanon-most-wanted-persons-enjoy-protection-baalbek-hermel> [geraadpleegd op 11/01/2021]

Asharq al-Awsat, *Lebanon: Ain el-Hilweh's Wanted Men Escape Amid Security Forces' Preoccupation With Protests*, 08/11/2019, <https://english.aawsat.com/home/article/1982086/lebanon-ain-el-hilweh%E2%80%99s-wanted-men-escape-amid-security-forces-preoccupation> [geraadpleegd op 07/12/2020]

Asharq Al-Awsat, *Lebanon: Beqaa Witnesses Wave of Kidnappings Amid Failure to Control Security*, 22/09/2019, <https://aawsat.com/english/home/article/1913576/lebanon-beqaa-witnesses-wave-kidnappings-amid-failure-control-security> [geraadpleegd op 28/02/2020]

Asharq al-Awsat, *Lebanon: Hezbollah Gives Confidence to Government, After Tailoring It to Its Own Terms*, 17/02/2019, <https://english.aawsat.com//home/article/1595191/lebanon-hezbollah-gives-confidence-government-after-tailoring-it-its-own-terms> [geraadpleegd op 11/01/2021]

Asharq al-Awsat, *Lebanon's eastern borders free of ISIS...army deployed in the area*, 30/08/2017, <https://english.aawsat.com/caroline-akoum/news-middle-east/lebanons-eastern-borders-free-isis-army-deployed-area> [geraadpleegd op 13/11/2017]

Asharq al-Awsat, *Machnouk describes resistance brigades as occupation brigades*, 20/08/2016, <http://www.trackpersia.com/machnouk-describes-resistance-brigades-as-occupation-brigades/> [geraadpleegd op 27/02/2017]

Assessment Capacities Project (ACAPS), *Analysis of humanitarian needs in greater Beirut*, 25/08/2020, <https://www.acaps.org/special-report/lebanon-analysis-humanitarian-needs-greater-beirut> [geraadpleegd op 09/09/2020]

Assessment Capacities Project (ACAPS), *Analysis of vulnerabilities and affected areas in Greater Beirut*, 22/09/2020, <https://www.acaps.org/special-report/lebanon-vulnerable-and-affected-areas-greater-beirut> [geraadpleegd op 22/09/2020]

Assessment Capacities Project (ACAPS), *Global Risk Analysis*, 10/2021, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/20211026_acaps_global_risk_analysis_october_2021.pdf [geraadpleegd op 14/12/2021]

Assessment Capacities Project (ACAPS), *Lebanon – crisis analysis*, s.d., <https://www.acaps.org/countries> [geraadpleegd op 25/03/2020]

Assessment Capacities Project (ACAPS), *Lebanon: Vulnerable and affected areas in greater Beirut*, 22/09/2020, <https://www.acaps.org/special-report/lebanon-vulnerable-and-affected-areas-greater-beirut> [geraadpleegd op 11/01/2021]

Assessment Capacities Project (ACAPS), *Lebanon: Vulnerable and affected areas in greater Beirut*, 25/08/2020, <https://www.acaps.org/special-report/lebanon-analysis-humanitarian-needs-greater-beirut> [geraadpleegd op 11/01/2021]

Brookings (Byman D.L.), *Another war in Lebanon?*, 07/09/2018, <https://www.brookings.edu/blog/order-from-chaos/2018/09/07/another-war-in-lebanon/> [geraadpleegd op 11/01/2021]

Brookings (Feltman J.), *What to expect from a new Lebanese government: 'Anti-corruption' as witch hunt*, 25/01/2020, <https://www.brookings.edu/blog/order-from-chaos/2020/01/25/what-to-expect-from-a-new-lebanese-government-anti-corruption-as-witch-hunt/> [geraadpleegd op 05/02/2020]

Calabrese E. C., *Militer au Hezbollah. Ethnographie d'un engagement dans la banlieue sud de Beyrouth*, Paris : Editions Karthala 2016, 280 p. [geraadpleegd op 08/12/2017]

Carnegie Endowment for International Peace (Abou Zeid M.), *Lebanon's inevitable entanglement in regional conflict*, 08/08/2014, <http://carnegie-mec.org/2014/08/08/lebanon-s-inevitable-entanglement-in-regional-conflict> [geraadpleegd op 24/09/2014]

Carnegie Endowment for International Peace (Alami M.), *Lebanon's Free fall*, 19/12/2019, <https://carnegieendowment.org/sada/80657> [geraadpleegd op 05/02/2020]

Carnegie Endowment for International Peace (Assi A.), *Hezbollah's Stance on the Maritime Deal*, 10/01/2023, <https://carnegieendowment.org/sada/88768> [geraadpleegd op 14/03/2023]

Carnegie Endowment for International Peace (Henley A.D.M.), *Religious authority and sectarianism in Lebanon*, 16/12/2016, <http://carnegieendowment.org/2016/12/16/religious-authority-and-sectarianism-in-lebanon-pub-66487> [geraadpleegd op 27/02/2017]

Carnegie Endowment for International Peace (Moussa N.), *Loyalties and group formation in the Lebanese officer corps*, 03/02/2016, <http://carnegieendowment.org/2016/02/03/loyalties-and-group-formation-in-lebanese-officer-corps-pub-62560> [geraadpleegd op 30/06/2016]

Carnegie Endowment for International Peace (Shabb B.), *Is a war between Hezbollah and Israel likely in the coming year?*, 21/09/2017, <http://carnegie-mec.org/diwan/73150> [geraadpleegd op 13/11/2017]

Carnegie Endowment for International Peace (Sogge E.), *Negotiating Jihad in Ain al-Hilweh*, 25/05/2016, <http://carnegieendowment.org/sada/?fa=63670> [geraadpleegd op 30/06/2016]

Carnegie Endowment for International Peace (Young M.), *Hezbollah Has Trapped Itself*, 28/11/2019, <https://carnegie-mec.org/diwan/80449> [geraadpleegd op 05/02/2020]

Carnegie Middle East Center (Abou Zeid M.), *Ten Years after Hariri's Death, Are Lebanon's Sunnis Still Leaderless?*, 13/02/2015, <http://carnegie-mec.org/publications/?fa=59072> [geraadpleegd op 05/02/2020]

Carnegie Middle East Center (Salem P.), *Lebanon: Avenues for Reform after the Devastation*, in: *The Carnegie Middle East Center Arab Reform Bulletin*, 09/2006, Volume 4, Issue 7, <http://carnegieendowment.org/2008/08/18/avenues-for-reform-after-lebanon-s-devastation/ffvy> [geraadpleegd op 13/10/2013]

Carnegie Middle East Center (Young M.), *Lebanon ≠ Hezbollah*, 08/05/2018, <http://carnegie-mec.org/diwan/76280> [geraadpleegd op 01/06/2018]

Carnegie Middle East Center, *The sociopolitical undercurrent of Lebanon's Salafi militancy*, 27/03/2018, <https://carnegie-mec.org/2018/03/27/sociopolitical-undercurrent-of-lebanon-s-salafi-militancy-pub-75744> [geraadpleegd op 01/06/2018]

Carnegie Middle East Centre (Hage Ali M.), *A Jihadi Resurrection?*, 07/12/2021, <https://carnegie-mec.org/diwan/85930> [geraadpleegd op 10/01/2022]

Carnegie Middle East Centre (Young M.), *An investigation in Lebanon has led to armed clashes reminiscent of the civil war*, 15/10/2021, <https://carnegie-mec.org/diwan/85573> [geraadpleegd op 10/01/2022]

Center for Disaster Philanthropy, *Beirut explosion*, 10/09/2020, <https://disasterphilanthropy.org/disaster/beirut-explosion/> [geraadpleegd op 10/09/2020]

Center for Operational Analysis and Research (COAR), *Conflict Analysis Lebanon National Level*, 14/01/2022, <https://coar-global.org/2022/01/14/conflict-analysis-lebanon-national-level/> [geraadpleegd op 27/02/2023]

Center for Operational Analysis and Research (COAR), *Conflict analysis Lebanon*, 11/2021, <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Conflict-Analysis-Lebanon-National-Level.pdf> [geraadpleegd op 01/02/2022]

Center for Operational Analysis and Research (COAR), *Conflict Analysis – Tripoli*, 14/01/2022, <https://coar-global.org/2022/01/14/conflict-analysis-tripoli/> [geraadpleegd op 08/02/2022]

Center for Strategic and International Studies (CSIS) (Hall N.), *The Importance of Marginalized Communities in Lebanon*, 12/2020, https://csis-website-prod.s3.amazonaws.com/s3fs-public/publication/201214_Hall_Marginalized_Communities_Lebanon.pdf [geraadpleegd op 05/01/2020];

Center for Strategic and International Studies (CSIS) (Nerguzian A.), *The Lebanese armed forces, Hezbollah, and military legitimacy*, 04/10/2017, <https://www.csis.org/analysis/lebanese-armed-forces-hezbollah-and-military-legitimacy> [geraadpleegd op 13/11/2017]

CGVS / CGRA - Cedoca, *Nota. ACLED: Methodology*, 21/05/2019, https://www.cgvs.be/sites/default/files/content/download/files/nota_acled-methodologie_20190521.pdf [geraadpleegd op 08/02/2022]

Chatham House (Khatib L.), *How Hezbollah holds sway over the Lebanese state*, 06/2021, <https://www.chathamhouse.org/sites/default/files/2021-06/2021-06-30-how-hezbollah-holds-sway-over-the-lebanese-state-khatib.pdf> [geraadpleegd op 08/02/2022]

Chr. Michielsen Institute (CMI) (Knudsen A.J.), *Decade of Despair: The Contested Rebuilding of the Nahr al-Bared Refugee Camp, Lebanon, 2007–2017*, 2018, <https://www.cmi.no/publications/6707-decade-of-despair> [geraadpleegd op 11/01/2021]

Civil Society Knowledge Centre (CSKC), *[Lebanon] Civic Space Quarterly, April 2022-June 2022*, 06/2022, <https://civilsociety-centre.org/article/lebanon-civic-space-quarterly-april-2022-june-2022> [geraadpleegd op 13/03/2023]

Civil Society Knowledge Centre (CSKC), *4 Daesh sleeper cell members arrested in Metn*, 02/01/2019, <https://civilsociety-centre.org/sir/4-daesh-sleeper-cell-members-arrested-metn> [geraadpleegd op 08/02/2022]

Civil Society Knowledge Centre (CSKC), *Between radicalization and mediation processes: a political mapping of Palestinian refugee camps in Lebanon*, 10/2015 <https://civilsociety-centre.org/paper/between-radicalization-and-mediation-processes-political-mapping-palestinian-refugee-camps> [geraadpleegd op 30/06/2016]

Civil Society Knowledge Centre (CSKC), *Conflict Analysis Bulletin, Issue 14, February 2019, Focus on Conflicts of Socio-Economic Development*, 02/2019, <https://civilsociety-centre.org/article/conflict-analysis-bulletin-issue-14-february-2019-focus-conflicts-socio-economic-development> [geraadpleegd op 08/02/2022]

Civil Society Knowledge Centre (CSKC), *Conflict analysis bulletin, issue 10, February 2018 – an overview of the year 2017, focusing on shooting incidents*, 02/2018, <http://civilsociety-centre.org/article/conflict-analysis-bulletin-issue-10-february-2018-overview-year-2017-focusing-shooting> [geraadpleegd op 01/06/2018]

Civil Society Knowledge Centre (CSKC), *Conflict Incident Report - Four dangerous wanted person killed in Army raids*, 30/11/2018, <https://civilsociety-centre.org/sir/four-dangerous-wanted-person-killed-army-raids> [geraadpleegd op 11/01/2021]

Civil Society Knowledge Centre (CSKC), *Geo-located mapping of conflicts in Lebanon*, s.d., <https://civilsociety-centre.org/cap/map> [geraadpleegd op 24/01/2019]

Civil Society Knowledge Centre (CSKC), *ISF frees hostages*, 31/01/2018, <https://civilsociety-centre.org/sir/isf-frees-hostages> [geraadpleegd op 18/06/2018]

Civil Society Knowledge Centre (CSKC), *Kidnapping in Bekaa*, 01/01/2018, <http://civilsociety-centre.org/sir/kidnapping-bekaa> [geraadpleegd op 18/06/2018]

Civil Society Knowledge Centre (CSKC), *Map of Collective Actions in Lebanon*, s.d., https://civilsociety-centre.org/cap/collective_action [geraadpleegd op 24/01/2022]

Civil Society Knowledge Centre (CSKC), *Palestinian Security forces officer assassinated in Miye ou Miye*, 17/03/2018, <https://civilsociety-centre.org/sir/palestinian-security-forces-officer-assassinated-miye-ou-miye> [geraadpleegd op 18/06/2018]

Civil Society Knowledge Centre (CSKC), *Two killed, one injured in Rashidieh shootouts*, 04/03/2018, <http://civilsociety-centre.org/sir/two-killed-one-injured-rashidieh-shootouts> [geraadpleegd op 18/06/2018]

Civil-Military Fusion Centre (CFC), *Blowback: The Unintended Consequences of Hezbollah's Role in Syria*, 19/09/2013, https://issuu.com/civmilfc/docs/20130915_hezbollah_final [geraadpleegd op 13/11/2017]

Congressional Research Service (CRS) (Humud C.E.), *Lebanon*, 05/10/2018, <https://fas.org/sq/crs/mideast/R44759.pdf> [geraadpleegd op 05/02/2020]

Congressional Research Service (CRS) (Blanchard C.), *Islam: Sunni and shiites*, 28/01/2009,
<https://fas.org/irp/crs/RS21745.pdf> [geraadpleegd op 28/06/2018]

Congressional Research Service (CRS) (Blanchard C.M.), *Lebanon: Background and U.S. Policy*, 14/02/2014,
<http://www.refworld.org/docid/5318595b4.html> [geraadpleegd op 13/03/2014]

Congressional Research Service (CRS) (Humud C.E.), *Lebanon*, 09/11/2017,
<https://fas.org/sgp/crs/mideast/R44759.pdf> [geraadpleegd op 16/11/2017]

Congressional Research Service (CRS) (Humud C.E.), *Lebanon*, 19/06/2018,
<https://fas.org/sgp/crs/mideast/R44759.pdf> [geraadpleegd op 28/06/2018]

Congressional Research Service (CRS), *Lebanese Hezbollah*, 11/01/2023,
<https://sgp.fas.org/crs/mideast/IF10703.pdf> [geraadpleegd op 14/03/2023]

Congressional Research Service (CRS), *Lebanon Forms New Government Amid Economic Crisis, Ongoing Protests*, 31/01/2020,
https://www.everycrsreport.com/files/20200131_IN11192_c10ac1e78fb5dfc13d0a9a349b07a0cebb172d8f.pdf [geraadpleegd op 05/02/2020]

Congressional Research Service (CRS), *Lebanon*, 02/10/2020, <https://fas.org/sgp/crs/mideast/IF11617.pdf> [geraadpleegd op 30/11/2020]

Congressional Research Service (CRS), *Lebanon*, 08/11/2021, <https://sgp.fas.org/crs/mideast/IF11617.pdf> [geraadpleegd op 14/12/2021]

Congressional Research Service (CRS), *Lebanon*, 29/03/2023, <https://sgp.fas.org/crs/mideast/IF11617.pdf> [geraadpleegd op 20/04/2023]

Congressional Research Service (CRS), *United Nations Interim Force in Lebanon (UNIFIL)*, 27/12/2022,
<https://sgp.fas.org/crs/mideast/IF11915.pdf> [geraadpleegd op 14/03/2023]

Counter Punch (Lamb F.), *Lebanon's outlawing of Palestinian civil rights*, 14/04/2017,
<http://www.counterpunch.org/2017/04/14/lebanons-outlawing-of-palestinian-civil-rights/> [geraadpleegd op 08/05/2017]

Danish Immigration Service, *Stateless Palestinian refugees in Lebanon, ffm-report 25 May to 6 June 2014*, 10/2014, <https://www.nyidanmark.dk/NR/rdonlyres/091D8946-CC06-4659-A864-773FA0D69FFC/0/RapportLibanon8102014pdf.pdf> [geraadpleegd op 05/11/2014]

Enab Baladi, *Asma al-Assad's Cousin kidnapped In Lebanon*, 17/09/2019,
<https://english.enabbaladi.net/archives/2019/09/asma-al-assads-cousin-kidnapped-in-lebanon/> [geraadpleegd op 28/02/2020]

European Commission High Representative of the European Union For Foreign Affairs and Security Policy, *Joint staff working document Implementation of the European Neighbourhood Policy in Lebanon, Progress in 2012 and recommendations for action*, 20/03/2013, http://eeas.europa.eu/archives/docs/enp/pdf/2013/country-reports/lebanon_en.pdf [geraadpleegd op 27/03/2020]

European Council on Foreign Relations (ECFR), *Lebanon: containing spillover from Syria*, 09/2012,
http://www.ecfr.eu/page/-/ECFR61_LEBANON_BRIEF.pdf [geraadpleegd op 26/10/2012]

European Union Election Observation Mission (EODS), *Lebanon 2022 Final Report*, 15/05/2022,
<https://www.eods.eu/library/EU%20EOM%20Lebanon%202022%20Final%20report%20English.pdf> [geraadpleegd op 27/02/2023]

European University Institute (Mouawad J.), *Lebanon's border areas in light of the Syrian war: New actors, old marginalization*, 03/2018,
http://cadmus.eui.eu/bitstream/handle/1814/52564/RSCAS_PR_2018_03.pdf?sequence=1&isAllowed=y [geraadpleegd op 01/06/2018]

Explosive Weapons Monitor, *Monthly Update For July 2021*, 07/2021,
<https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/ewm-monthly-bulletin-july-2021.pdf> [geraadpleegd op 10/01/2022]

France 24, *The challenge of rebuilding Lebanon's Nahr al-Bared refugee camp*, 08/02/2019,
<https://www.france24.com/en/20190208-revisited-challenge-rebuilding-lebanon-nahr-al-bared-palestinian-refugee-camp-unrwa> [geraadpleegd op 11/01/2021]

Friedrich Naumann Stiftung (Assi A.), *The Regression of the Salafis of Lebanon in Post-2011 Period* Abbas, s.d.,
https://www.researchgate.net/publication/347522007_The_Regression_of_the_Salafis_of_Lebanon_in_Post-2011_Period [geraadpleegd op 05/01/2020]

Geneva Call, Lebanon: *Inauguration of the Legal Training Center in Ain al-Hilweh Refugee Camp*, 28/10/2014, <https://www.genevacall.org/lebanon-inauguration-legal-training-center-ain-al-hilweh-refugee-camp/> [geraadpleegd op 01/06/2018]

Human Rights Watch (HRW), "Our Homes Are Not for Strangers" *Mass Evictions of Syrian Refugees by Lebanese Municipalities*, 20/04/2018, <https://www.hrw.org/report/2018/04/20/our-homes-are-not-strangers/mass-evictions-syrian-refugees-lebanese-municipalities> [geraadpleegd op 01/06/2018]

Human Rights Watch (HRW), *Lebanon: Excessive Force Against Protesters*, 20/12/2019, <https://www.hrw.org/news/2019/12/20/lebanon-excessive-force-against-protesters> [geraadpleegd op 05/02/2020]

Human Rights Watch (HRW), *Lebanon: Lethal force used against protesters*, 26/08/2020, <https://www.hrw.org/news/2020/08/26/lebanon-lethal-force-used-against-protesters> [geraadpleegd op 02/12/2020]

Human Rights Watch (HRW), *Lebanon: One protester dead in Tripoli*, 29/04/2020, <https://www.hrw.org/news/2020/04/29/lebanon-one-protester-dead-tripoli> [geraadpleegd op 30/11/2020]

Human Rights Watch (HRW), *Lebanon: Police Violence Against Protesters*, 17/01/2020, <https://www.hrw.org/news/2020/01/17/lebanon-police-violence-against-protesters> [geraadpleegd op 05/02/2020]

Human Rights Watch (HRW), *Lebanon: Tit-for-tat border kidnappings*, 02/05/2013, <https://www.hrw.org/news/2013/05/02/lebanon-tit-tat-border-kidnapping> [geraadpleegd op 01/06/2018]

Human Rights Watch (HRW), *Lebanon: Tripoli Detainees Allege Torture, Forced Disappearance*, 30/03/2021, <https://www.hrw.org/news/2021/03/30/lebanon-tripoli-detainees-allege-torture-forced-disappearance> [geraadpleegd op 10/01/2021]

Human Rights Watch (HRW), *World Report 2019 - Events of 2018. Country Summary - Lebanon*, 17/01/2020, <https://www.hrw.org/world-report/2019/country-chapters/lebanon> [geraadpleegd op 11/01/2021]

Human Rights Watch (HRW), *World Report 2020 - Events of 2019. Country Summary - Lebanon*, 14/01/2020, <https://www.hrw.org/world-report/2020/country-chapters/lebanon> [geraadpleegd op 05/02/2020]

Human Rights Watch (HRW), *World report Lebanon 2022- Events of 2021. Country Summary*, 13/01/2022, <https://www.hrw.org/world-report/2022/country-chapters/lebanon> [geraadpleegd op 24/01/2022]

Human Rigs Watch (HRW), *World Report Lebanon 2023 - Events of 2022. Country Summary*, 12/01/2023, <https://www.hrw.org/world-report/2023/country-chapters/lebanon> [geraadpleegd op 21/02/2023]

Immigration and Refugee Board of Canada (IRB), *Lebanon : Hezbollah [Hizbullah, Hizballah, Hizballah, the Party of God], including political participation and representation, military activities and areas under control; recruitment practices, including forced recruitment and consequences for those who refuse to join; whether Hezbollah targets any segments of society for recruitment, including Shia [Shi'a, Shi'i, Shiite] youth and Lebanese citizens returning from abroad; ability to locate an individual in the country; state protection available (2020-August 2022)*, 08/09/2022, <https://irb-cisr.gc.ca/en/country-information/rir/Pages/index.aspx?doc=458690&pls=1> [geraadpleegd op 21/02/2023]

Immigration and Refugee Board of Canada (IRB), *Lebanon: Hezbollah [Hizbullah, Hizballah], including political participation and representation, military activities and areas under control; recruitment practices, including consequences for those who refuse to join; whether Hezbollah targets any segments of society for recruitment, including Lebanese citizens returning from abroad; ability to locate an individual in the country; state protection available (2016-November 2018) [LBN106189.E]*, 06/11/2018, <https://www.ecoi.net/en/document/1452888.html> [geraadpleegd op 30/11/2020]

Insecurity Insight, *Brief report on security-related incidents concerning refugees and IDPs (covering April 2022)*, 04/2022, [Protection in Danger Monthly News Brief April 2022](#) [geraadpleegd op 27/02/2023]

Insecurity Insight, *Lebanon Flash Analysis and Prediction*, 15/01/2021, <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Lebanon-Flash-Analysis-and-Prediction.pdf> [geraadpleegd op 17/01/2022]

Institute for Economics and Peace (IEP), *Global Terrorism Index 2022 Measuring The Impact Of Terrorism*, s.d., <https://www.visionofhumanity.org/maps/#/> [geraadpleegd op 27/02/2023]

Institute for the Study of War (ISW) (Cafarella J.), *Syrian jihadists signal intent for Lebanon*, 05/03/2015, http://www.understandingwar.org/sites/default/files/Syrian_Backgrounder_approved_0.pdf [geraadpleegd op 08/05/2015]

Institute for the Study of War (ISW) (Fullton W.), *Iranian strategy in Syria*, 05/2013,
<http://www.understandingwar.org/report/iranian-strategy-syria> [geraadpleegd op 04/10/2013]

Instituto Euroarabo (Kortam M.), *Roots of radicalisation and Counter Radicalisation Initiatives in palestinian camps*, 01/09/2021, <http://www.istitutoeuroarabo.it/DM/roots-of-radicalisation-and-counter-radicalisation-initiatives-in-palestinian-camps/> [geraadpleegd op 26/04/2022]

Integrated Food Security Phase Classification (IPC), *Economic Crisis, Currency Depreciation And Unprecedented Increase In Food And Non-Food Prices Worsen Lebanon Food Security Situation*, 22/12/2022,
https://www.ipcinfo.org/fileadmin/user_upload/ipcinfo/docs/IPC_Lebanon_Acute_Food_Insecurity_Report_Dec2022.pdf [geraadpleegd op 21/02/2023]

Integrated Regional Information Networks (IRIN), *Fear stalks Beirut Shia suburbs*, 26/03/2014,
<https://www.thephnewhumanitarian.org/feature/2014/03/26/fear-stalks-beirut-s-shia-suburbs> [geraadpleegd op 07/04/2014]

International Business Times (Massi A.), *Christian, Sunni and Shia: Meet Hezbollah's Non-denominational military branch defending Lebanon, fighting in Syria*, 04/11/2015, <https://www.ibtimes.com/christian-sunni-shia-meet-hezbollahs-non-denominational-military-branch-defending-2169257> [geraadpleegd op 27/02/2017]

International Crisis Group (ICG) (Wimmen H.), *Lebanon's Revolt*, 21/10/2019,
<https://www.crisisgroup.org/middle-east-north-africa/eastern-mediterranean/lebanon/lebanons-revolt> [geraadpleegd op 05/02/2020]

International Crisis Group (ICG) (Wimmen H.), *Pulling Lebanon Back from the Precipice*, 22/01/2020,
<https://www.crisisgroup.org/middle-east-north-africa/eastern-mediterranean/lebanon/pulling-lebanon-back-precipice> [geraadpleegd op 05/02/2020]

International Crisis Group (ICG) (Wimmen H.), *Hezbollah and Israel: Deterrence at the Edge of Destruction*, 09/10/2019, <https://www.crisisgroup.org/middle-east-north-africa/eastern-mediterranean/israelpalestine/hezbollah-and-israel-deterrence-edge-destruction> [geraadpleegd op 05/02/2020]

International Crisis Group (ICG), *A Huthi missile, a Saudi purge and a Lebanese resignation shake the Middle East*, 10/11/2017, <https://www.crisisgroup.org/middle-east-north-africa/huthi-missile-saudi-purge-and-lebanese-resignation-shake-middle-east> [geraadpleegd op 10/11/2017]

International Crisis Group (ICG), *A precarious balancing act: Lebanon and the Syrian conflict*, 22/11/2012,
<https://www.crisisgroup.org/middle-east-north-africa/eastern-mediterranean/lebanon/precarious-balancing-act-lebanon-and-syrian-conflict-0> [geraadpleegd op 04/10/2013]

International Crisis Group (ICG), *Avoiding further polarization in Lebanon*, 10/11/2020,
<https://www.crisisgroup.org/middle-east-north-africa/eastern-mediterranean/lebanon/b81-avoiding-further-polarisation-lebanon> [geraadpleegd op 30/11/2020]

International Crisis Group (ICG), *Crisis watch digest Lebanon*, 04/2022, <https://icg-prod.s3.amazonaws.com/lebanon-apr-2022.pdf> [geraadpleegd op 17/04/2023];

International Crisis Group (ICG), *CrisisWatch Digest Lebanon*, 14/04/2023, <https://www.crisisgroup.org/middle-east-north-africa/east-mediterranean-mena/lebanon/crisiswatch-digest-lebanon> [geraadpleegd op 17/04/2023]

International Crisis Group (ICG), *Crisiswatch Digest Lebanon*, 14/10/2021, <https://www.crisisgroup.org/middle-east-north-africa/east-mediterranean-mena/lebanon/crisiswatch-digest-lebanon> [geraadpleegd op 10/01/2022]

International Crisis Group (ICG), *CrisisWatch N°122*, 01/10/2013, <https://reliefweb.int/report/world/crisiswatch-n%2C0122-01-october-2013-0> [geraadpleegd op 06/10/2014]

International Crisis Group (ICG), *Crisiswatch Lebanon*, 12/2021, <https://www.crisisgroup.org/crisiswatch> [geraadpleegd op 24/01/2022]

International Crisis Group (ICG), *Hizbollah's Syria conundrum*, 14/03/2017, <https://www.crisisgroup.org/middle-east-north-africa/eastern-mediterranean/lebanon/175-hizbollah-s-syria-conundrum> [geraadpleegd op 14/03/2017]

International Crisis Group (ICG), *Hizbollah's weapons turn inward*, in: *Middle East Briefing n°23*, 15/05/2008,
<https://www.crisisgroup.org/middle-east-north-africa/eastern-mediterranean/lebanon/lebanon-hizbollah-s-weapons-turn-inward> [geraadpleegd op 11/10/2013]

International Crisis Group (ICG), *In Lebanon's elections, more of the same is mostly good news*, 09/05/2018,
<https://www.crisisgroup.org/middle-east-north-africa/eastern-mediterranean/lebanon/lebanons-elections-more-same-mostly-good-news> [geraadpleegd op 01/06/2018]

International Crisis Group (ICG), *Lebanon's Hizbollah turns eastward to Syria*, 27/05/2014,
<https://www.files.ethz.ch/isn/180517/153-lebanon-s-hizbollah-turns-eastward-to-syria.pdf> [geraadpleegd op 06/10/2014]

International Crisis Group (ICG), *Lebanon's self-defeating survival strategies*, 20/07/2015,
<https://www.crisisgroup.org/middle-east-north-africa/eastern-mediterranean/lebanon/lebanon-s-self-defeating-survival-strategies> [geraadpleegd op 07/12/2015]

International Crisis Group (ICG), *Limiting the damage of Lebanon's looming presidential vacuum*, 27/10/2022,
<https://www.crisisgroup.org/middle-east-north-africa/east-mediterranean-mena/lebanon/b088-limiting-damage-lebanons-looming> [geraadpleegd op 27/02/2023]

International Crisis Group (ICG), *Managing Lebanon's compounding crises*, 28/10/2021,
<https://www.crisisgroup.org/middle-east-north-africa/east-mediterranean-mena/lebanon/228-managing-lebanons-compounding-crises> [geraadpleegd op 10/01/2022]

International Crisis Group (ICG), *Nurturing instability: Lebanon's Palestinian Refugee Camps*, in: *Crisis Group Middle East Report*, N° 84, 19/02/2009, <https://www.crisisgroup.org/middle-east-north-africa/eastern-mediterranean/lebanon/nurturing-instability-lebanon-s-palestinian-refugee-camps> [geraadpleegd op 12/05/2017]

International Crisis Group (ICG), *Pulling Lebanon out of the pit*, 08/06/2020,
<https://www.crisisgroup.org/middle-east-north-africa/eastern-mediterranean/lebanon/214-pulling-lebanon-out-of-the-pit> [geraadpleegd op 30/11/2020]

International Group Crisis (ICG), *Crisis Watch No.141*, 30/04/2015,
<https://www.files.ethz.ch/isn/190596/cw141.pdf> [geraadpleegd op 10/01/2022]

International Group Crisis (ICG), *Crisis Watch*, 01/2018, <https://www.crisisgroup.org/crisiswatch/january-2019-lebanon> [geraadpleegd op 10/01/2022]

International Group Crisis (ICG), *Crisis Watch*, 04/2017, <https://www.crisisgroup.org/crisiswatch/april-2017-lebanon> [geraadpleegd op 10/01/2022]

International Rescue Committee (IRC), *Emergency watchlist*, 2022,
<https://www.rescue.org/sites/default/files/document/6423/ircwatchlist2022reportfinal.pdf> [geraadpleegd op 10/01/2022]

Jane's 360, *Global attack index 2014*, s.d.,
http://www.janes360.com/images/assets/096/48096/JTIC_Global_Attack_Index_2014.pdf [geraadpleegd op 01/06/2018]

Jane's 360, *Global attack index 2015*, s.d.,
http://www.janes.com/images/assets/096/48096/JTIC_Global_Attack_Index_2015.pdf [geraadpleegd op 01/06/2018]

Jane's 360, *JTIC 2017 World Attack Index*, 19/02/2018, <http://www.janes.com/article/77899/jtic-2017-world-attack-index> [geraadpleegd op 18/06/2018]

Jane's Terrorism & Insurgency Centre, *2019 Global Attack Index*, s.d.,
<https://cdn.ihsmarkit.com/ADS/456542619/Attacks-by-MiddleEast.html> [geraadpleegd op 28/02/2020]

Jane's Terrorism & Insurgency Centre, *Jane's Terrorism & Insurgency Centre*, s.d.,
<https://ihsmarkit.com/products/janes-terrorism-insurgency-intelligence-centre.html> [geraadpleegd op 28/02/2020]

Jane's Terrorism and Insurgency Centre, *Global Attack Index*, 28/04/2017,
<https://www.youtube.com/watch?v=9EJw5D8arco> [geraadpleegd op 12/05/2017]

Konrad Adenauer Stiftung (KAS) (Bauer M.), *Zwei Jahre Revolution: viel Krise, wenig Hoffnung*, 18/10/2021,
<https://www.kas.de/de/laenderberichte/detail/-/content/libanon-zwei-jahre-revolution-viel-krise-wenig-hoffnung>

L'Orient Le Jour (Haddad S.), *La nouvelle « équation de dissuasion » version avril 2023, selon le Hezbollah*, 12/04/2023, <https://www.lorientlejour.com/article/1334492/la-nouvelle-equation-de-dissuasion-version-avril-2023-selon-le-hezbollah.html> [geraadpleegd op 17/04/2023]

L'Orient Le Jour (Hijazi S.), *Le Hezbollah consacre « l'unité des fronts*, 07/04/2023,
<https://www.lorientlejour.com/article/1334129/le-hezbollah-consacre-lunite-des-fronts-.html> [geraadpleegd op 17/04/2023]

L'Orient Le Jour (Hijazi S.), *Le Liban est-il à l'abri d'une escalade ?*, 07/08/2022,
<https://www.lorientlejour.com/article/1307917/le-liban-est-il-a-labri-dune-escalade-.html> [geraadpleegd op 21/02/2023]

L'Orient Le Jour (Jalkh J.), *Une décennie de relations en dents de scie entre le Hezbollah et le Hamas*, 14/04/2023, <https://www.lorientlejour.com/article/1334732/une-decennie-de-relations-en-dents-de-scie-entre-le-hezbollah-et-le-hamas.html> [geraadpleegd op 17/04/2023]

L'Orient Le Jour (Khouri S.), *Dérapage contrôlé à Aïn el-Heloué*, 14/03/2023, <https://www.lorientlejour.com/article/1331428/derapage-controle-a-ain-el-heloue.html> [geraadpleegd op 20/04/2023]

L'Orient Le Jour (Samrani A.), *Israël-Liban : l'Iran et le Hezbollah veulent changer les règles du jeu*, 07/04/2023, <https://www.lorientlejour.com/article/1334184/israel-liban-liran-et-le-hezbollah-veulent-changer-les-regles-du-jeu.html> [geraadpleegd op 17/04/2023]

L'Orient Le Jour, *Affrontements dans un camp palestinien du Liban: un mort et sept blessés*, 02/03/2023, <https://www.lorientlejour.com/article/1330326/affrontements-dans-un-camp-palestinien-du-liban-un-mort-et-sept-blesses.html> [geraadpleegd op 07/03/2023]

L'Orient Le Jour, *Affrontements nocturnes entre factions islamistes à Aïn el-Héloué : au moins quatre blessés*, 05/07/2022, <https://www.lorientlejour.com/article/1304785/affrontements-nocturnes-entre-factions-islamistes-a-ain-el-heloue-au-moins-quatre-blesses.html> [geraadpleegd op 21/02/2023]

L'Orient Le Jour, *Des affrontements armés à Aïn el-Héloué font un mort et sept blessés*, 03/03/2023, <https://www.lorientlejour.com/article/1330206/des-affrontements-armes-a-ain-el-heloue-font-un-mort-et-sept-blesses-1.html> [geraadpleegd op 07/03/2023]

L'Orient Le Jour, *Des responsables sécuritaires libanais craignent un chaos généralisé*, 21/09/2022, <https://www.lorientlejour.com/article/1312143/des-responsables-securitaires-libanais-craignent-un-chaos-generalise.html> [geraadpleegd op 21/02/2023]

L'Orient Le Jour, *Deux blessés dans un affrontement armé entre factions palestiniennes à Aïn el-Héloué*, 14/11/2022, <https://www.lorientlejour.com/article/1317952/deux-blesses-dans-un-affrontement-arme-entre-factions-palestiniennes-a-ain-el-heloue-1.html> [geraadpleegd op 21/02/2023]

L'Orient Le Jour, *Dix prisonniers s'évadent de Saïda, cinq arrêtés*, 15/09/2022, <https://www.lorientlejour.com/article/1311529/dix-prisonniers-sevadent-de-saida-cinq-arretes.html> [geraadpleegd op 21/02/2023]

L'Orient Le Jour, *Joseph Aoun dans la banlieue sud : Le trafic de drogue est plus dangereux que le terrorisme*, 13/01/2023, <https://www.lorientlejour.com/article/1324409/joseph-aoun-dans-la-banlieue-sud-le-trafic-de-drogue-est-plus-dangereux-que-le-terrorisme.html> [geraadpleegd op 21/02/2023]

L'Orient Le Jour, *Le tueur présumé d'un membre du Fateh remis à l'armée libanaise par les factions palestiniennes*, 18/03/2023, <https://www.lorientlejour.com/article/1331921/le-tueur-presume-dun-membre-du-fateh-remis-a-larmee-libanaise-par-les-factions-palestiniennes.html> [geraadpleegd op 20/04/2023]

L'Orient Le Jour, *Législatives : les camps palestiniens bouclés de samedi soir à lundi matin*, 14/05/2022, <https://www.lorientlejour.com/article/1299475/legislatives-les-camps-palestiniens-boucles-de-samedi-soir-a-lundi-matin.html>

L'Orient Le Jour, *Les réfugiés palestiniens au Liban s'enfoncent dans la pauvreté, s'alarme l'ONU*, 26/10/2022, <https://www.lorientlejour.com/article/1315859/liban-les-palestiniens-senfoncent-dans-la-pauvrete-salarame-lonu.html> [geraadpleegd op 21/02/2023]

L'Orient Le Jour, *Nasrallah à Netanyahu : Vos actions à Jérusalem au Liban et en Syrie risquent de mener la région vers une grande guerre*, 14/04/2023, <https://www.lorientlejour.com/article/1334746/nasrallah-a-netanyahu-vos-actions-a-jerusalem-au-liban-et-en-syrie-risquent-de-mener-la-region-vers-une-grande-guerre.html> [geraadpleegd op 17/04/2023]

L'Orient Le Jour, *Plan de sécurité "durable" au Liban-Nord après des fusillades meurtrières, annonce Maoulaoui*, 13/09/2022, <https://www.lorientlejour.com/article/1311302/plan-de-securite-durable-au-liban-nord-apres-des-fusillades-meurtrieres-annonce-maoulaoui.html> [geraadpleegd op 21/02/2023]

L'Orient Le Jour, *Sept blessés dans des affrontements armés dans le camp de réfugiés de Aïn el-Héloué*, 11/09/2022, <https://www.lorientlejour.com/article/1311082/sept-blesses-dans-des-affrontements-armes-dans-le-camp-de-refugies-de-ain-el-heloue.html> [geraadpleegd op 21/02/2023]

L'Orient Le Jour, *Six personnes, dont trois enfants, enlevées en Syrie alors qu'elles rentraient au Liban*, 23/01/2023, <https://www.lorientlejour.com/article/1325527/six-personnes-dont-trois-enfants-enlevees-en-syrie-alors-quelles-rentraient-au-liban.html> [geraadpleegd op 07/03/2023]

L'Orient Le Jour, *Tension et écoles fermées à Ain el-Héloué après le décès d'un membre du Fateh*, 15/11/2022, <https://www.lorientlejour.com/article/1318108/tension-et-ecoles-fermees-a-ain-el-heloue-apres-le-deces-d-un-membre-du-fateh.html> [geraadpleegd op 21/02/2023]

L'Orient Le Jour, *Trois projets d'attaques de l'EI contre la banlieue sud de Beyrouth déjoués*, 23/02/2023, <https://www.lorientlejour.com/article/1291566/liban-trois-projets-dattaques-du-groupe-etat-islamique-dejoues-ministre.html> [geraadpleegd op 21/02/2023]

L'Orient Le Jour, *Un membre des forces de sécurité palestiniennes tué à Ain el-Héloué*, 04/04/2022, <https://www.lorientlejour.com/article/1295738/un-agent-des-forces-de-securite-palestiniennes-tue-a-ain-el-heloue.html> [geraadpleegd op 21/02/2023]

L'Orient Le Jour, *Un Palestinien blessé par balle à Ain el-Héloué*, 09/03/2023, <https://www.lorientlejour.com/article/1330916/un-palestinien-blesse-par-balle-a-ain-el-heloue.html> [geraadpleegd op 20/04/2023]

L'Orient Le Jour, *Un responsable local du Fateh tué par balles dans le camp de Ain el-Héloué*, 08/08/2022, <https://www.lorientlejour.com/article/1308063/liban-un-responsable-local-du-fatah-tue-dans-un-camp-palestinien.html> [geraadpleegd op 21/02/2023]

L'Orient Le Jour, *Un vigile blessé par balle un déposant devant la SGBL dans la banlieue sud*, 04/03/2023, <https://www.lorientlejour.com/article/1330316/un-vigile-blesse-par-balle-un-deposant-devant-la-sgbli-dans-la-banlieue-sud.html> [geraadpleegd op 13/03/2023]

L'Orient Today (Dagher L.), *Army conducts raid in Nahr al-Bared camp, residents demonstrate in response* 25/10/2022, <https://today.lorientlejour.com/article/1315712/army-conducts-raid-in-nahr-al-bared-camp-residents-demonstrate-in-response.html> [geraadpleegd op 20/03/2023]

Landinfo (Norwegian Country of Origin Information Centre), *The Lebanese resistance brigades – Saraya al-Muqawama al-Lubnaniya*, 20/05/2016, www.landinfo.no/asset/3357/1/3357_1.pdf [geraadpleegd op 27/02/2017]

Landmine and Cluster Monitor, *Casualties*, 19/11/2018, <http://www.the-monitor.org/en-gb/reports/2019/lebanon/casualties.aspx> [geraadpleegd op 11/01/2021]

Landmine and Cluster Monitor, *Lebanon Impact*, [laatste update 15/11/2021] <http://www.the-monitor.org/en-gb/reports/2021/lebanon/impact.aspx> [geraadpleegd op 14/03/2023]

Lebanese army, *Lebanese army: hostages freed in Brital, one kidnapper arrested, another killed*, 14/06/2020, <http://nna-leb.gov.lb/en/show-news/116602/nna-leb.gov.lb/en> [geraadpleegd op 07/12/2020]

Mercy Corps, *Overview on economic and political developments in January 2023*, 01/2023, https://reliefweb.int/attachments/59659035-3f5a-4a39-a6c5-99ba9be8b83f/LCAT_JAN_Crisis_REPORT_2023.pdf [geraadpleegd op 21/02/2023]

Middle East Eye, *Lebanon announces long-awaited formation of new government*, 31/01/2019, <https://www.middleeasteye.net/news/lebanon-announces-long-awaited-formation-new-government> [geraadpleegd op 11/01/2021]

Middle East Eye, *Second Lebanese protester dies after succumbing to wounds*, 18/02/2020, <https://www.middleeasteye.net/news/second-lebanese-protester-dies-after-succumbing-wounds> [geraadpleegd op 18/02/2020]

Middle East Eye, *The struggle to keep the peace in Lebanon's largest Palestinian refugee camp*, 01/03/2016, <http://www.middleeasteye.net/news/struggle-keep-peace-lebanons-largest-palestinian-refugee-camp-272213607> [geraadpleegd op 27/02/2017]

Middle East Eye, *Tripoli protests turn anger on local political elites, sparking violence*, 15/12/2019, <https://www.middleeasteye.net/news/tripoli-turns-uprising-focus-local-political-elites-faces-violence> [geraadpleegd op 05/02/2020]

Middle East Institute (Blanford N.), *Hezbollah's evolution: from Lebanese militia to regional player*, 11/2017, <http://www.mei.edu/content/hezbollah-s-evolution-lebanese-militia-regional-player> [geraadpleegd op 04/12/2017]

Middle East Research and Information Project (MERIP) (Milligan M.), *Tripoli's troubles to come*, 13/08/2012, www.merip.org/mero/mero081312 [geraadpleegd op 26/10/2012]

Naharnet, *Army Arrests Ain el-Hilweh Terror Fugitive*, 26/10/2017, <http://www.naharnet.com/stories/en/237326> [geraadpleegd op 25/04/2019]

Naharnet, *Bekaa Roads Blocked over Risha Kidnap as Aoun Says 'All Security Forces Mobilized'*, 20/01/2017,
<http://www.naharnet.com/stories/224096-bekaa-roads-blocked-over-risha-kidnap-as-aoun-says-all-security-forces-mobilized/print> [geraadpleegd op 11/01/2021]

Naharnet, *Gunmen Kidnap Mayor of Neighborhood in Hermel*, 19/08/2020,
<http://www.naharnet.com/stories/en/274278> [geraadpleegd op 07/12/2020]

Naharnet, *Hizbollah turns Beirut's Southern Suburbs into Fortress*, 21/08/2013,
<http://www.naharnet.com/stories/en/94875> [geraadpleegd op 23/8/2013]

Naharnet, *Nasrallah vows response to any Israeli attack in Lebanon*, 15/04/2023,
<https://www.naharnet.com/stories/en/296908-nasrallah-vows-response-to-any-israeli-attack-in-lebanon>
[geraadpleegd op 17/04/2023]

Naharnet, *One wounded as Bourj al-Barajneh dispute escalates into gunfire*, 08/05/2017,
<http://www.naharnet.com/stories/en/229731-one-wounded-as-bourj-al-barajneh-dispute-escalates-into-gunfire>
[geraadpleegd op 08/05/2017]

Naharnet, *Roads blocked after Lebanese man killed in al-Bedawi camp gunfight*, 30/04/2017,
<http://www.naharnet.com/stories/en/229264> [geraadpleegd op 12/05/2017]

Naharnet, *Top Ain el-Hiweh extremist in Army's custody*, 18/09/2018,
<http://www.naharnet.com/stories/en/250809> [geraadpleegd op 17/01/2019]

Now Media (Blanford N.), *ISIS on the move in Lebanon*, 07/07/2016,
<http://now.mmedia.me/lb/en/reportsfeatures/566947-isis-on-the-move-in-lebanon> [geraadpleegd op 10/01/2022]

Overseas Security Advisory Council (OSAC), *Lebanon 2016 Crime and Safety report*, 14/03/2016,
<https://www.osac.gov/Content/Report/8dca5a92-4716-4092-8459-15f4adcae242> [geraadpleegd op 30/06/2016]

Overseas Security Advisory Council (OSAC), *Lebanon 2018 Crime & safety report*, 27/03/2018,
<https://www.osac.gov/Content/Report/dc4e1a68-5c13-4ebe-a018-15f4ae5c63a2> [geraadpleegd op 01/06/2018]

Overseas Security Advisory Council (OSAC), *Lebanon 2020 Crime & Safety Report*, 05/07/2020,
<https://www.osac.gov/Country/Lebanon/Content/Detail/Report/141498f2-e1f5-4bc7-bbe2-18a0a8be6e35>
[geraadpleegd op 10/12/2020]

Overseas Security Advisory Council (OSAC), *Lebanon Country Security Report*, 21/01/2022,
<https://www.osac.gov/Country/Lebanon/Content/Detail/Report/c4d55c2f-f1b7-4763-8317-1c202b33199d>
[geraadpleegd op 01/02/2022]

Palestinian Human Rights Organization (PHRO), *Camp in fear, camp in want, Human security assessment for Nahr El-Bared Camp*, 2011, http://www.palhumanrights.org/rep/ENG/Camp%20in%20Fear-Camp%20in%20Want_Final-A4.pdf [geraadpleegd op 18/11/2015]

Protection in Danger, *Monthly News Brief*, 09/2021,
<https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/September-2021-Protection-in-Danger-Monthly-News-Brief.pdf> [geraadpleegd op 01/02/2022]

Reporters Sans Frontières (RSF), *Lebanese journalist found shot dead in car*, 04/02/2021,
<https://www.ecoi.net/en/document/2044876.html> [geraadpleegd op 17/01/2022]

Reuters, *Lebanese army faces jihadist threat on Syrian border*, 28/08/2016, <http://www.reuters.com/article/us-mideast-crisis-syria-lebanon-idUSKCN11Y1VN> [geraadpleegd op 04/03/2017]

Reuters, *Lebanese security forces, protesters clash for second night*, 19/01/2020,
<https://www.reuters.com/article/us-lebanon-crisis-protests/more-than-300-people-wounded-in-beirut-protest-clashes-rescuers-idUSKBN1ZI0DS> [geraadpleegd op 12/02/2020]

Reuters, *Lebanon forms government with backing of Hezbollah and allies*, 21/01/2020,
<https://www.reuters.com/article/us-lebanon-government/lebanon-forms-government-with-backing-of-hezbollah-and-allies-idUSKBN1ZK1EJ> [geraadpleegd op 05/02/2020]

Salloukh B.F., *The Syrian war: spillover effects on Lebanon*, 03/2017,
https://www.researchgate.net/publication/314239901_The_Syrian_War_Spillover_Effects_on_Libanon
[geraadpleegd op 25/03/2017]

Shia Watch (Schei I., Slim M.), *The LAF: Lebanon's hope....by default*, 11/2015,
[http://www.shiawatch.com/public/uploads/files/LAF_Lebanon\[ShiaWatch40\].pdf](http://www.shiawatch.com/public/uploads/files/LAF_Lebanon[ShiaWatch40].pdf) [geraadpleegd op 18/11/2015]

Sogge E. L., *The Palestinian National Movement in Lebanon*, London: Bloomsbury Publishing, 17/06/2021

Terrorism and Insurgency Centre, JTIC 2017 Global Attack Index (video), 28/04/2017, <https://www.youtube.com/watch?v=9EJw5D8arco> [geraadpleegd op 10/01/2022]

The 961 (Haddad N.), *Hezbollah Bully And Kick Out Lebanese Farmers In Saida For Being Druze*, 06/08/2021, <https://www.the961.com/hezbollah-kick-out-lebanese-druze-farmers-saida-video/> [geraadpleegd op 08/02/2022]

The 961 (Yassine H.), *Lebanese Army Intelligence Rescued Over 20 Hostages From Armed Gang*, 15/06/2020, <https://www.the961.com/army-rescued-hostages-from-armed-gang/> [geraadpleegd op 07/12/2020]

The Arab Weekly (Blanford N.), *Hezbollah, Israel brace for all-out conflict*, 03/05/2017, <http://www.thearabweekly.com/Levant/7977/Hezbollah%2C-Israel-brace-for-all-out-conflict> [geraadpleegd op 03/05/2017]

The Arab Weekly (Blanford N.), *The rules shift in Iran, Hezbollah and Israel's great game*, 18/02/2018, <https://theiarabweekly.com/rules-shift-iran-hezbollah-and-israels-great-game> [geraadpleegd op 01/06/2018]

The Christian Science Monitor (Blanford N.), *In tense south Lebanon, UN force proves it helps to just talk*, 22/03/2018, <https://www.csmonitor.com/World/Middle-East/2018/0322/In-tense-south-Lebanon-UN-force-proves-it-helps-to-just-talk> [geraadpleegd op 01/06/2018]

The Christian Science Monitor (Blanford N.), *Why power-broker Hezbollah is still rocked by Beirut blast*, 24/08/2020, <https://www.csmonitor.com/World/Middle-East/2020/0824/Why-power-broker-Hezbollah-is-still-rocked-by-Beirut-blast> [geraadpleegd op 10/12/202]

The Daily Star (TDS) (Al-Fakih R.), *Tit-for-tat kidnappings sweep Bekaa Valley*, 03/08/2013, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2013/Aug-03/226149-tit-for-tat-kidnappings-sweep-bekaa-valley.ashx#axzz30MOCMH3u> [geraadpleegd op 24/04/2014]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Cautious calm in Ain al-Hilweh after killing*, 03/08/2019, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2019/Aug-03/488977-cautious-calm-in-ain-al-hilweh-after-killing.ashx> [geraadpleegd op 10/01/2022]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Cautious calm in Ain al-Hilweh after overnight murder*, 05/08/2019, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2019/Aug-14/489621-cautious-calm-in-ain-al-hilweh-after-overnight-murder.ashx> [geraadpleegd op 10/01/2022]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Palestinians act to stabilize Ain al-Hilweh*, 29/08/2017, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2017/Aug-30/417526-palestinians-act-to-stabilize-ain-al-hilweh.ashx> [geraadpleegd op 10/01/2022]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Ain al-Hilweh chaos as Badr bodyguard kills Palestinian man*, 20/11/2017, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2017/Nov-20/427110-ain-al-hilweh-chaos-as-badr-bodyguard-kills-palestinian-man.ashx> [geraadpleegd op 26/11/2017]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Ain al-Hilweh clashes linked to army offensive: Ibrahim*, 05/09/2017, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2017/Sep-05/418191-ain-al-hilweh-clashes-linked-to-army-offensive-ibrahim.ashx> [geraadpleegd op 27/11/2017]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Ain al-Hilweh family buries son after two weeks of protest*, 01/10/2018, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2018/Oct-01/464970-ain-al-hilweh-family-buries-son-after-two-weeks-of-protest.ashx> [geraadpleegd op 21/01/2019]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Badr says in Syria after fleeing Ain al-Hilweh*, 03/01/2018, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2018/Jan-03/432248-badr-says-in-syria-after-fleeing-ain-al-hilweh.ashx> [geraadpleegd op 18/06/2018]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Botched arrest sparks camp clashes*, 14/10/2017, <https://www.pressreader.com/lebanon/the-daily-star-lebanon/20171014/281586650823052> [geraadpleegd op 27/11/2017]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Cautious calm in Ain al-Hilweh after killing*, 03/08/2019, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2019/Aug-03/488977-cautious-calm-in-ain-al-hilweh-after-killing.ashx> [geraadpleegd op 26/02/2020]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Daily life back on track in Ain al-Hilweh after protests*, 29/07/2019, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2019/Jul-29/488563-daily-life-back-on-track-in-ain-al-hilweh-after-protests.ashx> [geraadpleegd op 26/02/2020]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Extremist Ain al-Hilweh group threatens escalation*, 08/05/2017, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2017/May-08/404971-extremist-ain-al-hilweh-group-threatens-escalation.ashx> [geraadpleegd op 08/05/2017]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Fatah launches wide-scale attack on extremist Badr group in Ain al-Hilweh*, 08/04/2017, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2017/Apr-08/401138-sidon-paralyzed-amid-continued-clashes-in-palestinian-refugee-camp.ashx> [geraadpleegd op 09/04/2017]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Fear of escalation puts Ain al-Hilweh on edge*, 19/03/2014, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2014/Mar-19/250661-fear-of-escalation-puts-ain-al-hilweh-on-edge.ashx#axzz2zuPdpOAu> [geraadpleegd op 25/04/2014]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Gunfight rattles south Lebanon's Ain al-Hilweh*, 25/03/2017, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2017/Mar-25/399150-gunfight-rattles-south-lebanons-ain-al-hilweh.ashx> [geraadpleegd op 25/03/2017]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Mieh Mieh, Ain al-Hilweh engulfed by security concerns in 2018*, 31/12/2018, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2018/Dec-31/472984-mieh-mieh-ain-al-hilweh-engulfed-by-security-concerns-in-2018.ashx> [geraadpleegd op 22/01/2019]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Outlaws use turmoil to flee Ain al-Hilweh*, 02/12/2019, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2019/Dec-02/496632-outlaws-use-turmoil-to-flee-ain-al-hilweh.ashx> [geraadpleegd op 10/12/2020]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Palestinians act to stabilize Ain al-Hilweh*, 29/08/2017, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2017/Aug-30/417526-palestinians-act-to-stabilize-ain-al-hilweh.ashx> [geraadpleegd op 27/11/2017]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Retaliatory shooting leaves one wounded in Ain al-Hilweh*, 01/05/2019, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2019/May-01/482198-retaliatory-shooting-leaves-one-wounded-in-ain-al-hilweh.ashx> [geraadpleegd op 26/02/2020]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Rival groups in Ain al-Hilweh meet to ease tensions, unite against Israel assault*, 29/08/2019, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2019/Aug-29/490628-rival-groups-in-ain-al-hilweh-meet-to-ease-tensions-unite-against-israel-assault.ashx> [geraadpleegd op 26/02/2020]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Shaky cease-fire reigns in Ain al-Hilweh*, 24/08/2017, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2017/Aug-24/416977-shaky-cease-fire-reigns-in-ain-al-hilweh.ashx> [geraadpleegd op 27/11/2017]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Wanted men back in Ain al-Hilweh from Idlib: sources*, 28/03/2018, <https://www.dailystar.com.lb/News/Middle-East/2018/Mar-28/443316-wanted-men-back-in-ain-al-hilweh-from-idlib-sources.ashx> [geraadpleegd op 18/06/2018]

The Daily Star (TDS) (Zaatari), *Amal, Hezbollah clash in south leaves one dead, 10 injured*, 21/08/2020, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2020/Aug-21/510622-amal-hezbollah-clash-in-south-leaves-one-dead-10-injured.ashx#> [geraadpleegd op 07/12/2020]

The Daily Star (TDS), *Kubis visits Ain al-Hilweh camp, shootout wounds four*, 15/03/2019, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2019/Mar-15/478875-kubis-visits-ain-al-hilweh-camp-shootout-wounds-four.ashx> [geraadpleegd op 10/01/2022]

The Daily Star (TDS), *2 hand grenades go off in Ain al-Hilweh, injuring man*, 17/08/2019, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2019/Aug-17/489826-2-hand-grenades-go-off-in-ain-al-hilweh-injuring-man.ashx> [geraadpleegd op 26/02/2020]

The Daily Star (TDS), *Ain al-Hilweh fugitive hands himself over to authorities*, 31/07/2018, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2018/Jul-21/457397-ain-al-hilweh-fugitive-hands-himself-over-to-authorities.ashx> [geraadpleegd op 17/01/2019]

The Daily Star (TDS), *Akkar governorate in dire need of security and development*, 09/02/2017, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2017/Feb-09/392904-akkar-governorate-in-dire-need-of-security-and-development.ashx> [geraadpleegd op 09/02/2017]

The Daily Star (TDS), *Army arrests second suspect in a month in Ain al-Hilweh*, 11/10/2018, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2018/Oct-11/466012-army-arrests-second-suspect-in-a-month-in-ain-al-hilweh.ashx> [geraadpleegd op 17/01/2019]

The Daily Star (TDS), *Army responds after Ain al-Hilweh provocations*, 23/07/2018, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2018/Jul-23/457527-army-responds-after-ain-al-hilweh-provocations.ashx> [geraadpleegd op 21/01/2019]

The Daily Star (TDS), *Cautious calm in Ain al-Hilweh after overnight murder*, 14/08/2019,
<https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2019/Aug-14/489621-cautious-calm-in-ain-al-hilweh-after-overnight-murder.ashx> [geraadpleegd op 26/02/2020]

The Daily Star (TDS), *Chaos, kidnappings spread in Bekaa valley*, 08/09/2014,
<http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2014/Sep-08/269940-lebanese-army-detains-two-over-kidnapping-of-arsal-residents.ashx> [geraadpleegd op 08/05/2015]

The Daily Star (TDS), *Fears over Ain al-Hilweh militant funding to derail election*, 06/03/2018,
<https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2018/Mar-06/440414-fears-over-ain-al-hilweh-militant-funding-to-derail-election.ashx> [geraadpleegd op 18/06/2018]

The Daily Star (TDS), *Former Assir supporter surrenders to army*, 06/09/2018,
<http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2018/Sep-05/462453-former-assir-supporter-surrenders-to-army.ashx> [geraadpleegd op 17/01/2019]

The Daily Star (TDS), *Hezbollah 'fully' supports suburbs security plan: report*, 31/03/2015,
<http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2015/Mar-31/292768-hezbollah-fully-supports-suburbs-security-plan-report.ashx> [geraadpleegd op 08/05/2015]

The Daily Star (TDS), *High-profile fugitives flee Ain al-Hilweh to Syria*, 17/12/2019,
<https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2019/Dec-17/497579-high-profile-fugitives-flee-ain-al-hilweh-to-syria.ashx> [geraadpleegd op 05/02/2020]

The Daily Star (TDS), *Lebanese army frees kidnapped woman*, 14/06/2018,
<https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2018/Jun-14/453188-lebanese-army-frees-kidnapped-woman.ashx> [geraadpleegd op 18/06/2018]

The Daily Star (TDS), *Lebanese security forces kill 13 militants near Syria border*, 27/09/2020,
<https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2020/Sep-27/512315-fifteen-militants-killed-in-clashes-with-army-in-wadi-khaled.ashx> [geraadpleegd op 30/11/2020]

The Daily Star (TDS), *Outlaws use turmoil to flee Ain al-Hilweh*, 02/12/2019,
<https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2019/Dec-02/496632-outlaws-use-turmoil-to-flee-ain-al-hilweh.ashx> [geraadpleegd op 05/02/2020]

The Daily Star (TDS), *Richa freed after three-day abduction ordeal*, 23/01/2017,
<https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2017/Jan-23/390541-richa-freed-after-three-day-abduction-ordeal.ashx> [geraadpleegd op 27/02/2017]

The Daily Star (TDS), s.d., <https://www.dailystar.com.lb/SearchArticles.aspx?search=palestinian> [geraadpleegd op 28/02/2020]

The Daily Star (TDS), *Smugglers injured, killed at Lebanese border*, 23/06/2018,
<https://www.dailystar.com.lb/Sports/Tennis/2018/Jun-23/454089-smugglers-injured-killed-at-lebanese-border.ashx> [geraadpleegd op 28/06/2018]

The Daily Star (TDS), *Suspect arrested over Palestinian official's attempted killing*, 15/09/2018,
<http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2018/Sep-15/463479-suspect-arrested-over-palestinian-officials-attempted-killing.ashx> [geraadpleegd op 01/06/2018]

The Daily Star (TDS), *Woman killed in gunbattle between drug dealers in Shatila camp*, 07/06/2020,
<https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2020/Jun-07/507096-woman-killed-in-gunbattle-between-drug-dealers-in-shatila-camp.ashx> [geraadpleegd op 07/12/2020]

The Jamestown Foundation (Devereux A.), *Beirut port blast punctures trust in Hezbollah*, 23/10/2020,
<https://jamestown.org/program/beirut-port-blast-punctures-trust-in-hezbollah/> [geraadpleegd op 30/11/2020]

The Jamestown Foundation (Devereux A.), *Islamic State Operations Room: Lebanon Prison Radicalization*, 10/09/2019, <https://jamestown.org/program/islamic-state-operations-room-lebanon-prison-radicalization/> [geraadpleegd op 05/02/2020]

The Jamestown Foundation (Hoover P.), *The Evolution of Sunni Jihadism in Lebanon Since 2011*, 30/10/2015,
http://www.jamestown.org/programs/tm/single/?tx_ttnews%5Btt_news%5D=445408&cHash=ddc529b9e1283c7101b1347dfe937fc7-.Vkxv1ubF_ue [geraadpleegd op 10/01/2022]

The Jamestown Foundation (McGregor A.), *Unwanted Ally: Hezbollah's War Against the Islamic State*, 22/01/2016,
http://www.jamestown.org/programs/tm/single/?tx_ttnews%5Btt_news%5D=450118&cHash=ce4d48e89c9c1591d9353af174f57048-.V30V4Ut97IU [geraadpleegd op 10/01/2022]

The Jamestown Foundation (Plaw A.), *Hezbollah's drone program sets precedents for Non-State actors*, 10/11/2017, <https://jamestown.org/program/hezbollahs-drone-program-sets-precedents-non-state-actors/> [geraadpleegd op 10/11/2017]

The Jamestown Foundation (Sehmer A.), *Lebanon: feeding the fight across the border*, 15/01/2018, <https://jamestown.org/wp-content/uploads/2018/01/Terrorism-Monitor-January-15-2018.pdf?x87069> [geraadpleegd op 18/06/2018]

The Jerusalem Post, *The Iran-backed sunni group that aids Hezbollah in the Syrian battlefield*, 13/03/2017, <http://www.jpost.com/Middle-East/The-Iran-backed-Sunni-group-that-aids-Hezbollah-in-the-Syrian-battlefield-450094> [geraadpleegd op 13/03/2017]

The National (Iskandarani A.), *Four killed in vendetta clashes between Hezbollah and local clan*, 01/08/2021, <https://www.thenationalnews.com/mena/lebanon/2021/08/01/four-shot-dead-as-street-fighting-erupts-south-of-beirut/> [geraadpleegd op 18/01/2022]

The National, *Iran embassy bomber arrested in Lebanon refugee camp*, 20/09/2018, <https://www.thenational.ae/world/mena/iran-embassy-bomber-arrested-in-lebanon-refugee-camp-1.772236> [geraadpleegd op 17/01/2019]

The New Arab (De Stone R.), *The failed reconstruction of Lebanon's Nahr al-Bared Palestinian camp*, 11/06/2019, <https://www.alaraby.co.uk/english/indepth/2019/6/11/the-failed-reconstruction-of-lebanons-nahr-al-bared-palestinian-camp> [geraadpleegd op 05/02/2020]

The New Arab, *Palestinian security officer shot dead in Lebanon's Ain al-Hilweh refugee camp*, 04/04/2022, <https://www.newarab.com/news/palestinian-man-killed-south-lebanon-refugee-camp> [geraadpleegd op 27/02/2023]

The New York Times (Hubbard B.), *Lebanon Gets New Prime Minister Amid Economic Meltdown*, 15/10/2021, <https://www.nytimes.com/2021/09/10/world/middleeast/lebanon-prime-minister-government.html> [geraadpleegd op 15/12/2021]

The Syrian Observer, *In Broad Daylight, Syrian Child Kidnapped in Lebanon's Bekaa*, 23/02/2018, http://syriandoobserver.com/EN/Features/33880/In_Broad_Daylight_Syrian_Child_Kidnapped_Lebanon_Bekaa [geraadpleegd op 18/06/2018]

The Wall Street Journal (Abi-Habib M.), *Young Palestinian refugees join Jihadists fighting in Syria*, 20/11/2013, <http://online.wsj.com/news/articles/SB10001424052702304868404579192933607042794> [geraadpleegd op 07/04/2014]

The Wall Street Journal (Knickmeyer E.), *Beirut hit by two suicide bombs in two nights*, 26/06/2014, www.factiva.com [geraadpleegd op 27/10/2014]

The Wall Street Journal (Trofimov Y.), *Islamic State's sway spreads to Lebanon*, 22/10/2014, www.factiva.com [geraadpleegd op 22/10/2014]

The Washington Institute for Near East Policy (Ghaddar H., Levitt M.), *Hezbollah's Urban Missile Factories Put Civilians at Risk*, 04/10/2018, <https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/hezbollahs-urban-missile-factories-put-civilians-risk> [geraadpleegd op 11/01/2021]

The Washington Institute for Near East Policy (Pollak N.), *The transformation of Hezbollah by its involvement in Syria*, 08/2016, <http://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/view/the-transformation-of-hezbollah-by-its-involvement-in-syria> [geraadpleegd op 06/03/2017]

The Washington Institute for Near East Policy, *The internal collapse facing Lebanon's Shiites*, 06/03/2017, <http://www.washingtoninstitute.org/fikraforum/view/the-internal-collapse-facing-lebanons-shiites> [geraadpleegd op 06/03/2017]

Times of Israel (Staff T.), *IDF said to lower alert level on northern border after Lebanon-Israel maritime deal*, 29/10/2022, <https://www.timesofisrael.com/idf-said-to-lower-alert-level-on-northern-border-after-lebanon-israel-maritime-deal/> [geraadpleegd op 27/04/2023]

Trends The International Media on Arab Affairs, *Israel confirms striking Lebanon first time since april 2022*, 07/04/2023, <https://trendsmena.com/geostrategy/israel-confirms-striking-lebanon-first-time-since-april-2022/> [geraadpleegd op 20/04/2023]

UK Home Office, *Country policy and information note. Lebanon: Palestinians*, 06/2018, https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/718557/Lebanon - Palestinians_in_Lebanon - CPIN - v1.0_June_2018_External.pdf [geraadpleegd op 28/09/2018]

UMAM & Hayya Bina Project, *Lebanon: A (temporary) revenge of the "stability doctrine?"*, 10/2020, <https://umam-dr.org//Uploads/2020-10/InitiativeNewsletterPDF25.pdf> [geraadpleegd op 26/11/2020]

UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), *Ein El-Hilweh camp profile*, 07/12/2017, <https://reliefweb.int/report/lebanon/south-lebanon-ein-el-hilweh-camp-profile-2017> [geraadpleegd op 07/12/2017]

United Nations (UN) Security Council, *Implementation of Security Council resolution 1701 (2006) during the period from 3 November 2022 to 20 February 2023*, 10/03/2023, <https://www.ecoi.net/en/file/local/2089690/N2306485.pdf> [geraadpleegd op 20/04/2023]

United Nations (UN) Security Council, *Implementation of Security Council resolution 1701 (2006) during the period from 19 February to 16 June 2020*, 14/07/2020, <https://undocs.org/S/2020/710> [geraadpleegd op 11/01/2021]

United Nations (UN) Security Council, *Implementation of Security council resolution 1701 (2006)*, 15/11/2022, <https://reliefweb.int/attachments/c8907dce-af7b-406e-afd4-b1470e55360e/N2269419.pdf> [geraadpleegd op 14/03/2023]

United Nations (UN) Security Council, *Implementation of Security Council resolution 1559 (2004)*, 22/04/2022, https://digitallibrary.un.org/record/3971179/files/S_2022_345-EN.pdf [geraadpleegd op 14/03/2023]

United Nations (UN) Security Council, *Implementation of Security Council resolution 1559 (2004)*, 11/10/2022, <https://www.securitycouncilreport.org/un-documents/document/s-2022-749.php> [geraadpleegd op 14/03/2023]

United Nations (UN) Security Council, *Implementation of Security Council resolution 1559 (2004)*, 20/12/2020, <https://undocs.org/S/2020/1032> [geraadpleegd op 16/11/2020]

United Nations (UN) Security Council, *Implementation of Security Council resolution 1559 (2004)*, 15/10/2019, <https://undocs.org/S/2019/819> [geraadpleegd op 11/01/2021]

United Nations (UN) Security Council, *Implementation of Security Council resolution 1559 (2004)*, 15/10/2018, http://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/s_2018_920.pdf [geraadpleegd op 25/04/2019]

United Nations (UN) Security Council, *Implementation of Security Council resolution 1701 (2006) during the period from 21 June to 26 October 2018*, 15/11/2018, https://www.ecoi.net/en/file/local/1452048/1226_1542899806_n1838175.pdf [geraadpleegd op 11/01/2021]

United Nations (UN) Security Council, *Implementation of Security Council resolution 1559 (2004)*, 20/10/2020, <https://undocs.org/S/2020/1032> [geraadpleegd op 11/01/2021]

United Nations (UN) Security Council, *Implementation of Security Council resolution 1701 (2006) during the period from 18 February to 24 June 2019*, 17/07/2019, <https://undocs.org/en/S/2019/574> [geraadpleegd op 11/01/2021]

United Nations (UN) Security Council, *Implementation of Security Council resolution 1701 (2006) during the period from 27 October 2018 to 17 February 2019*, 14/03/2019, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/S_2019_237_E.pdf [geraadpleegd op 11/01/2021]

United Nations (UN) Security Council, *Implementation of Security Council resolution 1701 (2006) during the period from 19 June 2021 to 25 October 2021 - Report of the Secretary-General (S/2021/953)*, 16/11/2021, <https://reliefweb.int/report/lebanon/implementation-security-council-resolution-1701-2006-during-period-19-june-2021-25> [geraadpleegd op 10/01/2022]

United Nations (UN) Security Council, *March 2020 monthly forecast Lebanon*, 28/02/2020, <https://www.securitycouncilreport.org/monthly-forecast/2020-03/lebanon-1701-3.php> [geraadpleegd op 28/02/2020]

United Nations (UN) Security Council, *Monthly forecast Lebanon*, 03/2017, https://www.securitycouncilreport.org/monthly-forecast/2017-03/lebanon_22.php [geraadpleegd op 08/11/2017]

United Nations (UN) Security Council, *Report of the Secretary-General on the implementation of Security Council resolution 1559 (2004)*, S/2021/873, 14/10/2021, https://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/s_2021_873.pdf [geraadpleegd op 10/01/2022]

United Nations (UN) Security Council, *Report of the Secretary-General on the implementation of Security Council resolution 1559 (2004)* S/2021/396, 22/04/2021, https://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/s_2021_396.pdf [geraadpleegd op 10/01/2022]

United Nations (UN) Security Council, *Report of the Secretary-General on the implementation of Security Council resolution 1701 (2006) S/2021/650*, 13/07/2021, <https://undocs.org/en/S/2021/650> [geraadpleegd op 10/01/2022]

United Nations (UN) Security Council, *Report of the Secretary-General on the implementation of Security Council resolution 1701 (2006) S/2021/240*, 09/03/2021, <https://digitallibrary.un.org/record/3905328> [geraadpleegd op 10/01/2022]

United Nations (UN) Security Council, *Report of the Secretary-General on the implementation of Security Council resolution 1559 (2004), S/2018/480*, 21/05/2018, https://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/s_2018_480.pdf [geraadpleegd op 01/06/2018]

United Nations (UN) Security Council, *Report of the Secretary-General on the implementation of Security Council resolution 1701 (2006)*, 18/11/2019, <https://undocs.org/en/S/2019/889> [geraadpleegd op 05/02/2020]

United Nations (UN) Security Council, *Report of the Secretary-General on the implementation of Security Council resolution 1701 (2006), S/2008/425*, 27/06/2008, <http://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/Lebanon%20S%202008%20425.pdf> [geraadpleegd op 14/10/2013]

United Nations (UN) Security Council, *Report of the Secretary-General on the implementation of Security Council resolution 1701 (2006), S/2012/502*, 28/06/2012, <http://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/Lebanon%20S%202012%20502.pdf> [geraadpleegd op 14/10/2013]

United Nations (UN) Security Council, *Report of the Secretary-General on the implementation of Security Council resolution 1701 (2006), S/2014/784*, 05/11/2014, http://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/S_2014_784.pdf [geraadpleegd op 05/11/2014]

United Nations (UN) Security Council, *Report of the Secretary-General on the implementation of Security Council resolution 1701 (2006), S/2015/837*, 04/11/2015, http://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/s_2015_837.pdf [geraadpleegd op 18/11/2015]

United Nations (Un) Security Council, *Report of the Secretary-General on the implementation of Security Council resolution 1701 (2006), S/2016/931*, 04/11/2016, http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/2016/931 [geraadpleegd op 27/02/2017]

United Nations (UN) Security Council, *Report of the Secretary-General on the implementation of Security Council resolution 1701 (2006), S/2017/201*, 08/03/2017, <http://www.undocs.org/S/2017/201> [geraadpleegd op 08/03/2017]

United Nations (UN) Security Council, *Report of the Secretary-General on the implementation of Security Council resolution 1701 (2006), S/2017/591*, 11/07/2017, http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/2017/591 [geraadpleegd op 08/11/2017]

United Nations (UN) Security Council, *Report of the Secretary-General on the implementation of Security Council resolution 1701 (2006), S/2017/964*, 16/11/2017, http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/2017/964 [geraadpleegd op 16/11/2017]

United Nations (UN) Security Council, *Report of the Secretary-General on the implementation of Security Council resolution 1701 (2006), S/2018/210*, 08/03/2018, https://digitallibrary.un.org/record/1477500/files/S_2018_210-EN.pdf [geraadpleegd op 16/11/2017]

United Nations (UN) Security Council, *Report of the Secretary-General on the implementation of Security Council resolution 1701 (2006)*, 24/06/2016, http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/2016/572 [geraadpleegd op 11/01/2021]

United Nations (UN) Security Council, *Seventeenth semi-annual report of the Secretary-General to the Security Council on the implementation of Security Council resolution 1559 (2004)*, 16/10/2017, http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/2017/867 [geraadpleegd op 08/11/2017]

United Nations (UN) Security Council, *The situation in the Middle East, Resolution 1701*, 11/08/2006, <http://unscr.com/en/resolutions/1701> [geraadpleegd op 07/12/2017]

United Nations (UN) Security Council, *Twenty-second semi-annual report of the Secretary-General to the Security Council on the implementation of Security Council resolution 1559 (2004)*, 28/04/2017, http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/2017/374 [geraadpleegd op 28/04/2017]

United Nations Development Program (UNDP), *Assessing Vulnerabilities In Palestinian Gatherings In Lebanon. Results of the 2017 Household Survey*, 03/12/2018, <https://www.undp.org/lebanon/publications/assessing-vulnerabilities-palestinian-gatherings-lebanon-results-2017-household-survey> [geraadpleegd op 09/02/2023]

United Nations Development Program (UNDP), *Leave No One Behind for an Inclusive and Just Recovery Process in Post-Blast Beirut*, 16/09/2020,
https://www.lb.undp.org/content/lebanon/en/home/library/crisis_prevention_and_recovery/leave-no-one-behind-for-an-inclusive-and-just-recovery-process-i.html [geraadpleegd op 11/01/2021]

United Nations Development Program (UNDP), *Security & Justice Sector Wide Assessment*, 01/03/2017,
http://www.lb.undp.org/content/lebanon/en/home/library/crisis_prevention_and_recovery/Security-Justice-Sector-Wide-Assessment.html [geraadpleegd op 15/03/2017]

United Nations Development Program (UNDP), *The burden of scarce opportunities: the social stability context in Central and West Bekaa*, 03/2017, www.data.unhcr.org/syrianrefugees/download.php?id=13406 [geraadpleegd op 07/12/2017]

United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR), *Inter-agency Information Sharing Portal*, laatste update:31/12/2022, <https://data2.unhcr.org/en/situations/syria?id=122>. [geraadpleegd op 14/03/2023]

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), *Lebanon: Beirut Port Explosions Situation Report No. 7 (As of 25 August 2020)*, 25/08/2020, <https://reliefweb.int/report/lebanon/lebanon-beirut-port-explosions-situation-report-no-7-25-august-2020-enar> [geraadpleegd op 11/01/2021]

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), *Lebanon: Beirut port explosions, Situation report No.10*, 09/09/2020, <https://reliefweb.int/report/lebanon/lebanon-beirut-port-explosions-situation-report-no-10-9-september-2020-enar> [geraadpleegd op 16/09/2020]

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), *November 2018 Monthly Forecast*, 10/2018, https://www.securitycouncilreport.org/monthly-forecast/2018-11/lebanon_29.php?print=true

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), *Bekaa & Baalbek - El-Hermel Governorates Profile*, 09/2018, https://www.ecoi.net/en/file/local/1457807/1788_1550153665_3100.pdf

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), *North & Akkar Governorates Profile*, 10/2018, https://www.ecoi.net/en/file/local/1457760/1788_1550069961_3110.pdf

United Nations Office of the High Commissioner for Human Rights (OHCHR), *Press briefing note on Lebanon*, 21/01/2020, <https://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=25483&LangID=E> [geraadpleegd op 05/02/2020]

United Nations Office of the High Commissioner for Human Rights (OHCHR), *Lebanon: UN expert warns of 'failing State' amid widespread poverty*, 11/05/2022, <https://www.ohchr.org/en/press-releases/2022/05/lebanon-un-expert-warns-failing-state-amid-widespread-poverty> [geraadpleegd op 20/02/2023]

United Nations Office of the High Commissioner for Human Rights (OHCHR), *Press briefing note on Lebanon*, 21/01/2020, <https://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=25483&LangID=E> [geraadpleegd op 05/02/2020]

United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East (UNRWA), *NAHR EL-BARED CAMP*, s.d.<https://www.unrwa.org/where-we-work/lebanon/nahr-el-bared-camp> [geraadpleegd op 09/05/2023]

United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East (UNRWA), *Camp profiles: Nahr el-Bared*, s.d., www.unrwa.org/where-we-work/lebanon/camp-profiles?field=15&qt-view_camps_camp_profiles_block=3#qt-view_camps_camp_profiles_block [geraadpleegd op 07/12/2015]

United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East (UNRWA), *Protection brief Palestine refugees living in Lebanon*, 10/2017,
https://www.unrwa.org/sites/default/files/lebanon_protection_brief_october_2017.pdf [geraadpleegd op 31/10/2017]

United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East (UNRWA), *Teachers change our world: Wafa al Saadi from Saida, Lebanon*, 27/11/2018, <https://www.unrwa.org/newsroom/features/teachers-change-our-world-wafa-al-saadi-saida-lebanon> [geraadpleegd op 23/01/2019]

United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East (UNRWA), *UNRWA fields*, s.d., http://www.unrwa.org/sites/default/files/styles/760xh/public/content/unrwa_fields/unrwa_field_3923_15_13928_81294.png?itok=UKwwSJtg [geraadpleegd op 07/11/2015]

United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East (UNRWA), *Syria, Lebanon And Jordan Emergency Appeal 2023*, 19/01/2023, <https://www.unrwa.org/resources/emergency-appeals/syria-lebanon-and-jordan-emergency-appeal-2023> [geraadpleegd op 09/02/2023]

United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East (UNRWA), *Protection Monitoring Report – Quarter 4 2022*, 02/2023, <https://data.unhcr.org/en/documents/download/98720> [geraadpleegd op 09/02/2023]

United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East (UNRWA), *Hitting Rock Bottom-Palestine Refugees In Lebanon Risk Their Lives In Search Of Dignity*, 21/10/2022, <https://www.unrwa.org/newsroom/press-releases/hitting-rock-bottom-palestine-refugees-lebanon-risk-their-lives-search> [geraadpleegd op 20/12/2022]

United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East (UNRWA), *Commissioner-General statement on two major security incidents in Lebanon*, 20/09/2021, <https://www.unrwa.org/newsroom/official-statements/commissioner-general-statement-two-major-security-incidents-lebanon> [geraadpleegd op 03/02/2022]

United States Department of State (USDOS), *2021 Report on International Religious Freedom: Lebanon*, 02/06/2022, <https://www.state.gov/reports/2021-report-on-international-religious-freedom/lebanon/> [geraadpleegd op 23/02/2023]

United States Department of State (USDOS), *Country Report on Terrorism 2015 - Chapter 6 - Hezbollah*, 02/06/2016, <http://www.state.gov/j/ct/rls/crt/2015/257523.htm> [geraadpleegd op 30/06/2016]

United States Department of State (USDOS), *Country Report on Terrorism 2015- Foreign terrorist organizations: Abdallah Azzam brigades*, 02/06/2016, https://www.ecoi.net/local_link/324803/450940_en.html [geraadpleegd op 30/06/2016]

United States Department of State (USDOS), *Country reports on terrorism 2015 – Lebanon*, 02/06/2016, <http://www.refworld.org/docid/57518daa2a.html> [geraadpleegd op 30/06/2016]

United States Department of State (USDOS), *Lebanon Country report on human rights practices 2019*, 11/03/2020, <https://www.state.gov/reports/2019-country-reports-on-human-rights-practices/> [geraadpleegd op 30/11/2020]

United States Department of State (USDOS), *Lebanon Country report on human rights practices for 2017*, 20/04/2018, <https://www.state.gov/reports/2018-country-reports-on-human-rights-practices/lebanon/> [geraadpleegd op 18/06/2018]

United States Department of State (USDOS), *Report on International religious freedom*, 12/05/2021, <https://www.state.gov/reports/2020-report-on-international-religious-freedom/lebanon/> [geraadpleegd op 10/01/2022]

USAID, *Lebanon – complex emergency*, 20/01/2023, https://reliefweb.int/attachments/9548fc43-cc76-48eb-8f01-b24a6dd66fcfd/2023_01_20%20USG%20Lebanon%20Complex%20Emergency%20Fact%20Sheet%20%232.pdfv [geraadpleegd op 21/02/2023]

Wood J., *Lebanon sees success in fight against militants, yet risk of backlash remains*, 06/04/2015, <http://www.thenational.ae/world/middle-east/lebanon-sees-success-in-fight-against-militants-yet-risk-of-backlash-remains> [geraadpleegd op 08/05/2015]

World Bank, *Time for an Equitable Banking Resolution*, in: *Lebanon Economic Monitor*, herfst 2022, 23/11/2022, <https://www.worldbank.org/en/country/lebanon/publication/lebanon-economic-monitor-fall-2022-time-for-an-equitablebanking-resolution> [geraadpleegd op 20/02/2023]

Xinhua Net, *13 militants killed in clashes with army in northern Lebanon*, 27/09/2020, http://www.xinhuanet.com/english/2020-09/27/c_139399713.htm [geraadpleegd op 26/11/2020]

Xinhua Net, *Grenade hurled by protesters hurts 10 soldiers in northern Lebanon: army*, 17/07/2021, http://www.xinhuanet.com/english/2021-07/17/c_1310065938.htm [geraadpleegd op 10/01/2021]

Xinhua Net, *Lebanon arrests 4 IS members*, 05/02/2020, http://www.xinhuanet.com/english/2020-02/05/c_138756019.htm [geraadpleegd op 05/02/2020]